

Dužijanica u Subotici

Petak, 10. 08. 2018.

- Tijekom dana: Izložba rukotvorina - Glavni trg, Subotica
- 19 sati: Izložba radova od slame nastalih na XXXIII. Sazivu kolonije slamarki u Tavankutu – Vestibul Gradske kuće, Subotica
- 20 sati: Tamburaška večer, predstavljanje bandaša i bandašice i izbor pratilaca, proglašenje najljepšeg izloga – Gradski trg, Subotica

Subota, 11. 08. 2018.

- 18 sati: Svečana Večernja – katedrala-bazilika sv. Terezije Avilske, Subotica
- 19.30 sati: Polaganje vijenca od žita na spomenik Risaru i spomen-bistu Blaška Rajića – park ispred Gradske kuće, Subotica
- 20 sati: Skupština risara – Gradski trg, Subotica
- 20.20 sati: Nastup folklornih ansambala „Dužijanica“ – Gradski trg, Subotica

Nedjelja, 12. 08. 2018.

- 8.45 sati: Blagoslov i ispraćaj bandaša i bandašice – crkva sv. Roka, Subotica
- 9 - 9.45 sati: Povorka do katedrale sv. Terezije Avilske
- 10 sati: Svečano euharistijsko slavlje – katedrala sv. Terezije Avilske, Subotica
- 12 sati: Svečana povorka kroz grad, predaja kruha gradonačelniku – Gradski trg, Subotica
- 19 sati: Posjet grobu Blaška Rajića – Kersko groblje, Subotica
- 20 sati: Bandašicino kolo – Gradski trg, Subotica

Dužijanica u Zagrebu

Subota, 18. 08. 2018.

- 12 sati: Izložba „Bunjevačko veliko ruvo“ – Etnografski muzej u Zagrebu

Nedjelja, 19. 08. 2018.

- 10 sati: Svečano euharistijsko slavlje u zagrebačkoj katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije

Zvonik

katolički list

GOD. XXV.
BR. 5 (283-284)
lipanj srpanj
(jun-jul) 2018.
cijena 150 din

O čemu bih pisao, vol. 2

U ovom uvodniku htio bih s vama podijeliti anegdotu iz bogoslovskih dana. Nije to bilo tako davno. Bio sam druga godina bogoslovije. Jedne kasne večeri u sobu mi je došao tadašnji prefekt (odgojitelj) da me zamoli (naredi) da idem na počinak budući da je vrijeme za spavanje. Usput, dok sam mu objašnjavao (lagao) da sam baš upravo krenuo leći, na mojem radnom stolu spazio je napola otvoreni list đakovačkih bogoslova *Poziv* pa je iskoristio priliku da me potakne da i ja nešto napišem.

Nisam baš vješt u pisanju, a i ne znam o čemu bih pisao - odgovorio sam. *Smisli! Pomući se malo* - glasio je prefektov odgovor.

Stoga sam napisao kratki članak pod naslovom „O čemu bih pisao“. Devet godina je prošlo od tada, a ja i dalje stojim pred istim pitanjem. Sjećam se da smo te godine svečano proslavljali uzdignuće Đakovačko-osječke nadbiskupije na metropolitansko sjedište, a ove godine svečano proslavljamo zlatni jubilej naše Subotičke biskupije. Čak ni odgovor se nije promijenio. *Smisli! Pomući se malo*.

Divan je Božji humor!

Onaj koji ne voli pisati uređuje katolički list. „Ludi“ Noa koji je gradio korablu na brdu, preživio je potop. Josip, kojega su braća bacila u prazan bunar da umre, postao je upravitelj faraonova dvora, pa je kasnije tu istu braću i cijelu obitelj spasio da ne pomru od gladi. Mojsije, koji je u govoru bio spor (mucao), išao je pregovarati s faraonom izlazak Hebreja iz egipatskoga ropstva te postao prvi izraelski vođa i zakonoznanac. Jona, koji nije htio biti prorok, išao je propovijedati Ninivljanima i svi se obratiše. Najveći izraelski kralj bio je čoban koji je čuvao ovce. Marija, djevica, rodila je Isusa u štalici! Ivan, silan prorok, najmanji je u Kraljevstvu Božjem. Sinovi Zebedejevi, Jakov i Ivan, htjeli su u vlasti biti Isusu s lijeva i desna, ne znajući da neće vladati, nego služiti, i mučenički život dati. Petar koji je obećavao Isusu vjernost do smrti, nekoliko sati kasnije triput ga je zatajio. Pavao, progonitelj kršćana, postao je najveći misionar kršćanstva, itd.

Doista, *lude svijeta izabra Bog da posrami mudre, i slabe svijeta izabra Bog da posrami jake* (usp. 1 Kor 1, 27).

Eto o čemu bih pisao! ☺

/ IMPRESUM

Katolički list (mjesečnik)
godište XXV., broj 283-284
lipanj-srpanj (jun-jul) 2018.

Izdaje

Katoličko društvo „Ivan Antunović“
Trg sv. Terezije 3
24000 Subotica
E-mail: drustvoia@gmail.com
Tel.: +381(0)24 600240
Mob: +381(0)64 3226613

Adresa i kontakt Uredništva

Matije Gupca 10
24000 Subotica
E-mail: zvonik.subotica@gmail.com
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Vinko Cvijin, glavni i odgovorni
urednik, Tel.: +381(0)21 775524

Dario Marton, novinar

Nela Skenderović, novinarka

Ana Gaković, lektura

Željka Zelić, redaktura i korektura

Dragan Muharem, član Uredništva

Jelena Ademi, tehnička urednica

Vedran Jegić, fotograf

Tisak

Štamparija „Printex“

Segedinski put 86

24000 Subotica

Tel.: +381(0)24 554435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupiru:

Hrvatska biskupska konferencija

Uprava za saradnju s crkvama
i verskim zajednicama
Republike Srbije.

Iz sadržaja:

Zlatni jubilej Subotičke biskupije

09

Novi đakoni Subotičke biskupije

15

Kardinal Parolin blagoslovio sjedište biskupske konferencije

17

Kršćanski stav:
Rasti gdje si posijan

45

Zlatomisnici Subotičke biskupije

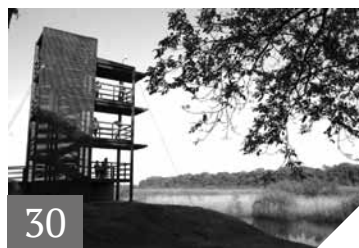
12

Gerardovo u Somboru

16

Kutak za odmor:
Idemo na izlet

30

Povijesni kutak:
Zlatni jubilej Subotičke biskupije (III. dio)

54

Godišnja pretplata na Zvonik

- * izravnom dostavnom na župe: **1650 dinara**
- * poštom: **1900 dinara**: tuzemstvo (popust za više primjeraka)
50 eura: Europa
60 eura: USA, Canada (prekooceanske zemlje)

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu vršiti na račun: Katoličko društvo „Ivan Antunović“, Trg svete Terezije 3, 24000 Subotica, broj računa **310-210508-62**, s naznakom ZA ZVONIK, a oni iz Hrvatske na ime: Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12, 10000 Zagreb. Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati s naznakom „Za Zvonik“.

Prijatelji Zvonika:

RADIO MARIJA

Hrvatska
subotica

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

Fotografije u ovom broju Zvonika:

- * Zvonik
- * Hrvatska riječ
- * www.pinterest.com
- * https://pixabay.com/

Laik označava aktivnog člana Božjega naroda nasu-prot profanom puku. Interesantna je i reklo bi se potrežnjujuća poruka koju II. vatikanski sabor upućuje nama laicima: *Laici su specijalno, iako ne isključivo, nadležni za svjetovne zadaće i djelatnosti. Neka ne očekuju uvijek rješenja od svojih pastira, nego radije sami preuzmu odgovornost.* Laik mora živjeti u svijetu i oblikovati ga tako da njegovo djelovanje bude određeno po Božjem kraljevstvu koje po krštenju i potvrdi prebiva u njemu.

Što to radi laik u svijetu? Svojim životom i radom hvali Boga, radi na svom posvećenju, posvećuje svijet, doprinosi rastu i posvećenju Crkve i tako sudjeluje u spasiteljskom poslanju Crkve za svijet. Kršćanski je poziv naime po svojoj naravi ujedno i poziv na apostolat. U spasiteljskom poslanju Crkve laik ljudima treba donijeti vijest o Kristu i njegovu milost, a s druge strane treba usavršiti i prožeti vremeniti život evanđeoskim duhom. Na taj apostolat pozvani su svi i od Gospodina postavljeni krštenjem i potvrdom. Sakramentima i osobito euharistijom, laik se hrani i posreduje ljubav prema Bogu i ljudima, što je duša cijeloga apostolata. Laici su suradnici Božje volje spasenja za sve ljude, za sva vremena, za sva mjesta. Laiku pripada svećenička, proročka i kraljevska služba. Kao što je Krist ovlašten od Oca da bude svećenik, učitelj i kralj, tako su i oni koje On šalje.

Snagom *svećeničke službe* postaju u Duhu Svetom sva djela, molitve i apostolski pothvati, bračni i obiteljski život, rad i odmor – duhovnim žrtvama, koje služe proslavi Boga i spasu svijeta. *Vjernici pak snagom svog svećeništva sudjeluju u prinošenju euharistije i vrše ga u primanju sakramenata u molitvi i zahvaljivanju, svjedočanstvu svetog života, samozatajom i djelotvornom ljubavi.* Prema Novom zavjetu, opće svećeništvo znači zapravo radikalno vezivanje uz

Krista, ulazak u njegov mentalitet i identificiranje s njime. Sve to postaje žrtva, ali u Duhu.

Snagom *proročke službe* laici su svjedoci obećanja, ako iskupljuju sadašnji trenutak i u strpljenju očekuju buduću slavu. Budući da žive u svijetu, oni moraju opominjati hijerarhijski dio Crkve kad osjete da je došlo do pomanjkanja slobode, Duha i istine u Crkvi. Proročka služba u Crkvi je služba onih koji trpe iz ljubavi prema istini. Prorok u svijetu i prorok u Crkvi, to je apostolat laika.

Snagom *kraljevske službe* laici nadvladaju sve, pa i grijeh. Oni mogu sve preoblikovati. U toj kraljevskoj slobodi laik ima vlast nad svime i može sve donijeti u kraljevstvo Gospodinovo. To će tek na koncu biti posve vidljivo, kad dođe Krist i svoje kraljevstvo preda u ruke Ocu. Ostvarivanje svega toga jest zadaća i laika. Oni ne moraju zbog toga činiti neke posebne duhovne „marševe“, nego snagom sakramenta i puninom Duha jednostavno tamo gdje jesu trebaju raditi na tome da svijet bude u pravom odnosu prema Bogu.

Laik ne dobiva milosti jer mu to daje hijerarhijski dio Crkve, nego zato što je član Crkve. Ne radi se toliko o međuovisnosti između svećenika i laika, nego o suradnji na istom djelu. Svećenstvo živi od rada laika, laik od molitve i propovijedanja svećenika. Svećenik radi na djelu otkupljenja, laik na djelu stvaranja. Isto djelo, razna područja, na kojima su jedni izravnije prisutni od drugih. Snaga zato jednih i drugih izlazi iz molitve i žrtve životne i kultne.

Izvor: Tomislav Ivančić. Uloga laika u crkvi prema II. vatikanskom saboru. U: *Crkva u svijetu*, Vol. 13 No.1 1978.
Fotografija: pixabay (uz obradu autora)

PASTORALNI RAD NA PODRUČJU ŽUPNE KATEHIZACIJE / u sustavu Nove evangelizacije! /

Župna zajednica kao Božja njiva koja se radom obrađuje, jest mjesto rasta vjernika u vjeri, ali i redovitog sudjelovanja u svom vjerničkom rastu od sakramenta krštenja i upoznavanja dubina svoje vjere, do ostvarivanja svoga zajedništva s drugim članovima te žive zajednice. Kateheza služi vjeri članova župne zajednice koja se otvara poticajima Duha Svetoga. Ta služba Crkve traži spremne radnike koji će dublje produbljivati i osvješćivati čovjeka u vjeri. Koliko se radi na poučavanju u vjeri kod rada s djecom, mladima, a ponajprije i s odraslim vjernicima, takva je i vitalnost pa i sama evangeliziranost njenih članova.

Kateheza nije izdvojena služba pojedinaca, nego briga svih članova župne zajednice, međusobno povezana, u kojoj sudjeluju svi članovi župe, počevši od svećenika, kateheta te pastoralnih vijeća do samih obitelji, osobito roditelja i kumova. Oni ostvaruju katehezu na različite načine, svatko prema vlastitim uvjetima. Svi imaju isti cilj:

- evangelizirati sustavno pojedine članove i skupine,
- pripremati ih kroz katehizaciju do euharistijskog slavlja u kojem završava svaka kateheza te
- konačno omogućiti stalni rast prema konačnom cilju vjere: a to je spoznaja svoga Stvoritelja te istinski radosni život koji nas dovodi do iskustva života sa živim Bogom, a koji će se u konačnici ostvariti u vječnosti.

Kateheza kao odgojno-navjesticeljski rad za čovjeka!

Kada kažemo riječ kateheza, često se misli samo na dječju dob ili rad s mladima. Ona ponajprije uključuje pouku, odgoj i iskustvo vjere odraslih vjernika od koje će veliku korist imati i kateheza namijenjena djeci, adolescentima i mladima. Želimo naglasiti potrebu promjene rada s djecom i mladima, putem vjere odraslih, ponajprije njihovih roditelja i kumova koji pri primanju sakramenata krštenja i krizme prihvaćaju želju Crkve da budu prvi odgojitelji u vjeri.

Danas je nemali broj odraslih koji traže vjeru, te je u radu sa svojom dobi potrebno pronalaziti najbolji način, osobito putem (neo)katekumenata, koji se tek treba dublje ostvarivati u našim župnim zajednicama. Pri tome se radi o onom izvornom putu procesa koji nekrštene odrasle osobe dovodi do kršćanskog iskustva. Svjedoci smo da takve osobe, koje prođu (neo)katekumenat, postaju živi članovi župne zajednice, te preuzimaju svoje mjesto u daljnjem prenošenju vjere drugima.

Župna kateheza treba biti „celebracio catehetica“, katehetsko slavlje u kojem se vjera „uči, slavi i živi“. Kateheza u župnoj zajednici nije jednosmjerna. Ona se ostvaruje prema potrebama raznih usmjerenja u cjelokupnom radu u zajednici. Kroz nju pojedini članovi župne zajednice slijede put pojedinih karizma koje Bog daruje svakome, te kao pojedini udovi izgrađuju Crkvu kao jedno tijelo Kristovo. Stoga će biti važno župnu zajednicu vidjeti kao zajednicu živih vjerničkih krugova ili skupina i njihova doprinosa zajedništvu župe.

Rad kroz katehetske skupine ili zajednice

Prema novijem ustroju župne zajednice, kateheza je zamišljena kroz „male žive krugove ili zajednice“ koje svaka u svom poslanju ostvaruju isti cilj, a to je župna zajednica u širem smislu, koja postaje radosno mjesto susretanja vjernika u Isusu Kristu, te se prepoznaju kao braća i sestre u zajedničkom proходу kroz vrijeme prema zajedničkom cilju u vječnosti.

Postoje:

- središnje zajednice župe,
- ciljane zajednice,
- projektne zajednice.

Župna kateheza
treba biti „cele-
bracio catehetica“
katehetsko slavlje u
kojoj se vjera „uči,
slavi i živi“.

1. Središnjima pripadaju: pastoralno-katehetske skupine koje su temeljne i neophodne svakoj župi (liturgijska, biblijska, karitativna, obiteljska i slične);

2. Ciljane zajednice ili živi krugovi su skupine vjernika koje imaju uži tematski krug djelovanja s određenim prepoznatljivim ciljem kao što su (zajednica katekumenata, zajednica mladih, studenata, intelektualaca, pojedinih vjernih društava, zatim okupljanja vjernika koji imaju svoju službu u crkvi: pjevački zbor, ministranti, misijska, ekološka ili slične skupine ili zajednice).

Središnji i ciljani „živi krugovi“ po svojoj naravi djeluju trajno u crkvi.

3. Projektni „živi vjernički krugovi“ okupljaju se oko konkretnih potreba ili programa u župnoj zajednici. Tako se pojedini krugovi vjernika okupljaju oko obilježavanja pojedinih slavlja u župnoj zajednici, jubileja i obljetnica, priprema mladih misa, posvete crkve, organiziranje nekog kulturnog ili rekreativnog programa.

Dobne skupine

Po našim župama najživlje se takozvane dobne skupine ili zajednice, a to su prvopričesnička i krizmanička. To su zajednice u načelu po razredima, a njihova kateheza ili priprava za sakramente traje dvije godine prije primanja sakramenta i treća mistagoška poslije primanja prve pričesti ili krizme. Postoji mogućnost da te dobne skupine prerastu prema modelu „živog vjerničkog kruga“ u interesnu zajednicu.

Ove dvije dobne skupine ne bi smjele ostati samo u okviru onih koji se pripremaju na primanje sakramenata. Danas je velika potreba uključivanja roditelja i odraslih članova župne zajednice u zajedničku brigu rasta dobni skupina. U pojedinim župama roditelji se uključuju kao svjedoci, ili kao gosti skupine. Potrebno

je i roditelje osposobljavati za rad s polaznicima u vlastitoj obitelji. Tu mislimo na oblik rada u pripremi za sakramente, gdje bi dio potrebne kateheze preuzeli sami roditelji u vlastitoj obitelji, ali i u župnim prostorima. Jasno da ta praksa traži osposobljenje roditelja u vjeri i njima prilagođenoj katehizaciji. Naime, imamo praksu da se djeca dobro pripreme u župnim prostorima, ali kod svojih kuća nailaze na zid šutnje te se udaljuju od svega onoga što su primili.

Odrasli – prvotni naslovnici župne kateheze

Katehetsko naviještanje nije ograničeno na dječju ili mladenačku dob, nego je u prvom i cjelovitom smislu usmjerena na odraslu dob vjernika. Ona ulazi u svaku životnu dob čovjeka i prati njegov rast u vjeri. Početna kateheza kod djece i mladih, samo je prvi korak u vjeri, koja nastavlja svoj hod kroz život vjernika do ostvarivanja zrele vjere odrasle osobe.

Odrasli vjernik sam sve više pridonosi izgradnji svog odnosa s Bogom te ima potrebu da izgrađuje svoju vjeru, tj. biti evangeliziran i tako ispunjati svoje čežnje koje je Bog usadio u svakoga čovjeka (sv. Augustin: *Za sebe si me stvorio i nemirno je srce moje dok se u tebi ne smiri*).

Kateheza odrasle dobi postaje prioritet rada u župnoj zajednici i bez snažnog zahvata prema odrasloj dobi nemoguće je oživjeti župnu zajednicu kroz katehizaciju samo djece ili mladih. Model „živih vjerničkih zajednica“ postaje izvrsna mogućnost trajne katehizacije a onda i evangelizacije odraslih vjernika.

Potrebno je izrađivati priručnike za gore navedene skupine, što bi omogućilo lakše uvođenje odraslih u sustav župne kateheze (*sjećam se vremena kada smo u Subotici kroz Katehetsko vijeće izrađivali katekizme za župnu katehezu*).

Pastoralno ili katehetsko vijeće u okviru župne kateheze

U župi je u okviru Pastoralnog ili katehetskog vijeća potrebno ustrojiti odbor za katehizaciju, gdje trebaju ući vjeroučitelji u školi i župne katehete koji su prošli potrebnu formaciju. Oni na čelu sa župnikom trebaju oblikovati mogući model župne kateheze, te izrađivati plan i program rada na tom polju. Također, taj odbor treba voditi brigu o stručnoj teološko-katehetskoj i

Kateheza služi vjeri članova župne zajednice koja se otvara poticajima Duha Svetoga. Ta služba Crkve traži spremne radnike koji će dublje produbljivati i osvješćivati čovjeka u vjeri. Koliko se radi na poučavanju u vjeri kod rada s djecom, mladima, a ponajprije i s odraslim vjernicima, takva je i vitalnost pa i sama evangeliziranost njenih članova.

duhovnoj formaciji kako župnih kateheta, tako i svih koji sudjeluju u župnoj katehezi. Odbor posebno treba brinuti o sudjelovanju odraslih, osobito roditelja kod pripreme za pojedine sakramente.

Odbor bi trebao pratiti rad župne kateheze i izvješćivati Pastoralno vijeće o provedbi plana i programa.

Potrebna formacija župnih kateheta i suradnika

Osobe koje sudjeluju u župnoj katehezi mogu biti samo one koje imaju završen teološko-katehetski studij (redoviti studij ili studij škole za župne suradnike ili neki sličan studij). Njima mogu biti pridruženi i drugi vjernici kao animatori i suradnici, ali svi trebaju imati biskupov kanonski mandat. Potrebno je pratiti i trajnu formaciju kako bi izgrađivali svoju spremnost, ali i pratili nove tokove i načine župne kateheze.

Duhovna formacija i lik župnog katehete

Kateheza je navjestiteljska služba, koja proistječe iz samog sakramenta krštenja. Dakle, svaki je krštenik pozvan naviještati divna djela onoga koji ga posla u život. Zato kateheta treba rasti u prvom redu u vjeri, ali i u oduševljenju što sudjeluje u naviještanju Božje riječi drugima. On je osoba molitve i stalnog promišljanja nad Božjom Riječju, kako bi je mogao suživjeti u svojoj svakidašnjici. Zato župni kateheta treba imati:

1. Izgrađenu vjeru koja je temelj svakog naviještanja. Ta vjera treba biti praktična, angažirana, vjera koja privlači. U koliko nema istinske, praktične vjere u životu katehete, on jest samo „tehničar“ u vjeri, premda i najbolji;

2. Kateheta ili voditelj svoju obitelj nastoji u prvom redu katehizirati, kako bi se ostvarivalo ono što on naviješta drugima;

3. Kateheta posjeduje nenametljivi autoritet, kako u župi tako i u svojoj maloj zajednici koju vodi;

4. On je osoba koja ljubi Crkvu i sve njene članove, te razumije da je njegov život u službi Crkve i naviještanja, a ne u vlastitoj promociji;

5. On je odgojitelj, učitelj i svjedok;

6. Kateheta unosi u povjerenju mu zajednicu:

Prijateljstvo – poznaje dobro sve članove svoje male zajednice. Pomaže im da se i sami upoznaju i zavole te međusobno prihvate. Osobito ako postoje članovi koji su u bilo kojem slučaju „slabiji“ od drugih;

Radost i optimizam – time stvara povoljnu atmosferu na susretu da sudionici mogu lakše doživjeti radost poruke, koju im naviješta;

Odgaja – osobito u zajednicama djece i mladih, pažljiv je na svaki detalj, znajući blago odgajati mlade za život, od običnog ponašanja do ostvarivanja duhovne izgradnje;

Razgovara – zna dobro čuti druge te tako uči i sudi-onike. Usmjerava susret prema zadanom cilju, diskretno zna prekinuti tijek izlaganja ako se tema širi.

Zaključak

Svaki voditelj u župnoj katehezi treba imati tri knjige: Bibliju, Katekizam Katoličke Crkve i dokumente Drugog vatikanskog koncila.

Sve ovdje izneseno želi biti poticaj da se u župama naše Crkve po katehizaciji, kao i po drugim oblicima pastoralno-duhovnog djelovanja ožive naše župne zajednice. Smatram da je bitna opća atmosfera u župi kao i u župnim prostorima, gdje vjernici osjećaju da su u svojoj kući, da njihov dolazak ne samo na svetu misu, raduje svećenika i sve koji se tamo zateknu, te da njihov rad u župi jest bitan za rast župne zajednice. Osobito je potreban osobni susret župnika i potencijalnih voditelja, te briga župnika za njihovo trajno osposobljavanje za službu u Crkvi. Bez naših vjernika, koji će se vjerujem odazvati zovu Crkve, teško će se osjetiti sva ljepota života u vjeri u okviru naših župa. Crkva, čiji smo živi članovi, treba nas da se uključimo u rad kroz koji će ona i danas nastaviti veliko djelo evangelizacije o kojoj toliko govori papa Franjo.

Proslava zlatnog jubileja Subotičke biskupije

Neka živi, neka, raste i cvjeta Crkva naša subotička

50. obljetnica osnutka i proglašenja Subotičke biskupije svečano proslavljena 29. i 30. lipnja u Subotici

ZLATNA MISA, SVEČENIČKO I ĐAKONSKO REĐENJE

Na blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla, 29. lipnja, podjelom sakramenata svetog reda prezbitera i đakonata započela je svečana proslava zlatnog jubileja Subotičke biskupije. Na misama u 8.30 sati na mađarskom, a u 10 sati na hrvatskome jeziku, subotički biskup **mons. Ivan Péntzes** zaređio je za svećenike **Gáspára Józsu** i **Zsoltu Magyar** a te za đakone **Nebojšu Stipića**, **Dražena Skenderovića**, **Danijela Katačića** i

Dávida Sáfránya. Tim misama biskup Péntzes ujedno je proslavio i zlatni jubilej svog svećeničkog služenja, u zajedništvu sa svojim kolegama **Julijem Bašićem**, **Istvánom Dobaijem** i **Józsefom Miecsem**.

Na kraju mise biskupu slavljeniku prigodnu čestitku u ime svećenika, redovnika i redovnica i svih vjerenika Subotičke biskupije uputili su vikari, **mons. József Nagy** i **mons. Stjepan Beretić**, a mladi u mađarskoj i bunjevačkoj narodnoj nošnji predali su mu cvijeće i prigodne darove. Posebnu čestitku i prigodne darove

uručili su mu župnik **Ákos Gutasi** i vjernici horgoške župe **Snježne Gospe** u kojoj je biskup Péntzes župnikovao dulji niz godina.

SVEČANA AKADEMIJA

Istoga dana u 18 sati, u Velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće održana je svečana akademija u čast jubileja Subotičke biskupije i subotičkog biskupa Ivana.

Na početku akademije **vlač. Dragan Muharem** naglasio je kako se s radošću i ponosom spominjemo milosnih dana kada je blaženi papa Pavao VI., 25. siječnja 1968. godine, bulom „*Praeclarissima Pauli*“ uzdigao Bačku apostolsku administraturu na rang biskupije, a 30. lip-

nja iste godine liturgijskim je činom započeo hod naše subotičke mjesne crkve.

Domaćin, biskup Ivan Péntzes pozdravio je nazočne goste biskupe pristigle na slavlje, apostolskog nuncija, sve nazočne vjernike, svećenike, redovnike i redovnice, predstavnike republičkih, pokrajinskih i gradskih vlasti i predstavnike diplomacije i drugih kulturnih i društvenih

institucija grada Subotice. Nakon biskupa domaćina, okupljenima se obratio apostolski nuncij u R. Srbiji, **mons. Luciano Suriani**. On je čestitao svećenički jubilej biskupu Péntzesu, kao i jubilej biskupije svim vjernicima i svećenicima na čelu s biskupom Ivanom.

Pismo i čestitka pape Franje

Nuncij Suriani tom je prigodom uručio biskupu slavljeniku i posebno pismo – autograf pape Franje. Pismo su u cijelosti na hrvatskom i mađarskom pročitali voditelji svečane akademije, vlč. Dragan Muharem i vlč. **József Szakály**. Iz Papina pisma izdvajamo: *Saznali smo da se na predstojeći blagdan svetih apostola Petra i Pavla navršava pet desetljeća, otkako te je poštovani brate Gospodin pomazao uljem radosti, da budeš svećenik njegovog Sina i poslao te da blago naviještaš radosnu vijest, liječiš srca slomljena i tješiš žalosne* (usp. Iz 61,1).

Papa je zatim obećao svoje molitve bratu u biskupstvu te zatražio od njega molitvenu podršku: *Primi dakle Naše spasonosne molitve, koje će za tebe biti još radosnije, ako svoje požrtvorne hvale Bogu budeš povezao i sjedinio s Našim. On je taj koji te sačuvao jakim i svetim slugom koji bdije, On je taj koji danas tebi i tvojoj biskupiji iznova veli: „Ne bojte se, Ja sam s vama!“ Zaslužen, s pravom možeš ponoviti riječi svetog apostola Pavla pune pouzdanja: „znam komu sam povjerovao i uvjeren sam da je on moćan poklad moj sačuvati za onaj Dan“ (2 Tim 1,12). Zato neka ti milosti neba udijele nove snage, neka učvrste tvoje životne nakane i umnože cvijeće tvojih kreposti. Na kraju nam jedino preostaje da te zamolimo i zaištemo: nemoj zaboraviti moliti za nas i za našu petrovsku službu.*

O povijesti Subotičke biskupije

U nastavku sudionici akademije čuli su četiri predavanja o povijesti Subotičke biskupije. **Dr. Károly Harmath**, franjevac, profesor crkvene povijesti na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije, govorio je o prapovijesti Subotičke biskupije na temu: *Katolička crkva na našim prostorima od osnutka crkvenih struktura do Mohačke bitke*. Daljnji tijekom života Crkve u Bačkoj predstavio je **mons. Stjepan Beretić**, katedralni župnik i profesor pastoralne teologije na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije. On je u svom u predavanju prikazao razdoblje od Mohačke bitke do Prvog svjetskog rata. Razdoblje između dva svjetska rata obilježen je snažnim zamahom novooosnovane Bačke administrature na čelu s biskupom Lajčom Budanovićem. O tomu je u svom predavanju govorio **dr. Károly Orcsik**, profesor crkvene povijesti na Teološko-katehetskom institutu. Posljednje, četvrto izlaganje. odnosilo se na život Crkve u Bačkoj u razdoblju od Drugog svjetskog rata do današnjih dana s naglaskom na uzdignuće Bačke apostolske administrature na rang biskupije. Predavanje je izložio vlč. **Dražen Skenderović**, novi đakon Subotičke biskupije.

Program svečane akademije uljepšao je svojim pjevanjem katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem **Miroslava Stantića**, zborovođe subotičke katedrale, a sve glazbene točke izvedene su uz pratnju gudačkog kvarteta.

EUHARISTIJSKO SLAVLJE

Središnje slavlje jubileja 50. obljetnice uspostave Subotičke biskupije održano je u subotu, 30. lipnja svečanom svetom misom u 11 sati.

Slavlje je započelo u 10 sati prigodnim duhovnim programom uz molitvu slavnih otajstava krunice koje su animirali urednici hrvatske i mađarske redakcije Radio Marije Srbije, **mons. dr. Andrija Anišić** i **preč. Istvan Palatinus**. Oni su okupljene hodočasnike podsjetili na povijest Subotičke biskupije te ih pozvali da zahvale Bogu na svim milostima kojima je obasuo sve vjernike biskupije u proteklih pedeset godina. Pred svetištem u katedrali bio je istaknut Misijski križ koji je blagoslovio papa Franjo i koji je započeo svoje hodočašće po raznim biskupijama i župama u kojima žive vjernici Mađari kao poziv i poticaj na molitvu za uspjeh Međunarodnog euharistijskog kongresa koji će se 2020. godine održati

u Budimpešti u Mađarskoj. Na križ su ugrađeni moćnici s relikvijama svih mađarskih svetaca i blaženika i popis svih kandidata za oltar mađarske nacionalnosti.

Svetu misu predslavio je subotički biskup, mons. Ivan Péntzes s još dvadeset biskupa iz R. Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Mađarske i Rumunjske kao i biskupi Međunarodne biskupske konferencije Sv. Ćirila i Metoda. S njima je suslavilo stotinjak svećenika iz Subotičke i Zrenjaninske biskupije te Beogradske nadbiskupije kao i iz drugih biskupija. Posebno je srdačno pozdravio brojne vjernike iz Subotice i okolice te iz drugih mjesta Subotičke biskupije koji su sa svojim župnicima toga dana hodočastili u subotičku katedralu baziliku sv. Terezije, kao i nazočne provincijale i provincijalke redovničkih zajednica. Među gostima su bili i predstavnici, republičkih, pokrajinskih i gradskih vlasti, te predstavnici hrvatskih i mađarskih kulturnih, društvenih

i političkih institucija. Vjernici koji nisu stali u katedralu, pratili su svetu misu pored katedrale na video zidu.

Propovijed na trojezičnoj svetoj misi na hrvatskom, mađarskom i latinskom jeziku održao je domaći biskup Ivan koji se u prvom dijelu prisjetio povijesti Subotičke biskupije, rekavši kako je njegov prethodnik i prvi subotički biskup, mons. Matija Zvekanović, proročkom vizijom prepoznao kairos – pravi trenutak, kada je na zdravom trsu drevne Bačke nadbiskupije, kasnije Kalačko-bačke, ucijepio mladicu subotičke crkve, i danas rodne i životvorne. *Tisućljetni korijen svetoga kralja Ladislava niknuo je novom lozom, Božjom rukom njegovanom, nasadenom na istinski trs, Isusa Krista, koji ne može uvenuti*, rekao je biskup Ivan.

Okupljeni danas pod svodovima stolne bazilike subotičkih biskupa, želimo postati još svjesniji koliko je *Dobri vinogradar* ulagao u svoj vinograd. Koliko je samo brige i žrtve uloženo da krhka mladica stasa, ozeleni, da slatkoćom urodi. A bilo je i žege i mraza, bilo je i oluja, nevremena i suše. Sve su to osjetili naši biskupi Lajčo i Matiša. U mnogočemu nemilom 20. stoljeću, valjalo je ovaj komadić bačke zemlje urediti, ustrojiti, postaviti temelje mlade mjesne Crkve, naznačio je biskup, rekavši kako se biskup Budanović osmijelio biti oruđe u Božjim rukama, budući da je u međuratnom razdoblju održana prva sinoda Bačke apostolske administrature, kad je izdan i Bački zakonik. Njegovim je nastojanjem podignuto više novih crkava, ustanovljeno sjemenište. No, mlada Crkva doživjela je i teške dane rata i poraća, kada je gotovo trećina vjernika, mahom njemačke nacionalnosti, protjerana s ovih prostora. I danas s tugom gledamo mnoge naše župe i crkve Podunavlja koje su tek ruinirani trag minulog vremena, pojasnio je biskup, dodajući da Dobri pastir nikada ne ostavlja svojih jer je među nama podigao biskupa Matišu koji je novim zamahom nastavio tragom svoga prethodnika. Brigom za duhovna zvanja nadomjestio je nedostatak svećenika, podigao brojne institucije, osnovao i obnovio mnoge župe, skrbio se oko vjeronauka i kateheze. Riječima zagrebačkog nadbiskupa kardinala Franje Kuharića, biskupa Matišu možemo s pravom zvati „ocem Subotičke biskupije“, istaknuo je biskup Ivan.

U drugom dijelu propovijedi biskup je usmjerio pogled prema budućnosti rekavši kako današnje slavlje

nije trenutak da se s nostalgijom sjećamo minulih vremena već da moramo gledati u budućnost jer *ona je izvjesna samo u onoj mjeri koliko smo Kristovi. No, ne smijemo previdjeti da svaki vinograd potrebuje čišćenja i orezivanja. Zato je velika milost u času rezanja prepoznati Očevu ruku, zaključio je biskup.*

Molitva vjernika bila je na hrvatskom, mađarskom, slovačkom, njemačkom i romskom jeziku koji su u uporabi u liturgiji u Subotičkoj biskupiji. U prikaznoj procesiji darove za euharistijsko slavlje prinijeli su u narodnim nošnjama predstavnici Hrvata – u bunjevačkoj i šokačkoj nošnji, te predstavnici Mađara, Slovaka i Roma, svojim narodnim nošnjama.

Na misi su pjevali združeni katedralni zborovi „Albe Vidaković“ i „Sveta Terezija“ pod ravnanjem Miroslava Stantića. Za orguljama je bio **mr. Kornelije Vizin**, a zbor je pratio i gudački kvartet.

Poruka biskupa Ivana Pénzesa

Dragi vjernici, kao vaš biskup i pastir ove Crkve, nosim u srcu vaše molitve, vaše radosti i nade, brige i tjeskobe. Ali vas i pozivam da radosno i hrabro svjedočite svoju vjeru, da je prenosite svojim mladima, da se ne plašite darovati svoje vrijeme, svoje znanje i trud Crkvi kojoj pripadate i koja je vaš put spasenja.

U toj nadi, neka živi, neka raste i cvjeta Crkva naša subotička, sa svojim svećenicima i đakonima, redovnicima i redovnicama, vjeroučiteljima i bogoslovima, djecom i mladima, obiteljima i starcima, bolesnima i siromašnima! Neka se u svim našim župama oduševljeno ispovijeda vjera pradjedova, vjera sveta i katolička! Vjera u kojoj smo rođeni i u kojoj umiremo, koja je temelj našega identiteta.

Razgovor sa zlatomisnicima Subotičke biskupije

ZLATNE GODINE SVEĆENIŠTVA UTKANE U SUBOTIČKU BISKUPIJU

Julije Bašić rođen je u Subotici 5. lipnja 1942. godine. Završio je Teološki studij u Đakovu 1969. godine. Bio je vikar župe u Bajmaku od 23. srpnja 1968. do

22. veljače 1969., u Horgošu od 22. veljače 1969. do 15. kolovoza 1969., u Novom Sadu od 15. kolovoza 1969. Župnim vikarom te župe bio je od 3. travnja 1974. do 12. rujna 1978. godine. Članom Katehetskog vijeća postaje 8. ožujka 1974. Župnik je na Bikovu od 12. rujna 1978. Od 16. travnja 1997. upravitelj je *Josephinuma*, svećeničkog doma u Subotici za bolesne i umirovljene svećenike.

István Dobai je rođen u Adi, 26. prosinca 1943. godine. Nakon Nadbiskupske klasične gimnazije na zagrebačkoj Šalati završio je Katolički bogoslovski fakultet u Zagrebu. Za

svećenika je zaređen na dan sv. Ivana evanđelista 1968. godine. Bio je kapelan u Horgošu, župnik u Bajši, Gunarošu i Hajdukovu, 22 godine bio je župnik u Sv. Jurju u Subotici, a već deset godina župnik je na Šupljaku. Nakon raspada bivše Jugoslavije biskup ga je imenovao izvršiteljem raspodjele humanitarne pomoći na župe, a kada je kao udruga građana registriran *Caritas*, imenovan je njegovim ravnateljem i tu službu vršio je do 2014. godine.

József Miocs je rođen u Kuli 1942. godine.

Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju završio je na Šalati u Zagrebu. Bogoslovni studij

završio je na Katoličkom bogoslovskom fakultetu u Zagrebu 1969. godine. Za svećenika je zaređen u subotičkoj katedrali 29. lipnja 1968. godine. Sklonost prema glazbi naslijedio je od roditelja. Završio nižu glazbenu školu u Kuli te Institut za crkvenu glazbu i stekao zvanje *Artifex musicae sacrae*.

Preč. **Julije Bašić**, župnik u Bikovu, vlč. **István Dobai**, župnik na Šupljaku i mons. **József Miocs**, rektor sjemeništa *Paulinum*, svećenici Subotičke biskupije proslavili su ove godine u okviru proslave zlatnoga jubileja osnutka Subotičke biskupije, svoj zlatni jubilej, 50 godina svećeništva.

U razgovoru za *Radio Mariju* i *Zvonik*, upitan čime se vodio tijekom svojega svećeničkoga života, preč. Julije Bašić rekao je kako na njegovoj slici od mlade mise piše *Ljubav i pravednost*, a sada ga je nadopunio riječju *Istina*. *Želim zahvaliti Bogu što sam punih 50 godina ostao vjeran Isusu Kristu u svom svećeničkom pozivu. Hvala Isusu na svemu što je učinio i još čini preko mene i neka sve to bude Bogu na slavu i spasenje povjerenih mi ljudi i moje osobno posvećenje*, rekao je naš sugovornik.

Preč. István Dobai rekao je da je kao moto svećeničkoga života izabrao proroštvo koje je Isus primijenio na sebe – *Duh Božji je na meni, On me pomazao i poslao da navijestim radosnu vijest siromasima*. Toga se nastojao držati kroz cijeli svoj život i radostan je što se naviještanje radosne vijesti siromasima najviše ostvarivalo u njegovoj službi ravnatelja Caritasa.

Za moto svoje mlade mise, mons. József Miocs uzeo je sljedeće: *Gospodine nemoj me ostaviti nego budi sa mnom*, a prema njegovim riječima, tijekom 50 godina Gospodin je uistinu bio s njim, pomagao ga, podržavao. Uzdao se u njega i može reći da se sve dogodilo prema Božjoj volji.

Svećenici ponosni na svoje zvanje

Mnogo toga se u životu ostvarilo zbog čega sam sretan i zahvalan Bogu i veoma je teško izdvojiti nešto posebno kao temelj ponosa. Naravno da se radujem što sam bio ravnatelj Caritasa jer je doista bilo potrebno da netko svoj život stavi u službu Caritasa. Bilo je i mnogo drugih zaposlenja, počevši od toga da sam imao biskupijsku tiskaru, da smo na Radio Subotici dugo godina imali vjerski program, da sam mogao sudjelovati u izradi prve serije katekizama kao i onih od 3. do 6. razreda, odobrenim od strane Ministarstva. Puno me toga doista ispunja radošću i zahvalnošću prema Bogu što mi je dao priliku svoje sposobnosti okrenuti na dobro zajednice, istaknuo je preč. Dobai, odgovarajući na pitanje na što je kao svećenik najviše ponosan.

Preč. Bašić zahvalan je Bogu što ga je pozvao u službu kao i svima onima koji su mu pomogli te ga molitvama i dobrotom pratili na svećeničkom putu. On svjedoči kako je iz dana u dan nalazio radost jer je uvijek imao osjećaj da je potreban ljudima. *Svaki čovjek je željan lijepe riječi, utjehe, suosjećanja i pažnje. Veselio sam se radu s mladima, osobito kao mladi svećenik u Novom Sadu, gdje sam boravio punih 9 godina, a te godine pamtim i po posjećivanju bolesnika*

po novosadskim bolnicama ili Srijemskoj Kamenici i pomaganju potrebnima, naznačio je naš sugovornik.

Ravnatelj *Paulinuma*, mons. Miocs svjedoči kako je želio biti svećenik, a volio je i glazbu. Dragi Bog ispunio je tu njegovu želju te je mogao raditi na pastoralnom planu, a zatim i na glazbenom. *Ponekad je to bilo jako teško, tada su još teška vremena bila, partijski sustav, ateizam i komunizam, nije bilo lako okupiti pjevače, osobito djecu, crkva je samo tajno mogla djelovati. Unatoč tomu, uspio sam imati zbor i sa s. Mirjam Pandžić, koja je bila katedralna orguljašica i kantorica, surađivati. Najveće mi je veselje što osjećam da sam od sebe dao sve što sam mogao, na duhovnom, pastoralnom i na crkveno glazbenom planu, zaključio je mons. Miocs.*

Izazovi rada na župi

Rad na župi i u župnoj zajednici iziskuje mnogo strpljenja i molitve, kao i ustrajnosti da ono što činimo urodi svojim plodovima.

O izazovu rada na župama tijekom 50 godina svećeničke službe, mons. József Miocs ističe da mu je najteže bilo što ga je baš u to vrijeme zadesila liturgijska promjena, tj. propisi II. vatikanskog sabora jer je u Došašću 1969. u liturgiju potpuno uveden narodni jezik. *Teško je bilo pronaći liturgijski repertoar na hrvatskom ili mađarskom jeziku. Također, ova dvojezičnost ovdje nije laka, ali imao sam dobrog župnika Franju Vujkovića koji je bio čovjek svetoga života i koji me blago upućivao, a i biskup Zvekanović uvijek je stajao uza me i zato sam mogao sve to raditi s radošću i na slavu Božju uljepšavati sve liturgijske čine u katedrali, svjedoči zlatomisnik Miocs.*

Kada se nakon 50 godina svećeništva zapitam koje je moje životno djelo, odgovor glasi – život za čovjeka, odnosno, moj život jest naviještanje i tumačenje evanđelja svakom čovjeku. Pedeset godina svećeništva pun je radni vijek. Vjerujem da će dobri i milosrdni Bog kao vječni sudac odsvirati kraj naše životne utakmice onda kada za nas bude najbolji rezultat, odgovara na isto pitanje preč. Julije Bašić.

Preč. István Dobai kaže kako je Gunaroš bila jedna od župa u kojoj je svake nedjelje imao po tri mise, a vjeronauk je uz matičnu župu trebalo predavati i u tri filijale. Stalno je trebao biti spreman i u pokretu, u službi tih malih zajednica. *Najveći izazov je svakako bila župa sv. Jurja, kada sam ujedno postao i ravnatelj Caritasa. To je do te mjere postalo izazov da sam morao zamoliti biskupa da me razriješi ili župe ili službe ravnatelja Caritasa jer jednostavno više nisam mogao izvršavati i jedno i drugo kako je trebalo. Biskup me razriješio službe na župi sv. Jurja te sam ostao ravnatelj Caritasa i dobio malu župu na Šupljaku. Poslije toga sam i vodstvo Caritasa predao drugome, pojašnjava preč. Dobai.*

Svećeništvo kao svjedočanstvo Božje ljubavi među ljudima

Upitan što mu je tijekom svećeničke službe bilo najteže, preč. Bašić ističe kako svima misao vodilja treba biti – *Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga. Ne čini drugima ono što ne želiš da oni čine tebi.* Jer, kaže Isus, *što god učinite jednome od ove moje najmanje braće, meni učinite.* Međutim, koliko god to jednostavno i lijepo zvuči, teško je provedivo i u mom svećeničkom životu. Često znamo ljude svoditi na brojke, izračune, na kvalitativne izvještaje. Vrlo je bolno i teško što se čovjek danas otuđuje od samoga sebe, a onda i od drugih ljudi. Prestaje svoga bližnjeg gledati kao čovjeka i počinje ga gledati kao neku prolaznu sjenu, kao neki broj, postotak ili redak u novinama, sa žalošću konstatira preč. Bašić.

Odgovarajući na isto pitanje, vlč. Dobai kaže kako kada je riječ o svećeničkom zvanju nikada nije imao problema te nije upadao u neke nezgodne situacije. *Da nisam znao prihvaćati osnovnu istinu da se nikada ne može svakoga zadovoljiti, živčano bih se slomio. Morao sam znati prihvatiti to da mogu samo onoliko pomoći koliko drugi pomognu i koliko ja još mogu dodati,* posvjedočio je zlatomisnik, dodajući da mu je najteže bilo doživljavati da ne može dati onoliko koliko se od njega očekuje. Čini se da je najvažnije u današnjem životu dati neko svjedočanstvo o Božjoj ljubavi i riječima, u naviještanju evanđelja, ali i u djelima, u pomaganju siromasima. Meni je jako teško to što često doživljam da niti mi svećenici ovaj drugi dio ne uzimamo dosta ozbiljno. Svjesni smo da smo pozvani naviještati evanđelje, propovijedati, poučavati, ali pomagati siromasima, to kao da ne držimo svojom dužnošću. Istina je da nas o tome nisu učili u sjemeništu jer u to vrijeme je ateizam i komunistička država sve monopolizirala tako da crkva nije imala ni sredstava, ističe naš sugovornik, dodajući da je mnogima danas potrebno ponajviše da ih se uzme kao čovjeka, da se uz njega sjedne i da može doživjeti da je važan nekomu. Teško je kada se suočim s osobom koja je beznadna i strašno nezadovoljna, a iz toga izlazi da je i nezahvalna. Tada čovjek ne zna kako bi probio led te izolacije jer se zatvori u sebe, a mi smo baš njima najviše pozvani. To su ti veliki izazovi današnjega vremena i cijele Crkve, kako uz sve mogućnosti naviještanja evanđelja biti blizak ljudima. U tom smjeru bismo morali malo iskoraknuti, rekao je vlč. Dobai.

Mons. Miocs kaže kako ga je biskup Zvekanović zadužio da u sjemeništu i gimnaziji *Paulinum* vodi zbarsko i pučko pjevanje i radi s djecom. U međuvremenu je preminuo regens chori Franjo Würtz te je preuzeo i tu službu. *Bio sam mlad, bez iskustva, nisam znao kako to sve treba. Tada je došla još i liturgijska reforma, nakon II. vatikanskog sabora uveden je narodni jezik pa sam se onda morao snalaziti s pjesmama u svim liturgijskim činima. U Paulinum sjemeništare poučavati glazbenim osnovama, a uz to i liturgijskim pjesmama. To je išlo s mukom jer sam morao iz Zagreba donijeti gimnazijski plan i program i to predavati na dva jezika. Usto, nismo mogli osnivati dječji ili mješoviti zbor jer su ih vlasti pratile, morali smo jako paziti,* istaknuo je zlatomisnik Miocs.

Sjećanja i uspomene

Na kraju razgovora, upitani što im je poslije ovih 50 godina svećeničke službe najviše ostalo u sjećanju, zlatomisnik Julije Bašić ističe da bi, da se opet ima mogućnost roditi, opet bio svećenik jer se nada da je učinio više dobrog nego lošeg i za ljude po ljudskim mjerilima, kao i po Božjem sudu. *Sigurno sam učinio i mnoge pogreške i propuste, ali uzdam se u Krista koji sve oprašta još prije nego što smo sagriješili. Molimo svi da me i dalje prati zagovor BDM čiji sam župnik već punih 40 godina, kako bih ostao vjeran njoj, njezinom sinu Isusu Kristu te njegovoj Crkvi kao i našoj Subotičkoj biskupiji,* zaključuje naš sugovornik.

I njegov kolega preč. István Dobai ističe kako se i danas najviše raduje sretnim trenucima zajedništva sa župljanima. Na svakoj župi bilo je divnih susreta, i tada kada je cijela župa bila prisutna, kao i u pojedinačnim susretima, posjetima obiteljima, kada ljudi jednostavno svećenika prihvate kao svoga, kao nekoga tko je tu za njih. *To prihvaćanje od strane vjernika je najradosnije za mene,* zaključio je preč. Dobai.

Mons. József Miocs ističe kako su mu u najljepšem sjećanju ostale liturgijske svečanosti koje su sa s. Mirjam uljepšali, sa zborovima *Albe Vidaković* i *Sveta Terezija*. *Uvijek smo se dogovarali oko božićnih, tijelovskih misa, ređenja. Posebno je svečano bilo 1973. godine o 200. obljetnici katedrale, kao i nakon obnove katedrale, također i za Dan grada. To su bile velike i lijepe svečanosti. U Paulinum smo svečano proslavljali Dan Paulinuma, proštenje kapelice, mise za početak ili završetak školske godine, velike obljetnice Paulinuma. Drago mi je da smo 50. obljetnicu, kada su došli paulinci sa svih strana, mogli jako lijepo proslaviti,* zaključio je zlatomisnik Miocs.

Novi đakoni Subotičke biskupije

Gospodin djeluje po svojim pastirima

Daniel Katačić rođen je u listopadu 1991. godine, od oca Zdravka i majke Zorice. Dolazi iz župe sv. Mihaela Arkandela (Bački Breg). Ondje je odrastao i završio osnovnu školu, a u Somboru matematičku gimnaziju. Filozofsko-teološki studij započeo je u Đakovu, a završio u Zagrebu na Katoličkom bogoslovnom fakultetu.

Nebojša Stipić rođen je 30. rujna 1989. godine, od oca Ivana i majke Zdenke rođ. Ilovac. Dolazi iz župe sv. Roka u Subotici. Osnovnu školu „Ivan Milutinović“ završio je u Subotici, Srednju poljoprivrednu školu u Bačkoj Topoli, nakon čega završava Poljoprivredni fakultet u Osijeku, smjer hortikultura. Nakon završenog fakulteta, 2013. godine odlazi u bogosloviju u Sarajevo gdje je 21. lipnja ove godine položio sve ispite, a ostaje mu još tezarij i diplomski rad. Bila mu je velika čast biti gradskim bandašom 2009. godine i to baš u godini svećeništva.

Dražen Skenderović rođen je 29. prosinca 1985. u Subotici, od oca Laze i majke Julije rođ. Urban. Bogoslov je župe Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni. Osnovnu školu „Ivan Milutinović“ završio je u Subotici, a potom srednju Tehničku školu u Subotici. Teologiju je studirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu, a svećeničku formaciju prošao je u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu.

Svećenički poziv kao susret s Bogom, ljudima, prijateljima i bližnjima

Na upit zbog čega su se odlučili na svećenički poziv, **Daniel Katačić** ističe kako se on u njemu razvijao od malena. Čitajući o životu Sluge Božjega oca Gerarda koji je i sam sin našega naroda, shvatio sam veličinu svećeničkog zvanja i odlučio poći tim putem. Ono što me je najviše potaknulo na ovaj korak jest pomisao na dijeljenje sakramenata, ističe Daniel.

Ne izabraste vi mene, nego ja izabrah vas (Iv 15, 16). Mislim da ova rečenica daje najkraći odgovor, rekao je odgovarajući na isto pitanje đakon **Nebojša Stipić**, dodajući da postoje trenutci susreta, susreta s bližnjima, prijateljima,

ljudima, a takvi trenutci postoje i s Bogom. Jedan takav susret dogodio se i njemu i nije ga ostavio ravnodušnim.

Dražen Dulić ističe pak da je taj proces kod njega trajao dugo te je nakon dugih promišljanja i poticaja pojedinih svećenika njegov poziv nekako sazio i odlučio se, pomalo se plašeći studija, ipak poći za svećeničkim pozivom.

Đakonska služba u svjetlu bogoslovskog života

Upitan u čemu se život đakona razlikuje od života jednoga bogoslova, đakon **Daniel** ističe da je to na prvom mjestu odgovornost. Ona je potrebna i bogoslovu i đakonu, ali nekako smatram da dok si bogoslov opet znaš da imaš sve. Bogoslov ima dnevni red i na njemu je da ga izvršava, a sve ostalo mu je osigurano. Đakon ne može imati ustaljeni dnevni red. On sam mora odvojiti vrijeme za molitvu i za rad. Đakon, nadalje, ima veću odgovornost u župnoj zajednici kojoj je povjeren jer mora ispunjavati svoje dužnosti, zaključuje naš sugovornik.

Đakon **Nebojša** svoje đakonsko djelovanje vidi kao „bit radostan i autentični služitelj velikog otajstva Božje ljubavi“. Bogoslovski dani su polako iza mene. Ostaje velika zahvalnost Bogu, našoj biskupiji kao i poglavarima i bogoslovima Vrhbosanskog sjemeništa u Sarajevu za sve proživljeno. I dalje molitva, služenje i ljubav ostaju stožeri životnoga djelovanja kako bogoslova, tako i đakona, pojašnjava **Nebojša**.

Dražen pak ističe kako đakonska služba ovisi o tomu gdje vas biskup postavi, te koje će vam biti obveze. No, koja god služba bude u biskupovu dekretu ona mora biti prožeta služenjem i otvorenosti za druge. Život đakona se mnogo razlikuje od života bogoslova. Više nema zajedničkog života kao u bogosloviji, i sada je odgovornost na samom đakonu, da rasporedi svoj dan te spremno i odgovorno obavlja službu koju mu je povjerio biskup, kaže **Dulić**.

Svećenik – uvijek prisutan među ljudima i u službi Boga

Upitani na kraju kojim bi se područjem pastorala odnosno svećeničkoga poziva najviše voljeli baviti, **Nebojša** kaže kako vjeruje da Gospodin djeluje po svojim pastirima. Svoj poziv služenja Kristu i njegovoj Crkvi stavljam u ruke biskupa. Vjerujem da će me Božja providnost voditi kroz sve dane. Ona me je do sada uvijek usmjeravala, čak i u najtežim sumnjama i nikada se nisam pokajao, zaključuje đakon **Nebojša**.

Đakon **Dražen** ističe kako u svećeništvu ponajprije želi biti svećenik, na raspolaganju vjernicima naše biskupije i subraći svećenicima. Osobno se bavim poviješću Crkve na prostoru naše biskupije. Volio bih dati doprinos da se više piše o bogatoj povijesti i o ljudima koji su dali svoj doprinos Crkvi u Bačkoj, kaže **Dražen**, dodajući da mu je poseban interes i liturgija, osobito liturgijske vlastitosti naroda koji žive na našim prostorima te je radi toga prikupio (i još prikuplja) mnoštvo biskupijskih i redovničkih misala i časoslova.

Đakon **Daniel** želio bi župnu zajednicu približiti ljepoti liturgije i poticati ih na aktivno sudjelovanje – da razumiju ono što se događa tijekom liturgijskih čina.

Gerardovo 2018.

Gerardov život bio je dragovoljno odricanje i umiranje

Ukarmelićanskoj crkvi u Somboru, 24. lipnja svečano je obilježena 62. obljetnica smrti sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića.

Svečano misno slavlje predslavio je subotički biskup **Ivan Pénzes**, uz koncelebraciju dvadesetak svećenika, dok su trojica redovnika bila stalno na raspolaganju za ispo-
vijed. Brojne hodočasnike koji su došli iz mnogih mjesta Subotičke biskupije kao i iz R. Hrvatske, među kojima je bilo i onih iz Splita i Zagreba, biskup Pénzes pozvao je na žarku molitvu da Gospodin ubrza čas proglašenja sluge Božjega o. Gerarda blaženim, kako bismo ga mogli častiti na oltarima naših crkava.

Sjećajući se Stantićeve obljetnici smrti, u prigodnoj propovijedi bački župnik i dekan **preč. Josip Štefković** istaknuo je da se danas ne žalostimo zbog toga što je sluga Božji o. Gerard umro na današnji dan prije 62 godine, već se radujemo što je takav velikan kršćanstva živio među nama. Zatim je istaknuo njegove kreposti: *To je čovjek čiji je život bio dragovoljno odricanje i umiranje. I sam je subraći tumačio kako su u samostan došli ne uživati već „umrijeti za Isusa“. Razmatranje o Isusovoj muci i smrti pomaže nam živjeti ovdje na zemlji i pripravlja nas na prelazak u vječnost. Oslobađa nas straha i pred životom i pred smrću. To nas razmatranje oslobađa iluzija da bismo ovdje na zemlji trebali uživati i živjeti vječno. Smisao štovanja svetih ljudi je u tom da i mi samo u sebi obnavljamo izvornu kršćansku vjeru koja nam govori da smo pozvani na novi život koji ujedno uključuje umiranje sebi, svojim grijesima i svemu onome što nas neuredno veže za ovu zemlju. Tek se tako možemo roditi na novi život. Dok ne umre stari čovjek, ne može se roditi novi. Dok se spominjemo obljetnice prelaska u vječnost oca Gerarda, divimo se svemu što je on milošću Božjom za života učinio, rekao je preč. Štefković.*

Preč. Štefković na kraju je istaknuo plodove Gerardova djelovanja i svetog života: *Značajno je to i za njegov karmelski red, za našu biskupiju, za grad Sombor i njegovu okolicu, čak i za nekoliko okolnih zemalja u koje su karmelićani došli njegovim zalaganjem. Ali značajno je i za tolike znane i neznane pojedince koje je sluga Božji od grijeha odriješio, na pravi put usmjerio, svojim propovijedima poučio i svojim svetačkim životom potaknuo. On je svoje poslanje završio i vjerujemo postigao svrhu svoje vjere: spasenje duše. Naše je da se oduševimo njegovim primjerom, da nastavimo tamo gdje je on stao, da ga slijedimo i Krista Gospodina donosimo svojim suvremenikima, zaključio je propovjednik.*

Djeca, kojih je među hodočasniciima ove godine bilo mnogo, predmolila su molitvu vjernika a prinijela su euharistijske darove za misu kao i najbolje nagrađene dječje radove.

Na kraju mise, svim hodočasniciima, biskupu i svećenicima zahvalio je **o. Mato Miloš**, izrazivši radost što se i ove godine okupio veliki broj hodočasnika, istaknuvši da su takvo okupljanje kao i utjecanje u zagovor o. Gerardu vrlo značajni u postupku za njegovo proglašenje blaženim i svetim.

Slavlje je animirao o. Mato Miloš, vicepostulator kauze Sl. B. o. Gerarda. Na misi je pjevao katedralni zbor „Albe Vidaković“ iz Subotice, pod ravnanjem **Miroslava Stantića**, uz orguljsku pratnju **mr. Kornelija Vizina**. Božju riječ čitali su jedna vjeroučiteljica i vjeroučitelj, psalam je pjevala **prof. Emina Tikvić**.

Poslije mise biskup je kod groba o. Gerarda predmolio molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim a zatim su karmelićani za sve hodočasnike u dvorištu samostana priredili domjenak i druženje. Zabavni program za djecu, uz „šećernu vunu“ i sladoled, priredili su **vlač. Dominik** i njegova sestra vjeroučiteljica **Kristina Ralbovski**.

Inače, program je toga dana za počeo molitvom krunice koju su predmolila djeca. Program prije mise animirale su vjeroučiteljice Kristina Ralbovski iz Selenče i **Emina Lukić** iz Sonte uz nastup djece i mladih iz VIS-a „Lovrići“ iz Sonte a nastupio je i dječji zbor „Rokići“ iz subotičke župe sv. Roka pod ravnanjem **s. Silvane Milan** uz glazbenu pratnju **mr. Ervina Čelikovića**. U sklopu toga programa podijeljene su i nagrade djeci koja su napravila najbolje radove u ovogodišnjem natječaju koju su animirale vjeroučiteljice i katehistice Subotičke biskupije. Likovni natječaj raspisao je Karmelićanski samostan u Somboru, Vicepostulatura sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića te Katehetski ured Subotičke biskupije. U nagradnom natječaju sudjelovalo je oko 700 djece koja pohađaju katolički vjeronauk u osnovnim školama a sudjelovali su i vjeroučenici nekoliko župa. Okvirna tema ovogodišnjega Likovnog natječaja bila je „Sveta krunica“. Sudionici u natječaju trebali su svakog dana s roditeljima moliti krunicu u svojim obiteljima te nacrtati krunicu ili je izraditi od nekog materijala. Imena pedesetak nagrađenih pročitala je vjeroučiteljica **Zorica Svirčev**, a nagrade je uručila **Katarina Čeliković**, predsjednica povjerenstva za dodjelu nagrada. Glavnu nagradu – izlet u Zagreb, osvojile su: **Mateja Koril**, Sombor; **Ana Rukavina**, Subotica i **Marko Papak**, Bikovo. /**Andrija Anišić**/

Novi Sad: Kardinal Parolin blagoslovio sjedište biskupske konferencije

Kardinal Pietro Parolin, državni tajnik Svete Stolicе, posjetio je Srbiju 30. lipnja i 1. srpnja. Prvi dan posjeta bio je rezerviran za državni protokol, dok je drugi dan posjeta protekao u Novom Sadu, gdje je predslavio misno slavlje u crkvi Imena Marijina. U koncelebraciji je bio i apostolski nuncij mons. Luciano Suriani, svi članovi Međunarodne biskupske konferencije (MBK) *Sv. Ćirila i Metoda*, kao i izaslanik HBK mons. Antun Škvorčević, požeški biskup i BKBiH mons. Tomo Vukšić, vojni ordinarij u BiH te svećenici grada i okolice i klerici u pratnji kardinala i nuncija.

Sjedište MBK znak je djela Crkve koja u našem vremenu nastavlja ispunjavati Isusovo poslanje. Biskupi i nasljednici apostola, potpomognuti od strane svećenika, ispu-

njavaju Gospodinovu naredbu danu njegovim učenicima i nastavljaju naviještati Evanđelje i iscjeljivati kršćanski puk. Međusobno povezani, što se događa također u biskupskoj konferenciji, u zajedništvu s Petrovim Nasljednikom, oni traže kako razumjeti zajedno ono što je bolje svakom čovjeku, kako pokazati spasonosnu prisutnost Božju u svijetu i podržavati bratsku ljubav i uzajamnu pomoć u hodu svakoga pojedinca u Crkvi, kazao je kardinal u homiliji.

Nakon mise, kardinal je blagoslovio sjedište MBK koje se nalazi u nekadašnjem župnom domu župe sv. Roka. Uvodeći u obred, biskup **Ladislav Német**, predsjednik MBK kazao je: *Za nas katolike na ovim prostorima, otvaranje ovog sjedišta izraz je solidarnosti vodstva Katoličke crkve i vjernika širom svijeta. Pomogli su nam Papal Foundation, Američka biskupska konferencija te fondacije Renovabis i Aid to the Church in Need, kojima srdačno zahvaljujemo. Nadam se da će naša prisutnost u Novom Sadu biti novi poticaj ekumenskim nastojanjima katolika u Srbiji i na terenu naše Konferencije. Znakoviti su bili molitveni zazivi tijekom obreda, koje su izrekli biskupi, svatko na jeziku koji se pretežito koristi u biskupiji u kojoj ordiniraju: hrvatskom, mađarskom, albanskom, makedonskom i rusinskom.* /**M. Tucakov**/

Susret ministranata u Tavankutu

Godišnji susret ministranata Subotičke biskupije održan je 16. lipnja u Tavankutu, a domaćin je bio vlč. Franjo Ivanković sa svojim suradnicima.

Susret je započeo sv. misom koju je predslavio vlč. **Željko Šipek**, a bilo je prisutno oko 160 ministranata iz 13 različitih župa naše biskupije: sv. Roka, Isusova Uskrsnuća, sv. Marije, Marije Majke Crkve i sv. Terezije Avilske iz Subotice, Presvetog Trojstva iz Male Bosne, Josipa Radnika iz Đurđina, sv. Jakova iz Plavne, sv. Jurja iz Vajske, sv. Pavla Apostola iz Bača, Presvetog Trojstva iz Selenče, sv. Marka evanđelista iz Žednika i Srca Isusova iz Tavankuta.

Nakon euharistijskoga slavlja uslijedio je kviz u kojem su predstavnici župa mogli pokazati svoje vjeronaučno znanje. Natjecanje u znanju je do samoga kraja bilo vrlo napeto i zabavno, a pobjedu je odnio ministrant katedralne župe **Andrija Mandić** i time oduševio svoje vjerne navijače. Po završetku kviza, u dvorištu župe je uslijedio zajednički ručak, a potom jedva dočekano natjecanje u nogometu. U grupi do četvrtog razreda najbolja je bila ekipa iz Đurđina, a u grupi od petog do osmog razreda pobjedu su odnijeli Tavankučani. Od srednjoškolaca su najuspješniji bili ministranti župe Marija Majka Crkve iz Aleksandrova. Djeca su mogla uživati i u zabavno-rekreativnom programu za koji su se pobrinuli vlč. **Dominik** i njegova sestra **Kristina Ralbovski**. /**N. G., Hrvatska riječ**/

Slavlje bračnih parova u župi sv. Roka

Jubileji i okrugle obljetnice bračnih parova svečano su proslavljeni na misnom slavlju 10. lipnja koje je u župi sv. Roka predslavio župnik **Andrija Anišić**.

Sedamnaest bračnih parova zahvalilo je Bogu za svoju bračnu ljubav i vjernost. Bila je to lijepa „parada ponosa, ljubavi i radosti“. Svi bračni parovi su poslije obnove krsnih obećanja koje je učinila cijela župna zajednica, obnovili i svoja obećanja bračne ljubavi i vjernosti. Ovo slavlje prikazano je kao hvala Bogu, uz žarku molitvu za svetost braka i obitelji. Geslo ovogodišnjeg slavlja bilo je „Obitelj – izvor života i radosti“. To je geslo ovogodišnjeg trećeg nacionalnog Susreta hrvatskih katoličkih obitelji koji će se održati u Splitu i Solinu, 15. i 16. rujna. /**Andrija Anišić**/

Održana redovita skupština Katoličkog društva *Ivan Antunović*

Redovita skupština Katoličkog društva *Ivan Antunović* održana je 4. lipnja u pastoralnom centru *Augustinianum* u Subotici.

Na sjednici se raspravljalo o Izvješću o radu Društva za 2017. godinu te Planu i programu za 2018., kao i Financijskom izvješću za prethodnu godinu. Najveći dugoročni projekt Društva je podizanje spomenika biskupu Ivanu Antunoviću u Subotici, u suradnji s Hrvatskim nacionalnim vijećem i Zavodom za kulturu

vojvođanskih Hrvata, što je započeto 2015. godine. Akademski kipar **Bernard Pešorda** tijekom jeseni 2017. godine izradio je gipsani odljev spomenika biskupu Ivanu Antunoviću, a za ovu je godinu u planu izlivanje spomenika u bronci, ako se prikupe sredstva jer je riječ o zahtjevnom financijskom koraku. Nadalje, predsjednik Društva, **vlč. dr. Ivica Ivanković Radak** upoznao je članove Katoličkog društva s projektom postavljanja biste svećenika i pjesnika Alekse Kokića koja je prošle godine

izlivena u bronci. Osigurana su sva potrebna sredstva za njeno postavljanje, ali se već punih deset mjeseci čeka na dozvolu Grada Subotice. Govoreći o Planu i programu Društva za naredno razdoblje, predsjednik **Ivanković Radak** iznio je prijedlog o sustavnom pristupu višegodišnjem projektu uređenja Bunjevačko-šokačke knjižnice *Ivan Kujundžić*. Radi bolje dostupnosti i sistematizacije građe, potrebno je napraviti katalogizaciju prema suvremenim normama te objediniti cjelokupni fond knjižnice u zajedničku elektroničku bazu.

Kada je riječ o nakladničkoj djelatnosti, Društvo *Ivan Antunović* ima razvijenu nakladničku djelatnost. Od predviđenih naslova, u nakladi Društva ostvareno je u kontinuitetu tiskanje katoličkog lista *Zvonik* i kalendara *Subotička Danica*. Predsjednik je naglasio važnost tiskanja 4. sveska Izabranih djela Ante Sekulića, pod naslovom „Prinosi u godišnjaku Tkalčić“, u sunakladi s Društvom za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije *Tkalčić*. Osobito je istaknuo zadovoljstvo tiskanjem Zbornika „Vidakoviću u čast“, koji sadrži radove s Međunarodnog znanstvenog simpozija održanog 2014. godine prigodom 100. obljetnice rođenja i 50. obljetnice smrti Albe Vidakovića. Naime, tiskanjem ova dva naslova, Katoličko je društvo zaokružilo projekte koji traju već više godina. Važno je istaknuti još jedan naslov, a to je djelo „Pavao Tomori“, čiji je autor **Vilmos Fraknoi**, a uredio ga je **vlč. Josip Štefković**, pročelnik Nakladničkog odjela Društva. Za 2018. godinu, od posebnih naslova u planu je tiskanje knjige sabranih priloga iz rubrike *Zvonika* „Povijesni kutak“ **mons. Stjepana Beretića** te u sunakladi sa župom Presvetoga Trojstva u Somboru, spomenicu istoimene župe. Skupština je usvojila i Pravilnik o postupku dodjele Nagrade *Ivan Antunović*, priznanju koje je 1991. godine utemeljeno kao *Antušova nagrada*. /KD/NS/

Obilježen Spomendan biskupa Ivana Antunovića u Kalači

Predsjednik Katoličkog društva *Ivan Antunović*, vlč. dr. Ivica Ivanković Radak i mons. Stjepan Beretić, katedralni župnik, nazočili su obilježavanju spomendana biskupa Ivana Antunovića u Kalači 17. lipnja, u organizaciji Hrvatske samouprave grada Kalače.

U Nadbiskupskom vrtu priređen je prigodni kulturni program, nakon čega je služena sv. misa u obnovljenoj kalačkoj prvostolnici Uznesenja Blažene Djevice Marije. Misu je predslavio i propovijedao mons. Stjepan Beretić. Nakon svete mise uslijedilo je polaganje vijenaca kod spomen-ploče biskupa Ivana Antunovića. Vijenac je položio i vlč. dr. Ivica Ivanković Radak. /I. I. R./

Horgoš: Vikend bračnih parova

Hrvatska zajednica bračnih susreta od 1. do 3. lipnja održala je deseti po redu seminar „Originalni vikend“ u kući duhovnih vježbi *Domus Pacis* u Horgošu.

Šest hrabrih bračnih parova je na vikend bračnih parova ispratio i blagoslovio župnik župe Marija Majka Crkve u Subotici, **vlč. Marinko Stantić**. On ih je podsjetio na to da je i Isus u više navrata išao u osamu obnoviti svoju snagu, kako bi lakše mogao odoljeti svim kušnjama i preprekama. Neki od parova osjećali su nelagodu i pitali se: „Što mi tražimo ovdje?“ Njihovu nevjericu uklonila su tri obučena para na čelu s **vlč. Tomislavom Ćorlukom**, đakovačkim katedralnim župnikom, koji su im nesebičnim dijeljenjem otkrili novu dimenziju ljubavi, što im je pomoglo otvoriti svoja srca jedno drugome kao nikada do sada. Vrhunac vikenda bila je nedjeljna sveta misa na kojoj su obnovili bračne zavjete dane na vjenčanju. /M&M/

Susret katedralnih bandaša i bandašica

U sjedištu UBH „Dužijanca“ u Subotici 12. lipnja održan je drugi susret katedralnih bandaša i bandašica, koji čine jedan od odjela te udruge. Na susretu se okupilo trideset bandaša i bandašica.

Nazočne je pozdravio mons. dr. Andrija Anišić, predsjednik UBU „Dužijanca“ a prenio je i pozdrave direktora Udruge Marinka Piukovića. Predsjednik je podsjetio nazočne da Udruga „Dužijanca“ uvijek računa podrškom bivših bandaša i bandašica jer njima nije potrebno tumačiti što je Dužijanca i koliko je ona važna, jer im je Dužijanca duboko u svijesti i u srcu. Stoga ih je pozvao da se uključe u ovogodišnju proslavu jubilarne Dužijance.

Naime, ove godine Dužijanca obilježava tri jubileja: 50 godina održavanja prve takozvane „Gradske Dužijance“, srebrni jubilej, 25. obljetnicu početka zajedničkog proslavljanja „crkvene“ i „gradske“ Dužijance kao i 50. obljetnicu Takmičenja risara. U povodu navedenih jubileja ove godine će se održati i manifestacija „Dužijanca u Zagrebu“ koju Središnji ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske označilo i podržalo kao najvažniju manifestaciju hrvatske zajednice u R. Srbiji, a održat će se 18. i 19. kolovoza. Predsjednik UBH „Dužijanca“ pozvao je bandaše i bandašice da se uključe u proslavu tih jubileja i te manifestacije aktivnim sudjelovanjem kao i da svojim volonterskim radom dadu svoj doprinos i u organizaciji navedenih manifestacija. Zatim se svima obratio Miroslav Kujundžić, koordinator odjela „Bandaši i bandašice“ pri UBH „Dužijanca“. On je naglasio kako odjel „Bandaša i bandašica“ može biti jedan od najznačajnijih pri toj Udruzi i može dati značajni doprinos radu same Udruge. U tom smislu pozvao je okupljene bandaše i bandašice da budu promotori Dužijance gdje god to mogu te da se na vrijeme jave za aktivno sudjelovanje u navedenim manifestacijama. /Prema: UBH „Dužijanca“/

Misa zahvalnica za završetak školske i vjeronaučne godine

U subotičkoj katedrali bazilici sv. Terezije Avilske, 2. lipnja svečanom svetom misom zahvalnicom koju je predslavio mons. Stjepan Beretić, katedralni župnik i biskupski vikar za pastoral u zajedništvu sa svećenicima, obilježen je završetak ovogodišnje školske i vjeronaučne godine.

U slavlju je sudjelovalo mnoštvo djece i mladih iz Subotice i okolnih naselja. Bili su to osnovci i srednjoškolci koji pohađaju katolički vjeronauk i nastavu na hrvatskome jeziku. Ove godine su na misi bili učenici osnovnih škola „Sonja Marinković“, „Ivan Milutinović“, „Matko Vuković“, „Đuro Salaj“, „Ivan Goran Kovačić“, „Jovan Jovanović Zmaj“, „Kizúr István“, „Széchenyi István“, „Jovan Mikić“, „10. oktobar“, „Miloš Crnjanski“, „Majšanski put“ i „Sveti Sava“ iz Subotice. Potom iz škola „Miroslav Antić“ na Paliću, „Pionir“ u Žedniku, „Vuk Karadžić“ u Bajmaku, „Vladimir Nazor“ u Đurđinu i „Matija Gubec“ u Tavankutu. Također su bili i učenici srednjih škola, Ekonomske škole „Bosa Miličević“, Muzičke škole, Gimnazije „Svetozar Marković“, Politehničke, Kemijsko tehnološke, Medicinske, Tehničke škole te učenici škole za slušno oštećene osobe „Dositej Obradović“. Ovaj skup

upotpunila su djeca iz vrtića „Marija Petković – Biser“, „Marija Petković – Sunčica“, „Bambi“ iz Male Bosne i „Petar Pan“ iz Tavankuta. Pjevanje je predvodio zbor iz

Tavankuta koga je pripremila nastavnica Emina Tikvicki uz pratnju tamburaškog orkestra iz Tavankuta pojačanog članovima iz Subotice. Misu zahvalnicu organizira Hrvatska glazbena udruga Festival bunjevački pisama na čelu s dr. Markom Senteom u suradnji sa Subotičkom biskupijom, a ove je godine susret pomogla papinska Zaklada za pomoć crkvi u nevolji iz Königsteina u Njemačkoj. /Nela Skenderović/

Katolici na skupštini Konferencije europskih crkava u Novom Sadu

Uz moto „Bit ćete mi svjedoci“ (Dj 1,8), u Novom Sadu je od 31. svibnja do 6. lipnja održana 15. Generalna skupština Konferencije europskih crkava (CEC), na kojoj su sudjelovali crkveni službenici i laici brojnih pravoslavnih, protestantskih i starokatoličkih zajednica iz Europe.

Skupština je kroz brojne sekcije i plenarne sastanke razgovarala o tomu kako svjedočiti kršćanstvo u današnjoj Europi, a osobito je bila otvorena za slušanje kršćana Bliskog Istoka. Novi Sad je, što je posebna rijetkost u našoj sredini, bio i mjesto velikih javnih molitvenih skupova (osim molitvi i liturgija koje su slavljene u pojedinim crkvama i na samom mjestu događaja, u Master centru Novosadskog sajma). Tako su javna molitvena okupljanja organizirana u Katoličkoj porti i na Keju žrtava racije. Benediktinac **p. Thaddée Barnas**, iz samostana Chevetogne u Belgiji, sudjelovao je u radu Generalne skupštine CEC treći puta i smatra da je ova u Novom Sadu najbolje organizirana do sada. *CEC je mjesto gdje se mogu susresti kršćani Istoka i Zapada. To više nije nikakav problem*, kaže on. Pater Thaddée polaže

puno nade u CEC. *Mi kršćani u Belgiji prolazimo kroz jednu vrstu krize. Nismo bili sposobni propovijedati Božju Riječ i pomirenje, te naše crkve postaju prazne. Ukoliko imamo CEC kao dio kršćanstva u Belgiji, imamo i bolju priliku predstaviti se društvu. Pravoslavni, protestanti i katolici dobro idu svojim putovima, ali naš utjecaj na politički život i socijalne ideje nije dostatan. Željeni bismo biti svjedocima Kristova Evanđelja, ali u tomu ne uspijevamo*, kazao je on za službenu stranicu Skupštine CEC. Konferencija europskih crkava osnovana je 1959. i okuplja 116 kršćanskih crkava, osim Katoličke, koja ima status promatrača. Ima svoje urede u Buxellesu i Strasbourgu. /**Marko Tucakov**/

Tijelovo u Vajskoj i Bođanima

U župi sv. Ilije u Bođanima i sv. Jurja u Vajskoj 31. svibnja proslavljen je blagdan Presvetoga Tijela i Krvi Kristove, u narodu poznatog kao Tijelovo ili Brašančevo.

U svojoj homiliji župnik vlč. **Vinko Cvijin** rekao je: *Na današnji dan sjećamo se Saveza koji Bog sklapa s čovjekom, te se osobito spominjemo Novog saveza koji Isus u euharistiji sklapa s cijelim čovječanstvom. Bog nikada ne zaboravlja svoje obećanje, on je s nama do kraja svijeta u prilikama kruha i vina. Mi, kako se mi držimo svoje*

pogodbe? Župnik je postavio pitanje o kojemu svi dobro trebamo razmisliti. Pjevanje na misnom slavlju animirao je župni zbor. U procesiji, djevojčice, ministrantice išle su ispred Presvetog oltarskog sakramenta i bacale ružine latice. U dvorištu crkve sv. Ilije bila je postavljena jedna sjenica i dvije u crkvi, dok u Vajskoj župljani uređuju četiri sjenice. Dvije sjenice ukrašavaju kruničarska društva, jednu romska nacionalna manjina, a jednu mađarsko kruničarsko društvo. /**Amalija Šimunović**/

Tijelovo u subotičkoj katedrali

Svetkovina Presvetog Tijela i Krvi Kristove proslavljena je u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske 31. svibnja.

Dvojezično misno slavlje predlavio je subotički biskup **Ivan Pénzes** u koncelebraciji s katedralnim župnikom **Stjepanom Beretićem** te svećenicima Subotičke biskupije. Poslije svete mise oko katedrale je po običaju bila procesija s Presvetim oltarskim sakramentom u kojoj su sudjelovala i djeca, djevojke u bjelini i mladež odjevena u bunjevačku narodnu nošnju kao i brojni vjernici. Tijekom mise predstavljeni su i ovogodišnji nositelji žetvenih svečanosti, manifestacije Dužijance, bandaš **Marko Križanović** i bandašica **Marija Piuković**. /**Zv.**/

Slavlje svete potvrde u Žedniku

Na svetkovinu Presvetoga Trojstva, 27. svibnja, u župi sv. Marka Evanđelista osamnaest krizmanika iz Žednika i Novog Žednika primilo je sakrament svete potvrde. Svetu misu je služio i sakrament podijelio mons. Andrija Anišić, župnik subotičke župe sv. Roka, u zajedništvu sa žedničkim župnikom vlč. Željkom Šipekom, uz asistenciju bogoslova Luke Poljaka.

Misno slavlje započelo je svečanom procesijom krizmanika s njihovim kumovima i pozdravnim govorom djelitelju svete potvrde, a u prigodnoj propovijedi mons. Anišić pozvao je krizmanike na autentično i dosljedno življenje kršćanskoga života, koristeći obilato darove koje će im Duh sveti pružiti po ovom sakramentu.

Ovogodišnje krizmanike pripremali su župnik Željko, vjeroučiteljica **Mirela Varga** te bogoslov Luka. Dok ih je u školi vjeroučiteljica poučavala temeljima, istinama i vrijednostima njihove vjere, župnik ih je na župi poticao na življenje tih istih istina i vrijednosti kroz pohađanje svete mise, osobnu i obiteljsku molitvu, sudjelovanje u karitativnim djelatnostima o Božiću i Uskrsu te promišljanjem o budućnosti i kršćanskom pozivu, o čemu su krizmanicima posebnom prilikom posvjedočili bogoslovi **Nebojša Stipić** i **Luka Poljak**. /**Luka Poljak**/

Krizma u Đurđinu

U župi sv. Josipa Radnika u Đurđinu, 27. svibnja podijeljen je sakrament Sv. potvrde. Misno slavlje predslavio je generalni vikar Subotičke biskupije mons. Slavko Večerin u zajedništvu s mjesnim župnikom, vlč. Draženom Dulićem.

Sakramentu sv. potvrde pristupilo je dvanaestoro mladih, koji ove godine završavaju osnovnu školu. U

prigodnoj propovijedi mons. Večerin poručio je krizmanicima da budu hrabri, jer danas nije lako biti kršćanin. *Kršćanstvo nije statična, nego dinamična vjera, koja traži djela kršćanina. Traži žrtvu poradi ideala koju nam Isus nudi, a to je ljubav. Snaga vjere potaknula je i apostole da iziđu u svijet i govore o Isusu. Duh Sveti daje nam radost otkupljenja i ljubav. Nemojte zaboraviti da će u vašem životu biti i trenutaka kad će biti teško vjerovati i kad će vjera biti na kušnji. Zato neka vam Isus Krist bude primjer i uzor u životu. Nikada nemojte ostaviti svoju vjeru. Misnom slavlju, osim kumova i obitelji krizmanika nazočio je lijepi broj župljana te rodbine i prijatelja slavljenika.* /**Verica Dulić, vjeroučiteljica**/

Krizma u župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru

U župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru na Duhove, 20. svibnja, proslavljeno je svečano euharistijsko slavlje na kojemu je sedmero krizmanika primilo sakrament Svete potvrde.

U svojoj homiliji mons. Slavko Večerin rekao je: *Isus nas je svojom krvlju otkupio. Dao je svoj život. Nije lako biti vjernik kršćanin jer bez Isusova uskrsnuća uzaludna je naša vjera. Kršćanstvo je vjera koja traži žrtvu. To je ljubav. Snaga vjere potaknula je apostole da iziđu u svijet kako bi svjedočili. Da, bit će trenutaka*

kada će snaga sakramenta iščeznuti. Ali, neće onda ako svake nedjelje dolazite na misu. Danas dobivate „dozvolu“, ulazite u svijet odraslih, svijet koji mi stariji nudimo. Dragi krizmanici, uđite u Isusov svijet jer je on najbolji učitelj, rekao je mons. Večerin.

Ovogodišnji krizmanici bili su: **Igor Balažev, Davor Budai, Tina Čizmar, Ana Čuvarđić, Jelena Lerić, Elena Link i Danijel Lišćević**. Misno slavlje pratio je župni zbor pod ravnanjem **prof. Mihaila Parčetića**. /**Marica Mikrut**/

Krizma u Vajskoj i Bođanima

Župe sv. Jurja u Vajskoj i sv. Ilije u Bođanima, 3. lipnja su na svečani način proslavile podjelu sakramenta Sv. potvrde.

U Bođanima je subotički biskup **Ivan Péntes** krizmao četvero krizmanika, a u Vajskoj trinaestoro. U svojoj homiliji biskup je istaknuo važnost krizme, koje sve darove na krizmanike izliva Duh Sveti prilikom krizme i pozvao krizmanike da ne napuštaju svoju vjeru, da je brižljivo čuvaju, a najbolje će je čuvati redovitim dolaskom na misna slavlja. Župnik Vinko zahvalio je biskupu i tajniku na dolasku, svećenicima iz dekanata na čelu s dekanom **Josipom Štefkovićem**, pjevačima koji su animirali svečanu svetu misu na kojoj su naši krizmanici ušli u svijet odraslih u vjeri. /**Amalija Šimunović**/

Romi zapadne Bačke hodočastili u Doroslovo

Blagdan Duhova hodočasničko je vrijeme u Biskupijskom svetištu Marije Pomoćnice kršćana kod Doroslova. Na blagdan Pedesetnice, 20. svibnja, skupine Roma okupile su se na zajedničku molitvu kod čudotvornog bunara.

Krunica se molila na hrvatskom jeziku, a pristigle su hodočasničke skupine iz Apatina, Bogojeva, Doroslova, Vajske i Sonte predvođene svojim prezbiterima i časnom

sestrom **Imeldom Kovač** iz Apatina. Misu na vanjskom oltaru predslavio je **preč. Jakob Pfeifer**, župnik u Apatinu i Odžacima i podunavski arhiprezbiter. Hodočasnici, svim vjernicima je na sudjelovanju zahvalio rektor svetišta i župnik u Doroslovu i Bogojevu, **preč. Árpád Verebely**. Duhovsko hodočašće Roma u Doroslovo tradicionalno je okupljanje vjernika ovoga naroda, koji u velikom broju čini Božji narod u našim podunavskim župama. Obitelji na ustaljeni način traže od Marije zagovor, uzimaju vodu iz čudotvornog bunara, umivaju se njome, a zatim se skupa mole i sudjeluju na euharistiji. /**Marko Tucakov**/

Susret pastoralnih vijeća iz Vajske i Čantavira

Pastoralno vijeće župe sv. Jurja iz Vajske u goste je primilo pastoralno vijeće iz Čantavira.

Vijećnici pastoralnog vijeća župe sv. Jurja, na čelu sa župnikom **vlč. Vinkom Cvijinom** bili su dobri domaćini našim gostima. Vijećnici su uz druženje izmijenili iskustva iz svojih župa, govorilo se o problemima, ali i o lijepim stvarima koje se događaju na obje župe. Predsjednik vijeća iz Vajske odveo je u poslijepodnevnim satima goste i do našeg jezera Provale. Na rastanku, gosti su naše vijećnike pozvali u uzvratni posjet. /**Amalija Šimunović**/

Slavlje Prve pričesti u Žedniku

Župna zajednica sv. Marka u Žedniku 3. lipnja svečano je proslavila primanje sakramenta prve pričesti, koji je ove godine primilo deset prvopričesnika.

Nakon marljive i vrijedne pripreve kroz prethodnu školsku godinu, primivši sakrament svete ispovijedi po prvi put, naši su prvopričesnici dostojanstveno i u svečanoj procesiji pristupili Gospodnjem oltaru u radošnom iščekivanju i veseljem u srcu. Prvopričesnici su svetu misu uljepšali prigodnim recitacijama, čitanjem Božje riječi, izricanjem molitvi vjernih, kao i prinosom darova. U prigodnoj propovijedi, župnik je podsjetio prvopričesnike na nužnost ljubavi prema roditeljima koja zrcali i njihovu ljubav prema Bogu, ali i potaknuo same roditelje na vjerno življenje kršćanstva u svojim domovima i obiteljima. Nakon svete mise, prvopričesnici, njihove obitelji i drugi gosti, bili su tradicionalno počašćeni domjenkom u pastoralnoj dvorani naše župe.

Za ovaj događaj pripremali su ih župnik **vlč. Željko Šipek**, vjeroučiteljica **Mirela Varga** i bogoslov **Luka Poljak**, a sami prvopričesnici su svojim redovitim dolascima na svete mise i sudjelovanjem u životu župne zajednice pokazali kako su vrijedni i iskreni Kristovi prijatelji. /Luka Poljak/

Svečano liturgijsko slavlje za prvopričesnike predslavio je župnik i opat **preč. Róbert Erhárd** koji je animirao s prvopričesnika, a uz pomoć gitare i pojedine liturgijske pjesme. Djecu je za primanje ovoga sakramenta pripremala vjeroučiteljica **Anica Segedi**. Šestero djece trećeg razreda osnovne škole u mađarskoj zajednici ove župe prvu pričest primilo je 27. svibnja, predvođeno svojom vjeroučiteljicom, a iz ruke župnog vikara **vlč. Lászla Hajdúja**. Župljani Novog Sada naučili su da ne smiju brojem vjernika izražavati svoju kršćansku nadu, već pouzdanjem da oni ostaju katolička budućnost toga grada. Zato se raduju i mole i za ovogodišnje prvopričesnike. /M. Tucakov/

Prva pričest na Bikovu

U bikovačkoj župi Uznesenja Blažene Djevice Marije, 27. svibnja proslavljena je prva sv. pričest.

Roditelji prvopričesnika ukrasili su crkvu, župni zbor uljepšao je cijeli dojam, a župnik **preč. Julije Bašić** riječima u propovijedi naglasio da je prva pričest primanje hostije, Tijela Kristova. Ove godine pričest su primila samo dva djeteta, sestra i brat **Marina** i **Marko Papak**. Također, oni su bili zaduženi i za recitacije. Poslije mise i fotografiranja, svi koji su

bili prisutni na misi, rođaci i župnici, pozvani su na čašćenje pored crkve. /Miroslav Vukmanov Šimokov/

Prva pričest u župi Imena Marijina u Novom Sadu

Marko, Valentina, Manuela i Martina ovogodišnji su ponos župne zajednice župe Imena Marijina u Novom Sadu. Oni su 3. lipnja prvi puta primili svetu pričest i postali živi prenositelji Isusa u Novom Sadu.

Prva pričest u župi Isusova Uskrsnuća

Na blagdan Presvetoga Trojstva, 27. svibnja, 27 prvopričesnika s uzbuđenjem je dočekalo svoj veliki dan i pristupilo sakramentu prve svete pričesti.

Ponosno su ušli u crkvu držeći se za ruke svojih roditelja, pred oltarom su se obratili Isusu prigodnom recitacijom „Danas smo sretni što smo tvoji dragi gosti“. Djecu je za ovu svečanost pripremila katehistica **Mirjana Ivanković**. U liturgiji su sudjelovali čitanjem, recitiranjem, pjevanjem, prinosom darova. Župnik **mons. Bela Stantić** poruku evanđelja o trsu i lozi pokušao je približiti djeci. Držao je u ruci grančicu loze i upitao djecu što će se s njom dogoditi. *Osušit će se jer je odrezana, kao što i mi nemamo život bez Gospodina*, rekao je župnik, poželjevši im da ostanu u zajedništvu s Gospodinom i da rado dolaze na sv. misu i hrane se tijelom Kristovim! /Emina Kujundžić/

Prva pričest u Maloj Bosni

U crkvi Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni, devetero djece primilo je 3. lipnja sakrament svete pričesti. Svetu misu predslavio je župnik vlč. Dragan Muharem, a prvopričesnike je pozdravila vjeroučiteljica Vesna Huska.

Župnik je u propovijedi poručio djeci da moraju graditi stabilnu kuću – vjeru, na čvrstoj stijeni. Njihova vjera će rasti uz pomoć Isusa i euharistije. On je također pozvao i roditelje da redovito dovode djecu u crkvu i na pričest kako bi zajedno rasli u vjeri. /**Larisa Skenderović**/

Prva pričest u Kruščiću

Na svetkovinu Duhova, 20. svibnja, u crkvi sv. Stjepana u Kruščiću sakrament prve pričesti primilo je osmero djece, šest dječaka i dvije djevojčice. Svetu misu je predslavio vlč. Károly Vajda.

Svetoj misi nazočili su vjernici i roditelji djece kao i prijatelji te gosti iz osnovne škole. Euharistijskom slavlju nazočila je i učiteljica prvopričesnika, **Vesna M.**, što je

prvi puta u povijesti ovoga mjesta. Župni pjevački zbor predvodila je vjeroučiteljica **Anna Nagy**. Čestitamo svim prvopričesnicima, roditeljima i župnoj zajednici na vjerničkom bogaćenju kroz sakramente i ekumenske odnose. /**Rada M. Bagarić, katehistica**/

Proslava Marije Pomoćnice

Na blagdan Marije Pomoćnice, 24. svibnja, djeca iz župe u Selenči hodočastila su u Doroslovo i tako obnovila svoju ljubav prema Mariji i stavila se pod njenu zaštitu kao što je to činio i don Bosco.

Hodočasnici su ovom prigodom bili u duhu cijele salezijanske obitelji po svijetu koja je toga dana proslavila jubilej, 150. godina od izgradnje *bazilike Marije Pomoćnice* u Torinu. Nakon dolaska u svetište djeca su pred kipom Marije Pomoćnice otpjevala pjesmu i u znak ljubavi donijela ljiljan na dar. Uslijedila je kratka kateheza pod nazivom: „Maria vstúp do môjho srdca – Želimo da Marija uđe u naša srca“ i radionica. Vrhunac hodočašća bila je euharistija, a u homiliji je vlč. **Dominik Ralbovski** sve potaknuo da se trude otvarati Mariji vrata svoga srca i moliti za njezin zagovor. /**s. Kristina Ralbovski**/

Dan starih u Maloj Bosni

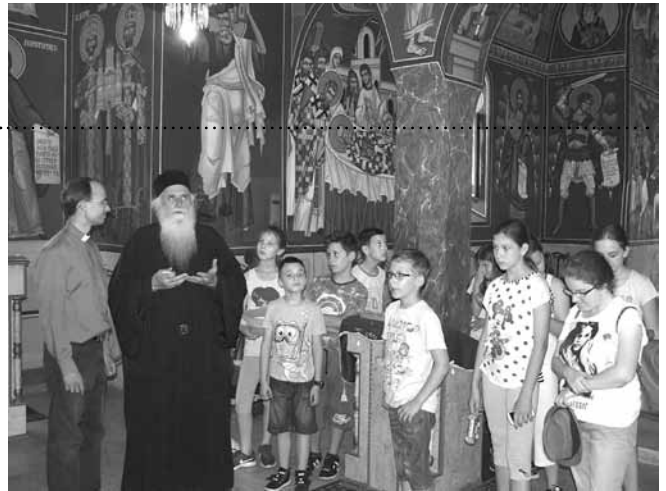
Na blagdan Srca Isusova 8. lipnja u župi Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni služena je sveta misa za sve bolesnike i nemoćne koje župnik obilazi svakog prvog petka u mjesecu.

Svetu misu predslavio je župnik vlč. **Dragan Muharem**. Misa je održana u župnoj dvorani kako bi bolesnicima bilo lakše te se ne bi penjali na stube. Velik broj starih se okupio i tako radosno slavio misu. Župnik im je u propovijedi poručio da nisu sami, da su njihovi najmiliji i cijela župa uz njih. Pod misom im je podijeljeno bolesničko pomazanje, a nakon mise uslijedilo je lijepo druženje. /**Larisa Skenderović**/

Nuncij posjetio vjernike u Budisavi, Kaću i Kovilju

Katoličku zajednicu župe Kraljice svete Krunice, s filijalama sv. Mateja u Kaću i sv. Mirka u Kovilju, 27. svibnja po pozivu upravitelja župe vlč. dr. Tibora Szöllősija, posjetio je apostolski nuncij u Srbiji, mons. dr. Luciano Suriani.

U izjavi za Zvonik vlč. Tibor naglasio je da je nuncij u ovu malu katoličku zajednicu donio Papin zagrljaj, pozdrav i blagoslov. *Treba nam vrijeme da razumijemo dubinu nuncijevih riječi, te da ih istinski primimo. Potaknuo nas je da, prihvaćajući milosti nedjeljnih svetih misa, nosimo nadu i radost u našu okolicu. Rekao je kako je u Srbiji u pojedinim mjestima susreo realnost u kojoj žive ljudi različitih jezika i kultura. Za je kršćane ova različitost mogućnost da, ljubeći jedni druge, rastemo u jedinstvu i budemo još bolji ljudi. Ako živimo dobro ovu različitost, onda ona postaje veliko blago za Srbiju. Ako pak ne ljubimo jedni druge, onda, kako je nuncij rekao, različiti jezici i kulture postaju prepreke i poteškoće, kazao je naš sugovornik. Kako bi župljane potaknuo da teže živjeti svetim životom, donio im je dar – sliku susreta sv. Pape Ivana Pavla II. i sv. Majke Terezije. Oni su potekli nedaleko od naših krajeva, živjeli su u današnjem svijetu. Oni su primjer toga da i mi možemo postati sveti, voljeti Boga iz sveg srca u svakidašnjici. Nuncij je, vidjevši mnogo mladog svijeta i ministranata, potaknuo sve da se ne plaše odgovoriti na Božji poziv posvete života u svećeništvu ili redovništvu. Povodom 110. obljetnice posvete crkve u Budisavi, nuncij je na kraju svete mise blagoslovio spomen ploču s posvetom. U molitvi Mariji nuncij je posvetio i njoj predao sve vjernike Budisave, Kaću i Kovilju, moleći od Majke Božje da vjernici iz dana u dan čeznu iz sveg srca voljeti dragoga Boga. Ogromna je duhovna važnost ove posvete jer ako ljubimo iz sveg srca Boga, onda ćemo ljubiti i ljude oko nas, prenosi nuncijevu poruku budisavski upravitelj župe. Nakon nedjeljne svete mise, koju je nuncij slavio u koncelebraciji s domaćim župnikom i vlč. Arpádom Pásztorom, župnikom u Telečki, župljani Budisave su mu prikazali bogatstvo lokalne tradicije kroz narodne plesove i pjesme.* /Marko Tucakov/

manastira o. Stefan. Učili smo kako se treba ponašati u pravoslavnoj crkvi i zašto postoje pravila ponašanja. Zadivljeni time kako su nas primili, uputili smo se prema vidikovcu na Fruškoj gori, gdje smo vježbali ostati minutu u potpunoj tišini promatrajući predivnu prirodu, slušajući ptice. Mnogo djece je baš ovaj trenutak šutnje istaklo kao najljepši trenutak cijelog izleta. Vrijedi djecu tome učiti. Odatle smo vidjeli i Budisavu i našu crkvu, sumirao je ljetni izlet župnik i voditelj izleta, vlč. dr. Tibor Szöllősi. /M. Tucakov/

Proštenje u Maloj Bosni

U župi Presvetoga Trojstva, 27. svibnja slavljen je misa proštenja. Svetu misu predslavio je kapelan subotičke katedrale vlč. Patrik Tvorek u zajedništvu s vlč. Josipom Kujundžićem i domaćim župnikom, vlč. Draganom Muharemom.

Velečasni Patrik u homiliji je istaknuo da je Trojstvo savršenstvo i da tomu trebamo težiti. *Trojstvo nam je potrebno, i Otac i Sin i Duh Sveti skupa*, rekao je propovjednik. Župnik je na kraju mise zahvalio kantorici Jeleni koja je svirala na misi kao i zboru koji je pjevao, te obitelji Peić Tukuljac koji su i ove, kao i svake godine, primili svećenike na ručak. /Larisa Skenderović/

Izlet budisavskih učenika na Frušku goru

Veći broj vjeroučenika 3., 4. i 5. razreda osnovne škole u Budisavi 2. lipnja hodočastili su Gospi Tekijskoj u Petrovaradin, gdje je kršćanska vojska 5. kolovoza 1716. po zagovoru Blažene Djevice Marije pobijedila tri puta brojniju tursku vojsku.

Vjeroučenici su potom otišli u Veliku Remetu i posjetili pravoslavni manastir, gdje ih je vodio i pozdravio iguman

Devetnica sv. Ivanu Nepomuku u Monoštoru

Punih 120 godina Monoštorci u vrijeme poplava i suša mole ispred kipa sv. Ivana Nepomuka. Tako bilo i ove godine. Od 6. do 15. svibnja vjernici župe sv. Petra i Pavla u Monoštoru su na poticaj župnika Gorana Vilova i đakona Stipana Periškića molili devetnicu sv. Ivanu Nepomuku.

Tridesetak vjernika svaku je večer oko kipa sv. Ivana

molilo krunicu i pjevalo: *Molbe nam uslišaj milostivi Bože, daj nam kišu blagodarnu, za koju mi sad molbu svi skupa činimo.* Kip sv. Ivana Nepomuka dao je sagrađiti 1897. godine tadašnji župnik Béla Nagy uz pomoć vjernika. Od žitelja Monoštora za vrijeme carice Marije Terezije, uz Hrvate Šokce i Mađare, izgradnju su najviše pomogli Nijemci. /**Marija Turkalj**/

Zavjetno-zavičajni dan u Vajskoj

Na Srpnu Gospu ili Pohodjenje Blažene Djevice Mariji Elizabeti, 2. srpnja u župi sv. Jurja u Vajskoj obilježen je zavjetno-zavičajni dan. U organizaciji ovoga dana sudjelovale su župe sv. Jurja iz Vajske i sv. Ilije u Bođanima te HKU „Antun Sorgg“ iz Vajske.

Misno slavlje predslavio je župnik vlč. **Vinko Cvijin** u koncelecijaciji s vlč. **Draganom Muharemom**, vlč. **Patrikom Tvorekom**, dekanom bačkog dekanata vlč. **Josipom Štefkovićem** i bivšim župnikom vlč. **Josipom Kujundžićem**, koji je održao prigodnu propovijed. Evanđelje je pročitao novozaređeni đakon **Dražen Skenderević**. U svojoj homiliji vlč. Josip Kujundžić istaknuo je kako je Djevica Marija, pored svih poteškoća tadašnjega vremena, odvojila vremena posjetiti svoju

trudnu rođakinju Elizabetu, a mi danas kada imamo dostupna sva prijevozna sredstva, nemamo vremena doći na nedjeljnu svetu misu. Poslije misnog slavlja uslijedila je procesija s obnovljenim Gospinim kipom koji je postavljen na postolje ispred crkve. Pjevanje na misnom slavlju predvodio je župni zbor, a cijelu misu prenosila je Radio Marija. Nakon sv. mise uslijedio je kulturni program u kojem su sudjelovali gosti iz Vinkovaca, ŽPS „Šumarice“ i KUD „Šumari“, plesna skupina „Pahuljice“ iz Plavne, te pjesnik **Josip Dumendžić Meštar** iz Bođana. Program je vodila naša mlada mještanka **Mirela Iličić**.

Polovicom prošloga stoljeća naše selo i cijelu okolicu zadesila je snažna oluja. U prvi tren seljani nisu mogli razaznati je li to tuča ili snijeg, a poslije oluje zemlja je bila kao staklo, velika čistina, svjedoče o tom događaju stariji mještani. Oni koji se sjećaju govore da se iz Vajske moglo vidjeti Tovariševo. Za zavjetni dan izabrana je Srpna Gospa kojoj se utječemo da se takva nepogoda ne bi više ponovila. S obzirom na to da je iz ovih krajeva puno ljudi otišlo u „bijeli svijet“, HKU „Antun Sorgg“ došla je na ideju po prvi puta na zavjetni dan pokušati okupiti i sve bivše mještane te upriličiti zavjetno-zavičajni dan. /**Amalija Šimunović**/

Obijena crkva u Krušćiću

Na spomendan sv. Antuna, 13. lipnja, sakristan župe crkve sv. Stjepana u Krušćiću ujutro je našao obijena vrata crkve. Ovo je inače četvrti puta u posljednjih nekoliko godina da je crkva obijena, a osim toga jednom prilikom na meti vandala bila je i župna kuća.

Vrata su prilično nova, stavljena prije par godina i od jakog su i čvrstog materijala, tako da je trebala velika snaga i upornost razvaliti dio vrata i bravu. To je učinjeno u noći s utorka na srijedu kada je u mjestu vladalo poprilično nevrijeme. Župnik **Károly Vajda** je obavijestio policiju koja je došla na mjesto vandalizma i našla ispremetanu sakristiju i prezbitarij! Misno ruho i sve ladice i ormari su bili ispreturani; župnik sumnja da su tražili ključ od Svetohraništa jer nije primijetio da je nešto otuđeno iz crkve ili sakristije! Kada je riječ o počiniteljima, pretpostavlja se da se radi o satanistima koji su nasilno ušli u crkvu. Prilikom jedne od pljački, odnesen je kalež i jedna hostija! Vandalizam je svaki puta prijavljen nadležnim tijelima ali se, unatoč sumnjama, počinitelj nije pronašao. Ne mora nužno biti povezanosti između obijanja. Jednom su nasilno ušli na vrata sakristije, drugi puta su došli po novac. Sama pomisao da netko loših namjera šeće ispred Tabernakula stvara jezu! Molimo zagovor sv. Antuna za izgubljene duše da se vrate Bogu Ocu! /**Rada Marija Bagarić**/

Krizmanje u Ečki

Desetero krizmanika, sedam iz Ečke, jedan iz Lukinog Sela te dvoje iz Mužlje, primilo je 17. lipnja, po rukama zrenjaninskog biskupa dr. Ladislava Németa, sakrament svete potvrde.

S ocem biskupom suslavio je salezijanac **Zoltán Varga**, evanđelje na hrvatskom i mađarskom jeziku čitao je stalni đakon **Zoltán Sándor**, a ministrirali su **Danijel, Zoli, Kristijan i David**. Crkva je bila gotovo puna, a najljepši dojam ostavilo je to što je cijela crkva pjevala. Ovaj divan dan će, vjerujemo, sačuvati u srcu osobito krizmanici: **Monika, Mihaela, Ariana, David, Anđela, Ana, Daniel, Danijel, Dejan i Zoltán**.

Tjedan dana prije krizme bila je proba kao i nekoliko roditeljskih sastanaka te župni vjeronauk. Cilj nije bio samo da roditelji, kumovi i krizmanici uvježbaju sve što je potrebno za krizmu, već da na primanje sakramenta svete potvrde dođu krizmanici s roditeljima, rodbinom i kumovima. Ta praksa, koju su u Mužlju uveli salezijanci iz Slovenije još 1965. godine, pokazala se ispravnom. Trodnevnu pripravu za primanje ovoga sakramenta vodili su kateheta **Milan Nedeljković** i salezijanac zadužen za Ečku, **Janez Jelen**. /Janez Jelen/

Prva pričest u Ečki

Na blagdan Duhova, 20. svibnja, u crkvi sv. Ivana Krstitelja u Ečki proslavljena je Prva pričest. Troje djece, Kristijan, Anđela i Zoli, prvi puta pristupili su svetoj pričesti.

Uz njih su bili njihovi roditelji i krsni kumovi, koji su uz harmonij kantora **Saše Fogarašija** te gitaru Janeza Jelena oduševljeno pjevali. Djeca polaze školski vjeronauk, a osobito u toplijim mjesecima dolaze i na svetu misu. Crkvu je dao sagraditi grof i general Sigismund Lazar 1864. godine. Katolike njemačke narodnosti je komunistička vlast protjerala poslije rata u logore, a za te zločine do sada nitko nije odgovarao. Zbog svih tih neugodnih okolnosti broj katolika opao je na neznatnu manjinu uz veličanstvenu crkvu, koja vapi za popravkom. /Janez Jelen/

Svećeničko ređenje u Bečkereku

U katedrali sv. Ivana Nepomuka u Bečkereku, 26. svibnja zrenjaninski biskup mons. Ladislav Némec za svećenika je zaređio đakona Alena Palatinusa.

Narednog dana, 27. svibnja, Palatinus je slavio mladu misu u rodnom Lukinom Selu. Svečanost su uveličala i dva đakona iz Zrenjaninske i Subotičke biskupije s verbitima iz Mađarske uz pjevanje katedralnog zbora *Emmanuel*. Mladomisnikovo geslo su svetopisamske

riječi: *Uzet ću čašu spasenja i zazvat ću ime Gospodnje* (Ps 116, 13), a na svečanoj mladoj misi je propovijedao biskupski vikar i župnik **László Gyuris**.

Alen Palatinus je rođen 11. siječnja 1987. u Lukinom Selu, a nakon osnovne je završio Srednju kemijsku školu i radio pet godina. Prvi je svećenik kojega je zaređio biskup Ladislav Némec. /Janez Jelen/

Sveti Ivan Nepomuk u Bečkereku

Katedralna crkva u Bečkereku, župa sv. Ivana Nepomuka, ove godine proslavila je svoju 150. obljetnicu.

Tom prigodom biskup **Ladislav Némec** propovijedao je na mađarskom jeziku, a župni upravitelj **Emánuel Tapolcsányi** iz Torde na hrvatskom. U proslavi su sudjelovali svećenici, komorni zbor *Emanuel*, zbor djevojačkog bečkerečkog zavoda *Karolina Szatmári* te omiljeli pjevač crkvenih pjesama **o. Elias**. /J. J./

Objavljena Papina poruka za II. svjetski dan siromaha

UTiskovnom uredu Svete Stolice 14. lipnja održana je tiskovna konferencija na kojoj je predstavljena poruka za II. svjetski dan siromaha koji je ustanovio papa Franjo na završetku Jubileja milosrđa i odredio da se slavi na 33. nedjelju kroz godinu, koja ove godine pada 18. studenoga.

Papa je poruku za II. svjetski dan siromaha simbolički potpisao 13. lipnja, na liturgijski spomen sv. Antuna Padovanskoga, zaštitnika siromaha. Tema ovogodišnje poruke preuzeta je iz Psalma 37. *Jadnik vapi, a Gospodin ga čuje*. Sadržaj poruke razvija se oko tri glagola: „vapiti“, „odgovoriti“ i „osloboditi“. Za svaki od tri glagola papa Franjo razrađuje jednu egzistencijalnu sintezu koja potiče na razmišljanje.

Kako to da vapaj koji se uzdiže do Boga ne uspijeva doći do naših ušiju i ostavlja nas ravnodušnima i neosjetljivima, pita se Papa u poruci te odmah odgovara da je to zato što je, da bismo prepoznali njihov glas, potrebna tišina slušanja za kojom suvremeni čovjek, okružen bukom, osjeća nasušnu potrebu. *Mnoge inicijative, premda hvalevrijedne i nužne, više imaju za cilj da se svidimo sebi samima nego na to da doista čujemo vapaj siromaha*, ističe Papa.

Siromaštvo nije nešto što se traži, već ga stvaraju egoizam, oholost, gramzivost i nepravda, ta zla drevna koliko i čovjek. Siromahe se u današnjem društvu, primjećuje nadalje Papa, ne samo smatra bijednicima, već i ljudima koji donose nesigurnost, nestabilnost, dezorijentiranost te ih stoga treba odbacivati i držati se podalje od njih. Odgovor vjernika na siromaštvo mora biti dosljedan Kristovu učenju i vjernik mora znati da ravnodušnost prema siromasima, ma koliko to zvučalo nevjerovatno, udaljava od Boga koji je bliz siromasima. Papa traži od Kristovih vjernika da shvate koliko je naš način života dalek načinu na koji živi svijet koji veliča, povodi se i oponaša one koji imaju moć i bogatstvo, dok marginalizira siromašne i smatra ih otpadom i sramotom. Kristovi učenici, naprotiv, pozvani su iskazivati im čast, davati im prednost, uvjereni da su stvarna prisutnost Isusa među nama. To je istinsko djelo oslobođenja jer pomaže stvaranju nužnih uvjeta za poštovanje dostojanstva najslabijih osoba, ističe Papa. /IKA/

Objavljen prvi dokument Svete Stolice o sportu

UTiskovnom uredu Svete Stolice u Vatikanu 1. lipnja održana je konferencija za novinare na kojoj je predstavljen novi dokument Dikasterija za laike, obitelj i život „Dati najbolje od sebe. O kršćanskoj perspektivi sporta i osobe“.

Sport, ponovio je Papa u svome pismu, „mjesto je susreta među ljudima“, to je „povlašteni prostor“ lišen „razlika u rasi, spolu, religiji ili ideologiji“ gdje se „može doživjeti radost natjecanja radi postizanja zajedničkog cilja“. Papa primjećuje da sport funkcionira kao „katalizator za iskustva zajednice i ljudske obitelji“ i ističe kako se „veliki rezultati, u sportu kao i u životu“ postižu „timski“.

Zdravo natjecateljstvo, ističe Papa, *na bilo kojoj razini pogoduje „cjelovitom razvoju osobe“*. Zaplet natjecanja potiče „velikodušnost, poniznost, žrtvovanje, postojanost i radost“. Sport uči „solidarnost s drugima“, sport je štoviše „sredstvo poslanja i posvećenja“. Može „otvoriti put Kristu u onim mjestima ili sredinama gdje ga, iz raznih razloga, nije moguće izravno naviještati, a osobe svojim svjedočenjem radosti prakticirajući sport u zajedničkom obliku mogu biti glasnici radosne vijesti“. Papa potiče Crkvu na „dublje proučavanje dubokog odnosa koji postoji između sporta i života“, kako bi „nastojanje da se nadiđe samog sebe u nekoj atletskoj disciplini također služilo kao poticaj da se bude sve bolja osoba u svim aspektima života“. *Sport je veoma bogati izvor vrijednosti i kreposti koje nam pomažu da budemo bolji ljudi. Kao sportaš na treningu, sport nam pomaže dati ono najbolje od sebe, kako bismo bez straha otkrili svoje granice i borili se da iz dana u dan budemo bolji*, piše Papa. U dokumentu su sadržani brojni citati iz učiteljstva o sportu od pape Pija X. do pape Franje. /IKA/

Papa apostolski egzarchat u Makedoniji uzdignuo na eparhiju

Ubiskupskoj rezidenciji u Skopju 31. svibnja u 12 sati apostolski nuncij mons. Anselmo Guido Pecorari u nazočnosti skopskog biskupa i apostolskog egzarcha mons. Kire Stojanova i prezbiterija Crkve u Makedoniji objavio je vijest da je papa Franjo dosadašnji apostolski egzarchat u Makedoniji koji je uspostavljen 2001. godine uzdignuo u eparhiju pod naslovom „Uznesenje Presvete Bogorodice u Strumici - Skopju“ za katolike bizantskog obreda u Republici Makedoniji.

Za prvog eparha novo osnovane eparhije imenovao je dosadašnjeg skopskog biskupa i apostolskog egzarcha mons. dr. Kiru Stojanova, koji i dalje ostaje skopski biskup za katolike rimskog obreda u Makedoniji i eparh za katolike bizantskog obreda. Novoosnovana eparhija ima oko 15.000 vjernika. /IKA/

Duhovni putovi

Sedmi je mjesec nastupio, vrijeme sunčano i lijepo. Koliko nas razmišlja o godišnjim odmorima? More, plaže, plivanje... Da, trebamo se malo odmoriti! No, odmara li se većina i od Boga i od crkve!? Neki kažu bili su dva tjedna na moru, nisu bili u crkvi jer je nije bilo u okolici. Drugi kažu bili su u Turskoj na ljetovanju – ma nije je nigdje bilo! Pa kako biramo „destinacije“ na koje ćemo otići? Što je prioritet jednom kršćaninu?

Svaki bi kršćanin jednom godišnje trebao otići na hodočašće i(li) kraću duhovnu obnovu. Za druženje i odmor s Bogom ne treba velika svota novca. Ne. Mi u Vojvodini imamo divna svetišta u koja možemo hodočastiti i izvan zavjetnih dana i proštenja. U svetištima se osjeća poseban mir koji i jest potreban za duhovno obnavljanje. Hodočašća nikako ne trebaju izgledati kao turistička strka. Metež i galama oduzmu sav mir i duhovnu postojanost. Neki kažu da taj veliki broj ljudi zapravo čini iskušenja koja su nam potrebna za duhovni rast, no tih kušnja imamo sasvim dovoljno u svakodnevici da je nepotrebno proživljavati takvu vrstu stresa kada idemo „napuniti baterije“. Dakle, dovoljno je tražiti mirna, jednostavna mjesta gdje se možemo intenzivnije posvetiti molitvi, kontemplaciji i jednostavno uživati u Božjoj blizini, oslušivati Njegov glas koji nam uvijek ima što reći! Bilo da je hodočašće ili duhovna obnova, bilo da slavimo u tišini ili pjesmom i himnima, bilo da idemo u krugu obitelji, prijatelja ili u velikoj grupi župljana: motiv mora biti obnova u Duhu, a nikako „neiskorišteni, turistički godišnji odmor“.

Hrlimo li na „duhovne seminare na drugi kraj svijeta“ i to možda zbog „karizmatičnog svećenika“, trebamo se zapitati nisu li svi svećenici Kristovi karizmatici? Neki svećenici revniji su, neki bolje propovijedaju, neki govore s dubokim žarom i vjerom u izrečeno. Ima onih riječi koje nam se dublje urežu u svijest i srce; no nije pitanje duljina i dubina već onoga „karizmatskog“ u nama samima! Koliko mi primamo od darovanog? Koliko vjerujemo? U redu, nekada nam je potrebna vjera braće i sestara da bismo se i mi uzdigli u vjeri, ne možemo sami ozdraviti kod kuće, eto iz nevjere, već nam je potrebno da netko moli nad nama. Ali ako nam nevjera ne uzraste u vjeru poslije jednog ovakvog hodočašća, već hitamo četiri do pet puta godišnje raznim moliteljima i većim vjericima od nas samih, hm!? Kakav je naš kršćanski stav?!

Odlazimo li na more misleći samo na boju i model ljetne haljine ili hladne pive i osvježavajućeg sladoleda, a zaboravimo da nismo sada skinuli sa sebe sakrament krštenja u tih par tjedana, trebali bismo se zapitati kakvi smo mi kršćani!? Možemo li pustiti djecu na ljetovanje

s curom ili dečkom (koji, dakako, nisu vjenčani!)? Idemo li na ispovijed zbog toga? Možemo li ići na ljetovanje ondje gdje nema crkve u blizini niti kakve mogućnosti sudjelovanja u euharistijskom slavlju nedjeljom? Idemo li na ispovijed sagriješivši protiv treće Božje zapovjedi? Učimo li djecu da se pristojno i dostojno čovjeka, Božjega stvorenja, trebamo ponašati i u kupaćem kostimu; i ljeti kada je vruće isto kao i zimi kada se ne oblačimo tako oskudno? Da je čistoća važna ljeti kao i zimi, te u bungalovu kao i kod kuće? Opijeni od žarećeg sunca te neprospavanih noći – sjetimo li se jutarnje molitve ili se bar prekriziti u ime Trojedinoga Boga prije jela u restoranu u kojem ručamo?

Za kršćanina opuštanje je duboko uranjanje u Božju stvarnost! Nikako bježanje od nje. Katkada mislimo kako je teško biti kršćanin. Doista nije lako jer sam Isus kaže *vi niste od ovoga svijeta* (Iv 15, 18-21). Možemo li podnijeti da nas svijet mrzi? Možemo li ustrajavati u nestapanju sa svjetovnim? *Tvrda je to besjeda! Tko je može slušati?!* (Iv 6, 60). Isus odgovara: *Duh je onaj koji oživljuje, tijelo ne koristi ništa* – od tada mnogi odstupiše od Njega. A mi? Ovaj teret možemo ponijeti jedino ako smo svjesni da nismo sami, da je Bog uvijek i svagdje s nama. Svjedočiti ljubavlju znači ustati za pravednost. Svjedočiti svojim životom, svojim življenjem, djelovanjem, ponašanjem Radosnu vijest svakodnevno i svugdje.

Ako se idemo odmoriti, ponesimo Boga u našim srcima, mislima, djelima te težimo na odmorima svjedočiti još više Boga, među strancima nego kod kuće među poznatim licima. Budimo svjetlo koje svijetli više od jarkog sunca! U ovom mjesecu prepunom blagdana i spomendana, kada se uvelike hodočasti i hodi po izletima, dopustimo Isusu da nas vodi kroz svoje uske putove, prepuštajući se poniznije molitvi. Dopustimo Duhu Svetomu da nas prosvjetljuje jer uvijek kada su kušnje veće trebamo težiti dubljem prodiranju u Otajstva i crpiti snagu iz Božje Riječi, a nikako zaboraviti na kršćanski život jer je „ljetno počelo“. Hodimo na duhovne obnove koje će nam okrijepiti dušu i tijelo, a nikako iscrpiti novčanik do posljednje pregrade da bismo se provodili kao turisti.

Da, trebamo se malo odmoriti! No, odmara li se većina i od Boga i od crkve!? Neki kažu bili su dva tjedna na moru, nisu bili u crkvi jer je nije bilo u okolici. Drugi kažu bili su u Turskoj na ljetovanju – ma nije je nigdje bilo! Pa kako biramo „destinacije“ na koje ćemo otići? Što je prioritet jednom kršćaninu? /.../ Ako se idemo odmoriti ponesimo Boga u našim srcima, mislima, djelima, te težimo na odmorima svjedočiti još više Boga, među strancima, nego kod kuće među poznatim licima.

Obiteljske ferije za male i velike katolike

Idemo na izlet!

Obiteljski izleti u prirodu, dokazano, učvršćuju zajedništvo, povećavaju radoznalost (obje generacije), daju priliku da se o onome s čime nismo svakodnevno u kontaktu nauči više i, općenito su vrlo dobar način za korištenje godišnjeg odmora (ili odmora nakon ljetnih poljskih radova) i školskih ferija. Ako vaša obitelj ima sreću pa su ferije školujuće i radne generacije usklađene u jednom terminu, to je idealno za planiranje obiteljskih izleta tijekom srpnja i kolovoza. Nije na odmet ostaviti ni neki slobodni termin za vikend tijekom rujna jer je skoro sigurno da će lijepo vrijeme tijekom rujna za to dati mnogo prilika. Uostalom, nema svatko priliku ni mogućnost za dulja ljetna putovanja, niti ih svaka obitelj preferira.

Za obiteljske izlete potreban je automobil jer je jedino njime moguće stići na više lokacija u kraćem vremenu. Osim njega, potrebno je planiranje, čvrsta volja i želja roditelja, malo animacije djece, kreativnosti u osmišljavanju prehrane i... ne više od par tisuća dinara (uglavnom za troškove goriva i cestarine ukoliko je potrebna). Putovi i dostupnost pojedinih mjesta danas su provjerljivi na brojnim mjestima na internetu i navigacijskim uređajima, te je planiranje putovanja uvelike olakšano na taj način, i vrlo preporučljivo – gotovo obvezno.

Prostor Vojvodine, provjereno, nije dovoljno poznat čak ni nama koji u njemu živimo. U njemu, pak, i to najčešće u krugu polumjera od 150 kilometara od mjesta u kojem živimo, dostupan je veliki broj krajolika, prijateljski nastrojenih ljudi, materijalnih i duhovnih izričaja

ljudske kulture te vjere u Boga koje je moguće vidjeti i iskusiti. Upoznavanje drugih krajeva, ambijenta, zraka, vode, mirisa, vrlo je važno za kvalitetan odmor – čini njegovu bit i smisao. Kada govorimo o novcu i njegovu trošenju, tom vječitom obiteljskom misteriju, pretpostavimo da je mnogo vrijednije potrošiti ga za posjećivanje većeg broja različitih mjesta, u odnosu na posjećivanje istih lokacija ili, u najgorem slučaju, u stalno ulaganje u dugogodišnje održavanje jedne jedine vikendice, makar koliko je lijepo mjesto na kojem se nalazi. Naši prijedlozi su, dakle, iskustveni, no vaše iskustvo i kreativnost ih mogu uvelike dopuniti.

Bačka

Titel, gradić na tri rijeke i dva ušća (provjerite koje, odnosno koja), nalazi se u jugoistočnoj Bačkoj, u podnožju Titelskoga brijega, i uz desnu obalu Tise.

Da bi se jedno od tih ušća i pogledalo, najbolje je da se popnete na uzvisinu Kalvarija, iznad samog naselja. Tu se nalaze ostatci kapelice koju su 1892. godine podigli Franz i Maria Schmidtmayer u znak sjećanja na kćer Gizelu. Pogled na visoke praporne usjeke na obali Tise govori o jedinstvenom fenomenu Titelskog brijega. Ovaj veliki praporni plato, nadmorske visine i do 128 metara, izdiže se kao otok sa strmim padinama iz okolnih ravnih

ili dinje. Ako se u Donjem Srijemu zadesite nedjeljom, ne propustite nikako svetu misu. Najbliža katolička zajednica je filijala Kraljice Svete Krunice u Platičevu, s crkvicom koju vjerojatno niste imali prilike vidjeti, a gdje vaš čekaju brojni župljani i župnik vlč. Ivica Živković. Nedjeljna misa slavi se u 18 sati.

Banat

Banatska preporuka poziva na upoznavanje trećeg po veličini grada u Vojvodini, Pančeva. Njegova povijest, što uključuje i povijest katolika u njemu, burna je i dugotrajna. Grad ima čak 24 kulturna spomenika, od kojih svakako preporučujem obilazak Crvenog

predjela južne Bačke. Jedna od teorija njegova nastanka kaže da je to dio starog oboda Fruške gore, koji je od nje otkinut snagom Dunava koji ih dijeli. Padine pokraj puta Titel-Vilovo pogodne su za penjanje i promatranje okoline i nalaze se u Specijalnom rezervatu prirode „Titelski brijeg“. Ako ste u Titelu nedjeljom, upoznajte župnu zajednicu župe Uznesenja Marijina. To je najjužnija župa u Subotičkoj biskupiji. Ljubazni župnik, titelski „veteran“ vlč. Franjo Lulić napominje da nedjeljna misa počinje u 11 sati.

Srijem

Do samo prije stoljeća i pol na više od trećine područja Vojvodine vladala je voda. Ostatci nekadašnjih močvara vidljivi su u još uvijek poplavnoj dolini Save, osobito na Obedskoj bari, u okolici Kupinova i Obreža. Moći ćete se u to uvjeriti promatrajući sa sigurne, 25 metara visoke čeke (pokraj samog puta Obrež-Kupinovo) Debelu goru, najstariju šumu srijemskog hrasta lužnjaka kod nas. Vama na dohvat, stotine ptica pokušavaju othraniti svoje mladunce, među njima i ibis, naša najrjeđa ptica, koji se nakon pola stoljeća odsustva vratio u Posavinu. Nisu ptice jedino što trebate obići. U Kupinovu vas čeka stara srijemska kuća, a prema Fruškoj gori nećete se moći vratiti, a da se ne zaustavite pokraj ceste i kupite srijemske lubenice

magacina, zgrade Magistrata i dvije pravoslavne crkve sasvim osebnog stila gradnje: baroknu Uspensku i bizantsku Preobraženjsku. Kej uz Tamiš, koji se ovdje ulijeva u Dunav, dovodi vas do jedinstvenog vojvođanskog spomenika: dva svjetionika na samom ušću ove rijeke. Koliko su dubok trag ostavili katolici u povijesti naše zemlje rječito govori Georg Weifert, u dva mandata guverner centralne bankarske institucije Srbije, čiju

sliku svatko od nas (voli da) nosi u lisnici (provjerite!). Njegova osobna zadužbina je prelijepa crkva sv. Ane. Ako vaš boravak u Pančevu obuhvaća nedjelju, ne zaboravite da je nedjeljna misa u župnoj crkvi Svetog Karla Boromejskog u 10 sati, a na nju vas radosno poziva župnik vlč. Róbert Pastyik i župna zajednica.

Odmor uz dobru knjigu

Bilo da svoj godišnji odmor planirate provesti negdje na putovanju ili kod kuće, dobra knjiga može vam pomoći bolje se odmoriti i pokrenuti nova razmišljanja, saznati nešto novo i dopustiti sebi nove i drukčije doživljaje.

Buđenje gospođice Prim

Natalia Sanmartin Fenollera
Verbum, 2017.

Prudenciu Prim upoznajemo kao mladu ženu koja se prijavljuje na jedan neobični oglas za posao knjižničarke. Ono što ju je privuklo u oglasu bile su riječi: *Traži se ženski duh nimalo podčinjen svijetu*. Svoju (ne)podčinjenost svijetu ona će propitivati u međuljudskim odnosima s brojnim ljudima u mjestu svog novog uposlenja. Gospođica Prim stiže u mirno mjesto San Ireneo de Arnois i ondje upoznaje svog neobičnog i tajanstvenog poslodavca, kao i djecu s kojom će živjeti i s kojima će zajedno učiti o sebi i o svijetu. Gospođica Prim među tom djecom počinje preispitivati vlastite vrlo stabilne stavove i postupno se oslobađa svojih predrasuda i dopušta sebi voljeti i biti voljena.

I na početku i na kraju bijaše kava

Julijana Matanović
Mozaik knjiga, Zagreb 2014.

(Knjigu možete pronaći i u Gradskoj knjižnici u Subotici)

Knjiga sadrži sedamnaest izvrsnih priča. Svaka od ovih priča djeluje poput minijature romana jer se uz savršenstvo stila odlikuje i fabulom iz koje je nemoguće iskliznuti. Upečatljivi su ovdje likovi dobrih seoskih baka koje su znale skuhati onu pravu domaću kavu i svakome tko uđe u kuću svojim nenametljivim, a ipak postojanim autoritetom odmotavati čvrsto klupko životnih mudrosti, sve dok sugovornik ili slušatelj ne ispije i sam gusti crni soc životnog iskustva. Ove priče tako bogatog i punog okusa nisu uvijek slatke i ugodne nepcu, katkad se čitatelj i opeče o vrelu istinu koja izbija iz svakog retka. Netko bi se mogao zapitati kako naći vremena za takav užitek u ispijanju šalice priče, ali upravo na to autorica poziva – morati i moći naći vremena za priču, za osobni susret s dragim osobama uz neizostavnu šalicu kave.

Pisma starijeg đavla mlađem

Clive Staples Lewis
Verbum, 2015.

Riječ je o djelu koje je već doživjelo veliki uspjeh među čitateljima, a sastoji se od pisama koje stariji iskusniji

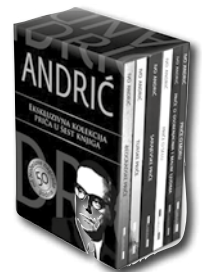
đavao piše mlađem i savjetuje ga kako da postane što uspješniji u svom poslu, tj. odvrćanju ljudi od Boga i vjere. Kroz svakodnevne situacije savjetuje ga što može učiniti sa sitnicama kako bi one postajale sve veći problem u međuljudskim odnosima, kao i u odnosu čovjeka s Bogom. Kroz ovo djelo možemo istodobno mnogo učiti o svojim postupcima i o tome kako oni utječu na one s kojima živimo i radimo.

Ivo Andrić – Priče

U Srbiji možete naći: *Ekskluzivna kolekcija priča u šest knjiga*, Laguna 2011.

S nobelovcem Andrićem ne možete pogriješiti. Što god da izaberete iz njegova bogatog opusa, bit će to jedinstven doživljaj. U šest knjiga nalaze se *Priče o osobenjacima i malim ljudima*, *Beogradske priče*, *Sarajevske priče*, *Priče o moru*, *Priče o selu* i *Turske priče*. U svakoj od ovih smještene su Andrićeve najbolje priče. Ako se još pitate što bi vas privuklo Andriću, to su njegova pripovjedačka umjetnost, izvanvremenska mudrost koju crpi iz bogate tradicije i iskustva te tako oblikuje svoje likove. S Andrićem ćete uploviti u neka prošla vremena, ali uvijek iste mudre poruke i prave vrijednosti.

Grad u zrcalu

Mirko Kovač
Samizdat B92, 2009.

(Knjigu možete pronaći i u Gradskoj knjižnici u Subotici)

Roman „Grad u zrcalu” je „kopanje” po povijesti jedne obitelji u potrazi za vlastitim identitetom, a ujedno je i odstup od tog naslijeđenog obilježja identiteta. Slijedeći Poovu misao o pravim piscima kao onima koji se „gušaju s utvarama”, Kovač otvara obiteljske škrinje, čita i proučava stare obiteljske dokumente, zalazi po arhivima i knjižnicama i svugdje pronalazi nekakav trag. Arhivski podatci, stare matične knjige kao da oživljavaju sjećanja pojedinih članova obitelji i potiču nadomještanje vjerodostojnih povijesnih podataka fikcijom, kako to biva u svakoj dobroj priči.

„Grad u zrcalu” potraga je za identitetima, praćena suvremenim shvaćanjem o njihovoj pluralnosti. Umjetnost naracije i stilski ujednačenost svakako su dobra preporuka za svakoga željnog dobre priče.

Dan duhovnih zvanja u Maloj Bosni

Katolička crkva na dan Dobrog Pastira slavi Dan duhovnih zvanja. Na taj dan vjernici u cijelom svijetu se mole za svećenička i redovnička zvanja. Ove godine u čast Dana duhovnih zvanja – *paulinci* su sudjelovali na svetim misama i prije podne i poslije podne, da bi s prisutnim vjernicima molili Gospodara žetve za radnike u Božjem vinogradu.

Prije podne u Malu Bosnu na poziv župnika **vlč. Dragana Muharema** sjemeništarci su uveličali slavlje svjedočenjem da bi vjernici čuli da zvanja dolaze iz raznih krajeva i raznih obitelji koji slijede glas Dobroga Pastira. Nadalje su svetu misu animirali recitiranjem, pjevanjem i instrumentalnim točkama. Nakon svete mise svi su prešli u župni dom gdje su s vjernicima i

misu koju je predslavio **mons. Josip Miocs**, ravnatelj *Paulinuma*, uz koncelebraciju generalnog vikara i katedralnog župnika Španovića te prefekta sjemeništa, **vlč. Lászla Tojzana**.

Na svetoj misi učenici *Paulinuma* aktivno su sudjelovali čitanjima, molitvama, recitacijama i glazbenim točkama. Nakon evanđelja o svom zvanju svjedočio je maturant **Kiril Stojanov**. Poslije svete mise župnik Španović govorio je o povijesti crkve, župe i o samome gradu, te o nacionalnoj strukturi grada prigodom čega smo saznali da osim hrvatskoga naroda na župi djeluju mađarske i njemačke kulturne grupe.

Poslije objeda išli smo u obilazak arheoloških iskopina iz rimskih vremena: staru baziliku, carsku palaču,

generalnim konzulom Republike Hrvatske, **Velimirom Plešom**, koji je svojom nazočnošću uveličao slavlje, uz malu zakusku upoznawali se i razgovarali. Za nezaboravni susret *paulinci* su zahvalni župniku Muharemu.

Susret u Srijemskoj Mitrovici

U Republici Srbiji postoji više gradova koji potječu iz rimskih vremena. Od ovih su najpoznatiji Singidunum, današnji glavni grad Beograd, zatim Naisu, rodno mjesto rimskog cara Konstantina Velikog, današnji Niš, i Sirmium, Srijemska Mitrovica, gdje su 304. godine poslije Krista kršćani dali živote i svjedočili svoje kršćanstvo. Među njima je najpoznatiji sveti Dimitrije.

Na Duhove, 20. svibnja, učenici i sjemeništarci Biskupijske klasične gimnazije *Paulinum* s odgojiteljima i profesorima bili su na znanstvenom školskom izletu u mjestu gdje su ostatci rimskih mučenika u Srijemskoj Mitrovici. Put do ovoga mjesta vodio nas je kroz slikovitu Frušku Goru. Stigavši do našeg krajnjeg cilja, odmah smo se uputili u katedralu sv. Dimitrija.

Tu smo s katedralnim župnikom **mons. Eduardom Španovićem**, s mnogobrojnim vjernicima, profesorima, učenicima i našim poglavarima sudjelovali na svetoj

značajne građevine iz prošlosti i ostatke utvrde grada. Nakon obilaska značajnih povijesnih mjesta, vratili smo se u pastoralni centar gdje smo razgovarali s djecom i mladima te smo na sportskom terenu župe odigrali s mladima prijateljsku utakmicu.

Susret u Srijemskoj Mitrovici ostat će nam u najljepšoj uspomeni jer smo se obogatili u duhovnom smislu i u intelektualno-školskom smislu. Za sve ovo zahvaljujemo župniku mons. Eduardu Španoviću.

Nedjelja, 22. 7. 2018.

ŠESNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU ČITANJA:

Jr 23, 1-6; Ps 23, 1-6; Ef 2, 13-18; Mk 6, 30-34

Ove nedjelje razmišljat ćemo o sebičnosti. Iz čitanja vidimo da se ona duboko protivi životu u vjeri. Prorok Jeremija uspoređuje vodstvo Izraela s lošim pastirima koji brinu samo za svoje dobro, a ne za dobro naroda. Stoga ih upozorava da Bog neće napustiti svoj narod, nego će im podići nove poštene pastire, a stare odbaciti. U drugom čitanju, Pavao nam predstavlja Krista kao kneza mira koji žrtvujući samog sebe pobjeđuje neprijateljstvo, kako bi pomirio staro i novo. U evanđelju promatramo Isusa koji, iako je pažljiv prema svojim učenicima koji se umorni vraćaju s prvog apostolskog putovanja, ne može ostaviti narod koji traži Božju blizinu. Tako svima, a osobito nama pastirima, jasno poručuje da naš nemar i sebičnost odvođe ljude od Boga i njegova kraljevstva.

Nedjelja, 29. 7. 2018.

SEDAMNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU ČITANJA:

2 Kr 4, 42-44; Ps 145, 10-11.15-18; Ef 4, 1-6; Iv 6, 1-15

Kada razmišljamo o Božjem pozivu, uglavnom uvijek nas asocira na svećeništvo ili redovništvo. Zanimljivo da je Isus pozvao apostole da jednostavno budu njegovi učenici. Isti poziv upućen je svima nama. Stoga kada nas Pavao danas opominje da živimo dostojno poziva na koji smo pozvani, logično se zapitamo koji je naš poziv? Jednostavno, činiti nemoguće. To je poziv svakog kršćanina! Kako biti darežljiv, kad i sam oskudijevaš? Kako ljubiti neprijatelje? Kako oprostiti krivome? Kako se oduprijeti grijehu? Kako biti drugačiji od svijeta? Nemoguće... E, to Isus od nas traži! Rekli bismo da je previše... Međutim, svakodnevno vidimo da nije.

Nedjelja, 5. 8. 2018.

OSAMNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU ČITANJA:

Izl 16, 2-4.12-15; Ps 78, 3.4bc.23-25.54; Ef 4, 17.20-24; Iv 6, 24-35

Ponekad se pitam odakle Bogu toliko strpljenja s nama? Tko bi nama ugodio?! Oslobodiš čovjek od ropstva, od teškog rada u bijedi, a on kuka kako je gladan i kako mu je u toj mucu bolje bilo nego što mu je u slobodi. Nahraniš mnoštvo ljudi kruhom, a oni ti ne zahvale, čak ni primijete da si otišao! Sjete te se tek kad opet ogladne. I onda traže još! Oduvijek je čovjek htio kruha

bez motike! Vjeru bez obveze, ljubav bez odgovornosti. I dokle tako? Svakim danom toga je sve više... Mi smo sol zemlje! Nemojmo obljutaviti!

Nedjelja, 12. 8. 2018.

DEVETNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU ČITANJA:

1 Kr 19, 4-8; Ps 34, 2-9; Ef 4, 30 – 5,2; Iv 6, 41-51

Svako vrijeme ima svoje breme! Ljeto je već pri kraju i vani je nesnošljivo. Dosta nam je vrućine, posla, obveza... treba nam odmor, pauza od svega. I to je normalno. Stoga nam danas Bog preko svoje Riječi daje upute kako dalje nastaviti. Najprije odmori. Jedi, spavaj jer čeka te naporno vrijeme. Škola, posao, obveze... Daleko je Božić. Nakon toga, kad kreneš na posao, kloni se gorčine, srdžbe, gnjeva, vike i hula, nego budi dobrotiv, milosrdan; praštaj drugima kao što i Bog u Kristu tebi oprosti. Sve to radi, ali ne zanemari euharistiju jer ti ona daje život vječni i snagu da to uspiješ.

Nedjelja, 19. 8. 2018.

DVADESETA NEDJELJA KROZ GODINU ČITANJA:

Izr 9, 1-6; Ps 34, 2-3.10-15; Ef 5, 15-20; Iv 6, 51-58

U knjizi Mudrih izreka, pisac nas opominje da se ostavimo djetinjarije i da hodimo putem razboritosti. Pavao nas s druge strane također potiče da pomno pazimo kako živimo. Stoga nam se nameće pitanje kako će kršćanin razlučiti živi li u ludosti ili mudrosti? Na to pitanje odgovor nam daje Isus: *Zaista, zaista, kažem vam: ako ne jedete tijela Sina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi! Tko blaguje tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni; i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan.* Stoga, po svakoj logici, ludost je ne jesti Kristovo tijelo.

Nedjelja, 26. 8. 2018.

DVADESET I PRVA NEDJELJA KROZ GODINU ČITANJA:

Jš 24,1-2a.15-18b; Ps 34, 2-3.16-23; Ef 5, 21-32; Iv 6, 60-69

Veliki Božji dar koji je karakterističan samo za čovjeka jest sloboda. Svakome od nas u danom trenutku života stavlja se na izbor biti vjernikom ili ne. Kroz odrastanje učimo što to znači biti vjernikom, da prilikom odabira bivamo svjesni što biramo. O takvom izboru govore nam današnja čitanja. Ne želi svatko slijediti Isusa. Čuli smo to danas u evanđelju. Tvrdi je to besjeda... Zahtjevan način života, ali spasonosan. Mnogo žrtve i mnogo brige. Što si ti izabrao?

U ovom ćeš znaku pobijediti!

Na dan odlučujuće bitke kod Milvijskog mosta car Konstantin imao je viđenje križa na kojem je pisao: „In hoc signo vinces“ – u ovom ćeš znaku pobijediti. Uvjeran da je izvojevao pobjedu uz pomoć kršćanskog Boga, car Konstantin ubrzo postaje kršćanin. Službenim proglasom (Milanski edikt) 313. godine proglašava kršćanstvo slobodnom i ravnopravnom vjerom u Rimskom Carstvu. Tog 28. listopada Konstantinovi su se vojnici protivnicima primakli noseći na svojim zastavama i štitovima dotad neviđeno vojno znamenje, *kristogram*, znak da je Konstantin za svog zaštitnika u ovom boju odabrao kršćanskog Boga.

U prošlom broju *Zvonika* započeli smo naš govor o kršćanskim simbolima i među prvim istaknuli smo znak križa. Svaku našu molitvu, ujutro, uvečer, prije ili poslije jela započinjemo znakom našega spasenja. Istim znakom počinje i najsvečanija i najuzvišenija molitva Crkve – sveta misa. Kao da je ovim znakom uokviren cijeli naš život, od krštenja do zadnjeg ispraćaja; od jutra do večeri, u svim časovima našega zemaljskog hoda.

Znamenovanje znakom križa veoma je staro. Augustin to ovako tumači: *Znakom križa se posvećuje Gospodnje Tijelo, posvećuje krsni zdenac, zareduju se svećenici i drugi službenici, zapravo, posvećuje se sve ono što, po zazivanju imena Kristova treba biti sveto* (Govor 181). U počecima je to bio isključivo znak križa načinjen palcem ili kažiprstom na čelu. Početkom 5. st. zabilježeno je da se znamenuje znakom križa čelo i prsa, a kasnije i usana. Zanimljivo je da je i danas takav način znamenovanja ostao kod najave čitanja evanđelja. Pojavom monofizitizma javljaju se dva načina križanja: palcem i kažiprstom, što označava dvije naravi u Kristu (božansku i ljudsku) ili, sve češće, s tri prsta (kažiprst, palac i srednji prst) što označava Presveto Trojstvo. Tako je i na Zapadu i na Istoku barem do 10. st. Kasnije se taj oblik na Zapadu napušta, a na Istoku ostaje sve do danas.

Veliki znak križa, kako ga mi danas činimo (čelo, prsa, oba ramena), uveden je vjerojatno u nekim samostanima u 10. st. On se u počecima činio s tri prsta i to s desnog ramena na lijevo (upravo kao danas istočnjaci!), kako to izričito govori papa Inocent III. (1216.), ali uskoro se počelo prelaziti na današnji zapadni oblik. Međutim, službeno je uveden tek s tridentском reformom u 16. st. Znak križa na početku mise novijeg je podrijetla i malo je nedostajalo da nedavnom liturgijskom reformom bude dokinut. Ostao je inzistiranjem pape Pavla VI.

Misa počinje...

Misa počinje „U ime“. U ne tako davnoj povijesti to „u ime“ je značilo i nešto drugo: sudac je u „u ime naroda“ presuđivao i često slao u smrt. Misnim „u ime“ nama kršćanima započinje život. „Eis to onoma“, kaže grčki predložak. Doslovce znači – „unutra u ime“. Euharistija nas želi uroniti u Božje ime, u Božje biće, u beskrajno more slave.

Misa stoga ne počinje nedjeljom u 10 sati; misa počinje kod krštenja. Kad čovjek postaje kršćaninom u kupelji vode i riječi „U ime Oca i Sina i Duha Svetoga“. Svaka sveta misa spomen je toga trenutka – prijelaza iz smrti u život. Krštenje je ulazna vrata k oltaru. Kada roditelji i kumovi na krštenju znaju djeteta obvezuju se na odgajanje toga djeteta u načinu života kakvim je živio Isus, kako bi njegov život bio trajan izraz Radosne vijesti.

Misa počine u *Trojstvu*. Navode se tri božanske osobe jer je misa dolazak Božji u naš život, svaka je misa teofanija – objava Trojstva. Znak križa je i ispovijest vjere; ne govori se „u imenima“ Oca, Sina i Duha Svetoga, već „u ime“, čime se ispovijeda jedna božanska narav u tri osobe. Znak križa nas suočava sa sumnjom: *Vjeruješ li to?* (Iv 11,26). Potiče u nama molitvu: *Gospodine vjerujem, pomози mojoj nevjeri* (Mk 9,24).

Misa počinje *Uskrsom*: *Podite po svem svijetu i učite sve narode – učinite ih mojim učenicima i krstite ih: u ime Oca i Sina i Duha Svetoga*. Uskrsni odsjaj obasjava tu riječ. Križ se preobrazio u slavu. Vrata svete mise

raskriljuju se uskrsnom zapovijedi.

Misa počinje na *završetku*; dovršenje je naime u gledanju Boga „kakav jest“, dakle u njegovoj trojstvenoj punini i ljepoti. Dosežemo vrhunac ako smo prethodno prema njemu uzdigli pogled i odabrali ga za svoj cilj. Misa je polazak i vrhunac od svojega prvog koraka. Pomaže svima pronaći uspon.

Znamen križa najkraća je kršćanska molitva, ali i najteža za čovjekovo nutarnje prihvatanje, sažetak vjere koju mi vjernici želimo pretočiti u svoj život. Križ je čovjek zahvaćen kršćanstvom, znak i spomen novoga svijeta. Ne vidimo križ više kao izvor zatvaranja, depresije i promašaja, već kao put koji se dolazi do punine vlastite osobe. Znak križa je priziv na početak pravoga života, našega uzdignuća prema punini slave i pobožanstvenjenja.

Prorok Hagaj

Imenovani Božji poslanik govori nakon velikih i teških iskustava židovskoga naroda. Oko 520. god. pr. Kr. – *Druge godine kralja Darija, šestoga mjeseca...* (1,1) – Hagaj je nastupio u ime Jahve, i tri puta kaže: *Razmotrite svoje putove!* (1, 5.7) *Promislite u srcu!* (2,15). O čemu?

Prošlo je osamnaest godina kako su se vratili iz babilonskog sužanštva, i još ne stoji Božji hram. Nema mjesta, stalnog svetišta, gdje se zajednica može sakupiti i slaviti Boga. *Razmotrite svoje putove...* – jer – *Svaki se od vas brine za svoj dom* (1,9). Jahvi smeta sebičnost: već su osigurali egzistencijalne stvari za život i Židovi ne smatraju da tim važnim stvari pripada i iskazivanje časti Bogu. S liturgijom je povezana vjera i moral. Dakle, ne radi se samo o nekoj zgradi koja se mora podići Svevišnjemu. Hagaj posreduje Jahvinu kritiku ljudskoga duha: *Zar morate samo na sebe misliti* – i poslije 50 godina prognanstva? *Razmotrite svoje putove!*

Prorok doista inzistira na gradnji jeruzalemskog hrama, ali u dubini se krije još važniji zahtjev: izgradnja vjerničkog intelekta, osjećaja povezanosti s Bogom, svijest dužnosti, široko gledanje na konkretan život, tj., ne gubiti se u problemima svagdašnjice, nego sve promatrati odakle polazi i gdje se svršava. Židov mora sebe promatrati u prisutnosti Boga: zbog njega ustaje, moli se, radi, njeguje veze u obitelji, s prijateljima, zbog Boga donosi žrtve, podiže paloga... Jednom riječju: svaku svoju akciju u Jahvinom svijetlu osmišljava i izvršava. Graditi hram Bogu zapravo znači graditi sebe, svoje vrednote s njim zajedno, isto tako i bližnjega. U hramu se čuje nauk Božji, a žrtva pribavlja milosti. Ono što se događa na oltaru hrama, treba da se dogodi u samome čovjeku. Hram ne nosi u sebi svoj smisao, nego u odnosu Boga i Adama. Iza babilonskog sužanštva treba doći pozitivno iskustvo kako Jahve prebiva među Židovima, u čovjeku. Vanjski znak je zgrada, ali realna povezanost Boga i čovjeka jedino je moguće u srcu. Hagaj je djelomično uspio: Hram je izgrađen (2,18), ali čovjek nije. Kasniji proroci svjedoci su Božjeg nezadovoljstva. Kulturni centar sve je ljepši, ali čovjekovo ponašanje ne slijedi onu moralnu ljepotu koju on predstavlja.

Čitajući ovu malu knjigu – kao i kod drugih proroka – susrećemo ograničenost i u subjektivnom i u objektivnom smislu. Subjektivno: Hagaj ne zna formulirati po svojim riječima ono najdublje što Jahve želi. Objektivno: Hram i liturgija u njemu ne daju nutarnju snagu

udovoljiti Božjim zahtjevima. Nalazimo se usred jednog rasta, procesa koji se dovršava jedino u osobi Isusa Krista i kršćanina. A to je sljedeće: *Dopustite da se od vas samih kao živog kamenja sagradi duhovna kuća*, kaže sv. Petar (1 Pt 2, 5). Bog želi da Adam bude hram, ono sveto mjesto gdje on može prebivati i preko koga može blagoslivljati ovaj svijet. Jedinstvo čovjeka i Boga nije buduća nada: ostvarila se u Isusu. Ostvarila se i u katoliku: *Ne znate li da ste hram Božji i da Duh Božji prebiva u vama?* – pita sv. Pavao (1 Kor 3, 16). Sasvim je u redu da se grade

hramovi Svevišnjemu, ali oni služe da u njima poučavaju božansku volju i daju realnu duhovnu snagu za ostvarivanje te volje. Pavao je napisao svoju izjavu već kao ostvarenu: Poslije Krista pravi hram jest vjernik po sakramentima, po slušanju/čitanju evanđelja, po dobrim djelima. U njemu zbilja Bog stanuje, kao što realno i u Isusu Kristu. Ovu stvarnost nitko ne može zanijekati, jedino zaboraviti. To je grijeh u pravom smislu: imamo izvor milosti u sebi, imamo snagu blagosloviti onu sredinu gdje živimo, a to pak ne činiti znači odbaciti Boga koji stanuje u čovjeku!

Židovi su posjedovali samo jedan hram. Taj hram je zauvijek nestao 70 god. pr. Kr., kada su ga razrušili Rimljani. Otac je po Isusu Nazarećaninu egzistencijalnu stvarnost kršćanina podigao na neizmjernu visinu: on je crkva u kojoj Bog stanuje. U židovskom hramu čuvan je kovčeg Saveza. Savez je bio uklesan na kamenu ploču. Od Uskrsnuća Isusa taj savez – jedini pravi i djelotvorni Savez – živi u katoliku. Daje osobnu i božansku snagu učiniti dobro i time blagoslivljati ovaj svijet. I u kamenim crkvama dijeli se blagoslov, ali pravi blagoslov je

Graditi hram Bogu zapravo je graditi sebe, svoje vrednote s njim zajedno, isto tako i bližnjega. U hramu se čuje nauk Božji, a žrtva pribavlja milosti.

vjernik s Kristom u srcu, kada u svojoj sredini živi kao Nazarećanin. Hagaj nije vidio niti je mogao zamisliti takvu temeljnu promjenu čovjeka iz Božje milosti. Ali ta se promjena dogodila! Kršćanin je dužan svaki dan produbiti svoju svijest o toj stvarnosti, dužan je prakticirati svoje blagoslovljeno stanje, dužan je pokazati da je hram i da u njemu živi Bog. On mora svoju realnost očitovati pred ljudima, koji su njemu povjereni za duhovnu i tjelesnu brigu, kao što je to i Isus činio, dok je hodao Izraelom.

Jubilej – povratak na očevinu

BIBLIJSKA jubilejska godina

Jubilejska godina ustanovljena je još u Starom zavjetu. Naziv *jubilej* biblijskog je podrijetla, a potječe od hebrejske riječi *jubal* koja označava *ovnujski rog* u koji se trubilo prilikom proglašenja početka jubilejske godine. Pedeseta godina, koja je nastupala nakon sedam puta sedam godina, nazivala se jubilejskom (usp. Lev 25). Jubilejska godina se prikazuje kao vrhunski trenutak religioznog i društvenog života izraelskog naroda. Svakih se 50 godina na dan pomirenja (Lev 25,9) zvukom roga (*jubal*) označavao početak jubileja. *Tu pedesetu godinu proglasite svetom! Zemljom proglasite oslobođenje svim njezinim stanovnicima. To neka vam bude jubilej, oproсна godina. Neka se svatko vaš vrati na svoju očevinu; neka se svatko vrati k svome rodu! (...) Te jubilejske godine neka se svatko vrati na svoju očevinu* (Lev 25, 10-13).

U središtu uredbi Jubilejske godine je materijalno, financijsko i imovinsko izmirenje, opraštanje dugova i vraćanje nekretnina. Ako je netko bio prisiljen prodati svoju zemlju ili kuću, u vrijeme jubileja ponovno bi je zadobio natrag. Ako bi netko zapao u dugove te mu ih je bilo nemoguće vratiti, dugovi su mu bili oprošteni. Ako je tko bio prisiljen postati slugom onome koji mu je posudio novac, u vrijeme jubilejske godine mogao se vratiti svojoj obitelji slobodan te iznova zadobiti ono što je založio kao osiguranje povrata duga. Jubilejska godina je vrijeme vraćanja hipoteke u vlasništvo onoga koji ju je založio i povrat imovine prvotnom vlasniku.

Temelj jubilejskog nauka je uvjerenje da je sav svijet i sva plodna zemlja Božje vlasništvo. Zemlja izvorno pripada Bogu. Ona je ljudima dana da se o njoj brinu i svojim djelovanjem osiguraju sebi i drugima miran i pravedan život. Upravo takvo djelovanje ljudskoga roda u skladu je sa stvarateljskim naumom što ga je Bog udahnuo u svijet i čovjeka (usp. Post 1,28-29). Zemlja nije posjed koji si netko može prisvojiti i smatrati ga isključivo svojim vlasništvom. Svaki čovjek ima pravo pristupa bogatstvima zemlje samim time što je Božji stvor i činjenicom da ga je Bog stvorio i postavio u zemaljski život. Zemlja nije naš posjed, nego je dana cijelom ljudskom rodu na upravljanje i brigu (usp. Ps 24, 1).

Zemlja je zajedničko dobro ljudskog roda

Posjedovanje zemlje uvijek ima zajedničarsku dimenziju. Ništa što posjedujemo nije samo naše. Ako zemlju prisvajamo samo sebi i gomilamo bogatstvo u svom vlasništvu, nužno

stvaramo nejednakost i u opasnosti smo ogriješiti se o prava drugih na njihov životni prostor, na njihova prava, na njihov dostojan i miran život, njihovo korištenje plodnosti tla, pravo drugih na hranu, vodu, energiju i ostale datosti koje nam svima zemlja pruža.

Zemlja je zatvoreni sustav u kojemu se ne stvaraju novi resursi. Količina bogatstava na zemlji ne mijenja se. Zlata, vode i zraka ima u zemlji jednako kao i na početku njezina postojanja. Nije problem u količini, nego u rasporedbi bogatstava Zemlje. Na Zemlji ima dovoljno prostora i dovoljno bogatstava za sve njezine sadašnje i buduće stanovnike. Zemlja je stvorena na principu da svaki kraj, svaki zakutak zemlje, uz rad i trud ljudi koji na njemu obitavaju može održati u životu svoje stanovnike i pružiti im dovoljno hrane za život, dovoljno prostora za izgradnju vlastitog doma. Nitko ne bi trebao strahovati da za njega nema hrane i mjesta na ovome svijetu. Oduzimanje prostora, plodnoga tla i gomilanje posjeda u rukama pojedinaca stvara nepravdu i krši pravo na dostojanstven život drugim stanovnicima Zemlje. Jubilejska pravila omogućuju onome koji je postao siromah da opet dobije ono neophodno za život, a potiču one koji su se obogatili da vrate siromahu ono što mu je oduzeto. Jubilej usmjerava ljudsko društvo prema razmišljanju kako ostvariti jednakost i solidarnost, prostor gdje je sloboda, zemlja i novac zajedničko dobro svijetu, a ne samo nekim.

Slaviti jubilej – vratiti se na svoju očevinu

Godina jubileja je vrijeme razmišljanja kako promijeniti dosadašnju praksu, kako upotrebljavati stvari da se život ponovno vrati u prvotno stanje pravednosti. Svjedoci smo vremena u kojem se mladi ljudi iseljavaju i napuštaju svoju zemlju, prodaju je i otuđuju se od svoga obiteljskog nasljedstva. Podizanje kredita, potpuna prodaja očevine i zemljišta je ne samo loš financijski potez nego i ponašanje suprotno jubilejskim propisima (usp. Lev 25,23). Razmišljanje kako se vratiti na svoje vlasništvo kako ponovno doći na svoju zemlju, osloboditi se dugova u potpunosti je sukladno jubilejskoj godini. Jubilej je vrijeme oslobođenja, povratka u svoj dom i na svoju očevinu – na svoju zemlju. Vrijeme jubileja je doba razmišljanja kako ostvariti uvjete da se svi obezumljeni i iseljeni ponovno vrati na svoje mjesto i da svatko bude svoj na svome.

Lipanj - mjesec mladomisničkih ređenja

Svećenikova molitva nedjeljom navečer...

U životopisu sv. Terezije od Djeteta Isusa ili Male Terezije, spominje se kako je pronašla pravi smisao svojega zvanja. Promatrajući Crkvu kao tijelo koje je sastavljeno od različitih udova, kako nabraja sv. Pavao, nije sebe našla niti u jednom. A onda je zaključila da sve udove pokreće ljubav. I oduševljeno je rekla:

- Napokon sam našla svoje zvanje u Crkvi. Moje zvanje je Ljubav...

Skoro pjevajući, od radosti je uskliknula:

- O, moj Bože! U Srcu Crkve, svoje majke, bit ću Ljubav! Tako će se ostvariti moj san!

Zar i mi nismo u mladosti maštali i planirali o svojim snovima, pozivima, dok nam se nije iskristalizirao onaj za kojim nam je srce čeznulo? Zar svatko od nas nije već u mislima osjećao sreću i radost budućega zvanja? I molili smo za svoje zvanje. Možda i za zvanje drugih. Mnogima se ostvario san, a nekima nije ili pak nije onako kako su zamišljali. Bilo je i radosti i razočaranja, ali uz Božju pomoć išli smo naprijed. Svako je zvanje plemenito ako je ljudima na korist i spasenje. To su darovi od Boga koje treba iskoristiti u životu jer život prolazi i više se ne ponavlja. Bilo da je zvanje željom ostvareno ili ne prihvaćali smo ga kakvo jest. I hvala Bogu da je tako. Molitva za zvanje Bogu je mila. A osobito molitva za duhovna zvanja. Jer ta zvanja obećavaju Bogu da će „u srcu Crkve biti Ljubav“. Sva zvanja su i lijepa i ugodna i naporna i teška, ali su ipak draga. Evo jednog svećeničkog zvanja koje, vjerno Bogu, a ipak umorno, otvara svoje srce Ocu.

- Gospodine večeras sam sâm. U crkvi je sve tiše... Ljudi su izašli, a ja sam pošao kući sam. Susretao sam ljude koji su se vraćali iz šetnje. Prolazio sam kraj kina koje je mamilo ljude svojim programom. Prošao sam mimo kavanske terase gdje su umorni šetači pokušavali produljiti životnu radost nedjeljnog odmora. Sudario sam se s djecom koja su se igrala na stubama. S djecom, Gospodine, s tuđom djecom koja mi nikada neće pripadati. Gospodine ovdje sam sâm. Tišti me tišina, guši me osamljenost. Gospodine imam godina, tijelo mi je kao u drugih ljudi. Snažne radine ruke, srce sposobno za ljubav. Ali sam se darovao Tebi. Jer si to doista tražio. Sve

sam Ti darovao, ali teško je to Gospodine. Teško je ljubiti sav svijet, a nikoga ne pridržati za se. Teško se rukovati, a ne htjeti zadržati ruku. Teško je osjećati kako raste klica naklonosti, ali sve Tebi darovati. Teško je biti kao drugi među drugima, a ostati kod toga drugačiji. Teško je uvijek se darivati, a pri tomu ne promišljati da ti se nešto uzvrat. Teško je drugima biti primjer, a da sebi nikad ne izabereš uzor. Teško je drugima skidati breme grijeha, a nemati mogućnosti skinuti ga sebi. Teško je doznati tajne, a ne moći ih s nekim podijeliti. Teško je s drugima putovati ovim životom, a ne smjeti se ni časak prepustiti životu. Teško je biti sam. Sam pred svima, sam pred svijetom, sam pred trpljenjem, smrću, grijehom.

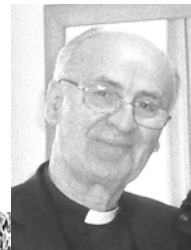
Isus odgovara:

- Sine moj, nisi ti sam. Ja sam uz tebe. Ja sam – Ti. Jer meni treba tvoj ljudski dio kao nadopuna da ostvarim svoje utjelovljenje i spasenje. Trebam te. Trebam tvoje ruke da dijele moj blagoslov. Trebam tvoje usne da govore moje riječi. Trebam tvoje tijelo da nastavim svoje muke. Trebam tvoje srce da struji mojom ljubavlju. Trebam tebe da nastavim tvoje otkupljenje. Ostani uz mene, sine moj.

- Gospodine, evo me! Evo mojega tijela, evo mojeg srca, evo moje duše. Daj da budem dovoljno velik da mi može cijeli svijet navratiti. Dovoljno jak da ga mogu nositi, dovoljno čvrst da ga mogu zagrliti, a da ga ne zadržim. Daj da budem mjesto susreta ali samo mjesto prolaska. Put koji neće nikoga zaustaviti jer se ništa ljudsko na njemu neće ubirati. Gospodine, večeras kada je sve ispunjeno tišinom i kada moje srce nagriza zub gorke samoće, dok moje tijelo leleče glađu za radostima, dok mi ljudi pritišću dušu da je poželim sam upokojiti od muke, dok mi ramena pritišće cijeli svijet svom težinom bijede i grijeha – darujem Ti se! Darujem Ti još jednom cijeloga sebe, svoje ja... Ne u bučnom veselju, već tiho, vedro, ponizno. Posve sam sam, pred Tobom Gospodine, u smirenoj večeri, sada i uvijek!

Dragi prijatelji! Teško je biti sam, ali s Bogom je radost. I starost je zvanje. Molimo jedni za druge, a osobito za duhovna zvanja!

Slavimo s LJUBAVLJU!

Veoma su različiti jubileji koje slavimo. Tako slavimo jubilej neke osobe, neki put obljetnicu značajnog događaja, drugi pak put osnutak kakve važne institucije ili kakav značajan objekt ili izlaženje kakve knjige... Ali, budimo iskreni, često nam iz vida promakne koliko se ljubavi krije iza svega toga. Nečijom ljubavlju sve je to stvoreno! Pa i kada se spominjemo tragičnih događaja, kakvog rata, logora, unutar onog lošega, tražimo nešto pozitivno i nečiju ljubav koja je ublažavala ono negativno.

Ovaj put se spominjemo institucije, 50. obljetnice uspostave Subotičke biskupije kada je papa Pavao VI. godine 1968., dotadašnju Bačku administraturu uzdigao na rang Subotičke biskupije. Za prvog rezidencijalnoga biskupa imenovao je mons. Matiju Zvekanovića. Time je Papa iskazao veliku ljubav prema vjernicima ove biskupije koji nastavljaju živjeti svoj katolički identitet na prastarim temeljima Bačke nadbiskupije čije sjedište se nalazilo u Baču. I sv. Pavao apostol, zaštitnik Subotičke biskupije,

Ove se godine spominjemo institucije, 50. obljetnice uspostave Subotičke biskupije kada je papa Pavao VI. godine 1968., dotadašnju Bačku administraturu uzdigao na rang Subotičke biskupije. Za prvog rezidencijalnoga biskupa imenovao je mons. Matiju Zvekanovića. Time je Papa iskazao veliku ljubav prema vjernicima ove biskupije koji nastavljaju živjeti svoj katolički identitet na prastarim temeljima Bačke nadbiskupije čije sjedište se nalazilo u Baču.

nastavlja braniti i zagovarati vjerni narod sve od petog stoljeća pa do danas.

Ovdje je u prvom redu na djelu Božja ljubav koja se razlijevala kroz 50 godina, ne samo u katedralnoj crkvi sv. Terezije u Subotici, gdje se nalazi biskupova rezidencija, nego po tolikim crkvama širom Bačke, tj. području između državne granice prema Mađarskoj, Dunava i rijeke Tise. Tko bi izbrojio duhovne darove i milosti po sakramentu krštenja, po svetim misama i svetim pričestima. Koliko opraštanja grijeha po svetoj ispovijedi? Koliko kršćanski sklopljenih brakova? Koliko mladih svećenika i redovnika koji su tijekom 50 godina naviještali Evanđelje! U tom razdoblju dobili smo drugog rezidencijalnog biskupa, mons. dr. Ivana Pénzesa. U tom razdoblju je mons. Matija Zvekanović podigao novu zgradu sjemeništa *Paulinum* iz kojega je izašlo šest biskupa od oko dvije tisuće sjemeništara. Njih oko 45% postali su svećenici, što u našoj Biskupiji, što u drugim biskupijama diljem bivše Jugoslavije. Mons. Zvekanović se pobrinuo i za

svoje stare i bolesne svećenike sagrađivši dom pod nazivom *Jozefinum*.

Za vrijeme biskupa Pénzesa podignuta je nova zgrada i pastoralni centar *Augustinianum* u kojem se događaju brojni pastoralni i kulturni susreti.

Ovdje mi cilj nije bio nabrajati sve pojedinosti koje se ovakvom prigodom trebaju registrirati nego pokazati na motivaciju koja je bila u mislima, a još više u srcima onih koji su htjeli da se to sve dogodi u razdoblju od 1968. do 2018. godine u Subotičkoj biskupiji. Hvala im! I ne samo to! Ljubav obvezuje! Jer samo slavljenje ovog divnog jubileja bit će onda učinkovito, ako i u nama, njihovim nasljednicima, bude motivacija da s ljubavlju gradimo na njihovim temeljima!

Ovdje je u prvom redu na djelu Božja ljubav koja se razlijevala kroz 50 godina, ne samo u katedralnoj crkvi sv. Terezije u Subotici, gdje se nalazi biskupova rezidencija, nego po tolikim crkvama širom Bačke, tj. području između državne granice prema Mađarskoj, Dunava i rijeke Tise. /.../ Ljubav obvezuje! Jer samo slavljenje ovog divnog jubileja bit će onda učinkovito ako i u nama, njihovim nasljednicima, bude motivacija da s ljubavlju gradimo na njihovim temeljima!

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Savjest 8.

Dobra savjest sigurna vaga, savlada svijet, još i vraga! (O. Gerard, Theologia pastoralis, 003311)

Živjeti po vjeri i živjeti po savjesti za kršćanina je jedno te isto. Savjest i vjera međusobno su povezani. Vjera je ta koja prosvjetljuje savjest, kako bismo došli do „čiste savjesti“. Istinski raditi po savjesti znači uzeti u obzir ne samo ono što je po sebi dopušteno, nego i obratiti pozornost na konkretne okolnosti i posljedice što ih naše djelovanje može imati za spasenje bližnjega. Savjest postaje jasnom i sigurnom kad se otvara svjetlu vjere. Vjera je snažna unutarnja snaga koja nas potiče da prihvatimo Kristov nauk i da ga očuvamo čistim. Odstupanje od Kristova nauka znak je „otupjele savjesti“ (1 Tim, 4, 2). Vjera i savjest je *sigurna vaga* o kojoj govori o. Gerard. Prema toj *vagi* oblikujemo i usmjeravamo svoj moralni život. Božje svjetlo dopire do najveće dubine ljudskoga srca. To svjetlo svojom snagom koja nikada ne prestaje usmjerava čovjeka prema Bogu. Otvorenost prema ljubavi Božjoj i prema dobru jest najdublja bit čovjeka. Uz vjeru potrebno nam je uključiti naš razum i volju, da bi savjest funkcionirala u našem biću. Razum koji je kadar spoznati istinu, proteže se snagom iskonske i urođene ljubavi prema istinskom dobru. Volja koja je stvorena za ljubav, svojim sjedinjenjem s razumom u dnu je duše pozvana na ljubav prema iskonskoj vrednoti. Svu dubinu naše savjesti možemo naslutiti samo onda ako preko zahtjeva vrednota otkrivamo vrhovnu Vrednotu koja je Bog te nas kao takva i obvezuje da razabiremo jeku istinskog Božjeg poziva.

Preko glasa savjesti možemo raspoznati svetoga Boga. To pak ne znači da iza svakog suda naše savjesti stoji izravni Božji zahvat. Bog nas je obdario sposobnošću razuma i volje. Ustanovio je stvoreni red i omogućio nam da taj red spoznamo snagom našega razuma kao nešto što nas obvezuje. Po naravnoj funkciji savjesti sudjelujemo na vječnim Božjim zakonima preko stvorene naravi koja nas okružuje. Naša vezanost na naravni moralni zakon, uzvišeno je sudioništvo u vječnom Božjem zakonu. U Isusu Kristu i pod vodstvom Duha Svetoga naša savjest uz svoju naravnu funkciju dobiva i nadnaravnu zadaću i snagu. Savjest nas vezuje s riječju i primjerom Kristovim nas poziva da budemo poučljivi nadahnućima Duha Svetoga. Ni Duh Sveti nam ne govori, barem ne redovito, u izravnim objavama. Duh Sveti svojim darovima podjeljuje savjesti istančani osjećaj koji nas čini poučljivima, da budemo kadri iz Božje objave i konkretnih prilika u kojima se nalazimo, lako

prepoznati volju Božju. Iako u sudovima naše savjesti ne gledamo izravni Božji glas, ipak možemo u punom smislu govoriti o savjesti kao o Božjem glasu. Savjest je glas Božji u tom smislu što se mi sami moramo truditi oko toga da sud naše savjesti bude uvijek ispravan. *Dobra savjest, sigurna vaga*, kaže o. Gerard.

Dobra savjest sigurna vaga, ide još dalje da *savlada svijet, još i vraga!* Živimo u svijetu raznih ideologija, svjetonazora i ponuda koje su u suprotnosti s Božjom istinom koja je u povijesno spasenjskoj objavi nama dana i uklesana u dvije kamene ploče Deset Božjih zapovijedi, koje ne smijemo odbaciti. Ne vidjeti objavljenu Božju istinu i odvracati pogled od nje stavlja nas u krivnju. Poistovjećivanje savjesti s površinskom svijesti, svođenje na subjektivnost, povlačenje je od Božje istine. Čini nas ovisnima o mišljenjima koji vladaju u društvu i tako srozavaju savjest na pronalaženje isprika naših pogrešnih čina, umjesto da predstavljaju otvorenost čovjeka prema božanskome što je bit čovjekova dostojanstva i veličine. Savjest označava osjetnu i zahtjevnju prisutnost glasa Božje istine u čovjeku. Potrebno je nadilaziti puku subjektivnost u podložnosti Božjoj istini. Savjest ne smijemo podložiti osobnim željama i nagnućima, niti ju svesti na društveni probitak, zahtjev i pristanak političkih i društvenih skupina. Pojam Božje istine danas je gotovo napušten ili zamijenjen pojmom napretka. Napredak je potreban, ali ako je on lišen Božjeg stvarateljskog plana i usmjerenja, onda postaje nazadovanje. To je onaj izopačeni oblik: koji nalazimo na početku biblijske povijesti čovječanstva: *Otvorit će vam se oči, i vi ćete biti kao bogovi koji razlučuju dobro i zlo* (Post 3, 5-6). To je čisto idolopoklonstvo, a ne smisao stvorenosti čovjeka na sliku i priliku Božju. Suvremene ideologije izobličuju čovjekovu savjest, stvaraju sve veću prazninu u čovjeku, potiskujući Boga, Isusa Krista iz čovjekove svijesti. Odbacuju i uništavaju ono pozitivno što je kršćanska civilizacija dala svijetu. Sve to stvara zbuđenost u mnogim savjestima. Gubi se veza s transcendentnim Bogom. Gerardova misao vodilja u ovom odlomku snažna je i aktualna: *Dobra savjest sigurna vaga, savlada svijet, još i vraga!*

(nastavlja se)

Istinski raditi po savjesti znači uzeti u obzir ne samo ono što je po sebi dopušteno, nego i obratiti pozornost na konkretne okolnosti i posljedice što ih naše djelovanje može imati za spasenje bližnjega. Savjest postaje jasnom i sigurnom kad se otvara svjetlu vjere.

15. prosinca
**Blaženi Ivan
 (János)
 Brenner**

* 27. prosinca 1931.
 + 14. prosinca 1957.

Blaženi Ivan Brenner rođen je 27. prosinca 1931. kao drugi od tri sina u svojoj obitelji. Ivanov otac József svaki je dan odlazio na svetu misu. Danomice je molio kronicu. Hrabro je ispovijedao svoju vjeru i onda kada je to bilo opasno. Imao je mnogo duhovnih knjiga pa je svojim sinovima čitao. Ivanova mati, Julianna Wranovich, bila je blage naravi. Cijela se obitelj mješerno ispovijedala. Sva tri sina iz te obitelji posla su u svećenike. A grad Szombathely u zapadnoj Mađarskoj posvećen je krvlju mučenika počevši od svetoga Kvirina, svetoga Leonianusa. Tu je živio sveti Martin, blaženi liječnik Ladislav Batthyány-Strattmann. Brojni su vjernici, svećenici i redovnici u tamnicama podnosili muke za svoju vjeru. Taj grad svojim mučeništvom posvetio i blaženi Ivan.

Blaženik se školovao u biskupskoj osnovnoj školi u rodnom gradu, kod cistercita u Pečuhu, u premonstratskoj gimnaziji u Szombathelyu i u Zircu gdje je maturirao. Od 1950. godine Ivan je bio novak kod cistercita. Ondje je dobio redovničko ime Anastazije. Samo je par tjedana živio životom cistercita, a onda je zbog progona redovnika nastavio studij teologije u Budimpešti. U tajnosti ostao je cistercitski novak, te je 1951. godine položio prve zavjete. Studij je nastavio kao bogoslov u Szombathelyu, a kad su komunisti počeli zatvarati bogoslovna sjemeništa, 1952. godine dospio je u đursko (Győr) sjemenište. Svećenički red je primio 19. lipnja 1955. godine u katedrali rodnoga grada. Njegov biskup ga je zatim poslao za kapelana u grad Szentgotthárd na austrijskoj granici. Njegova je župa imala četiri filijale. Mladi je svećenik imao uzornog i učenog župnika, koji mu je u svemu bio na pomoć. Ivan je bio spreman na svaku žrtvu za vjernike. Osobito se oduševljavao radom među djecom i mladima. Poštivao je i nepristrano volio ljude. Zračio je divnim duhom, pa su ga ljudi voljeli i rado slušali. Snažno je privlačio ljude. Komunistima je njegov život smetao zbog toga što su ga voljeli mladi i stari. Mnogo je ljudi privukao vjeri i Crkvi. Rado je zastajao na ulici da porazgovara s ljudima. Resio ga je drag osmijeh. Uvjerljivo je i riječju i životom navijestao Božju riječ. Brzo je postao tražen ispovjednik. Znao je duhovno voditi ljude. Komunistima je osobito smetao njegov rad s mladima, kojima nije samo držao

sate vjeronauka. S njima je bio i na igralištu, a rado se bavio sportom. Državni povjerenik za Crkvu pokušao je kod biskupa da Ivana premjesti. To je biskup i rekao Ivanu, no Ivan je spremno ostao na župi, što je izazvalo još veći bijes kod komunista. Ivanu su poručili da bude spreman na posljedice te svoje odluke.

Crkva je tada trpjela gore progonstvo, nego par godina ranije kad su na silu raspuštani ženski i muški samostani. U svoj dnevnik unio je ove riječi: „Gospodine, ti znaš, da u ovom životu ne tražim sreću. Sve svoje polažem u tvoje ruke. Znam, Gospodine, da Ti svoje ljude ne štediš od patnje zato što oni imaju veliku korist od patnje“. Jedne jesenske večeri kad se mopedom vraćao iz filijale Farkasfa, iz šume su ga presreli ljudi, koji su pred moped bacali cjepanice, ne bi li mu tako naudili. No dobar motorist je tako vješto vozio, da je ostao neozlijeđen. Kod kuće je samo primijetio da njegovi dušmani nisu imali sreće.

Neprijatelji Crkve bili su odlučni u svojoj namjeri da Ivana uklone. Dan osвете bio je u noći između 14. i 15. prosinca 1957. godine. Što se točno dogodilo doznalo se iz izjava osumnjičenih, osuđenih, iz izjava nekolicine očevidaca, ali i na temelju tragova. Bilo je jako živo u Szentgotthárdu 14. prosinca. Gradski su vijećnici slavili drugarsku večer, a policajci svoj bal. Mjesni grobar je te večeri primijetio skupinu ljudi u kožnim kaputima kako se kreću oko crkve i oko groblja. Župnik je u to vrijeme bio u filijali Farkasfa gdje je bila božićna ispovijed. Tamo je i prenoćio jer je narednog dana tamo imao služiti svetu misu. U župnom domu je blaženi Ivan bio sam. Oko ponoći neki je šesnaestogodišnjak pokucao na prozor moleći svećenika da sa svetim sakramentima pohodi umirućega. Ivan Brenner je prešao u crkvu, uzeo svoju torbu za bolesnike, pa se odmah s mladićem pješice uputio u filijalu Zsida. Usput su ga više puta napadali nepoznati ljudi, ali je on svaki put utekao. Konačno su ga uhvatili u blizini kuće prema kojoj je krenuo. Znali su da je Ivan ozbiljan svećenik i da će zacijelo doći do bolesnika. O vratu je imao torbu sa svetom Euharistijom. Tamo su ga na smrt izranili nožem. U bolnici su ustanovljene 32 ubodne rane. Najviše je rana zadobio po nadlaktici i po rukama, kojima je na grudima čuvao torbu s Presvetim. Njegovi su ga ubojice gazili po vratu. Njegova se roketa natopljena krvlju i danas čuva. Za njegovu smrt policija je osumnjičila i župnika. Županijski sud je na smrt osudio jednog osumnjičenog čovjeka, a Vrhovni ga sud oslobodio. Na koncu je okrivljen i osuđen dječak, koji je pozvao Ivana bolesniku. Na Ivanovoj mladomisničkoj sličici bilo je geslo: „Onima koji Boga vole sve se okreće na dobro“ (Rim 8, 28). Ivan je slijedio božanskog učitelja. Dao je život za sebi povjerene ljude, još više dao je život za bolesnika koji nije ni postojao. Dao je život za svoje svećeničko zvanje, za Krista. Cijeloga je života bio spreman na svaku žrtvu. Na dan 1. svibnja 2018. godine proglašen je blaženim u Szombathelyu. Zaštitnik je mladića, svećenika i ispovjednika. Njegov spomendan je 15. prosinca.

MOJA KATEDRALA

Ja volim našu
crkvu malu
što se u parku
čedno skriva.

Još više velebnu
katedralu
što se pod oblake
uzvisila.

Dva draga tornja
katedrale
ko nebu pružene
dvije ruke!

Kao dva krila
andeoska
što nose k Bogu
naše muke!

I ništa mi nije
draže čuti
nego brujanje
velikog zvona.

Kad razliježe se
ono gradom
ja čujem glase
sa Siona.

Tornjevi grada
svi su mi mili
al ovima se
zanosno divim!

I dok prolazim
kraj katedrale
zastanem – sretna
što tu živim!

Antonija Tona Kujundžić

NANA

Meka i lomna kao kriška kruha
silna i tiha poput rijeka

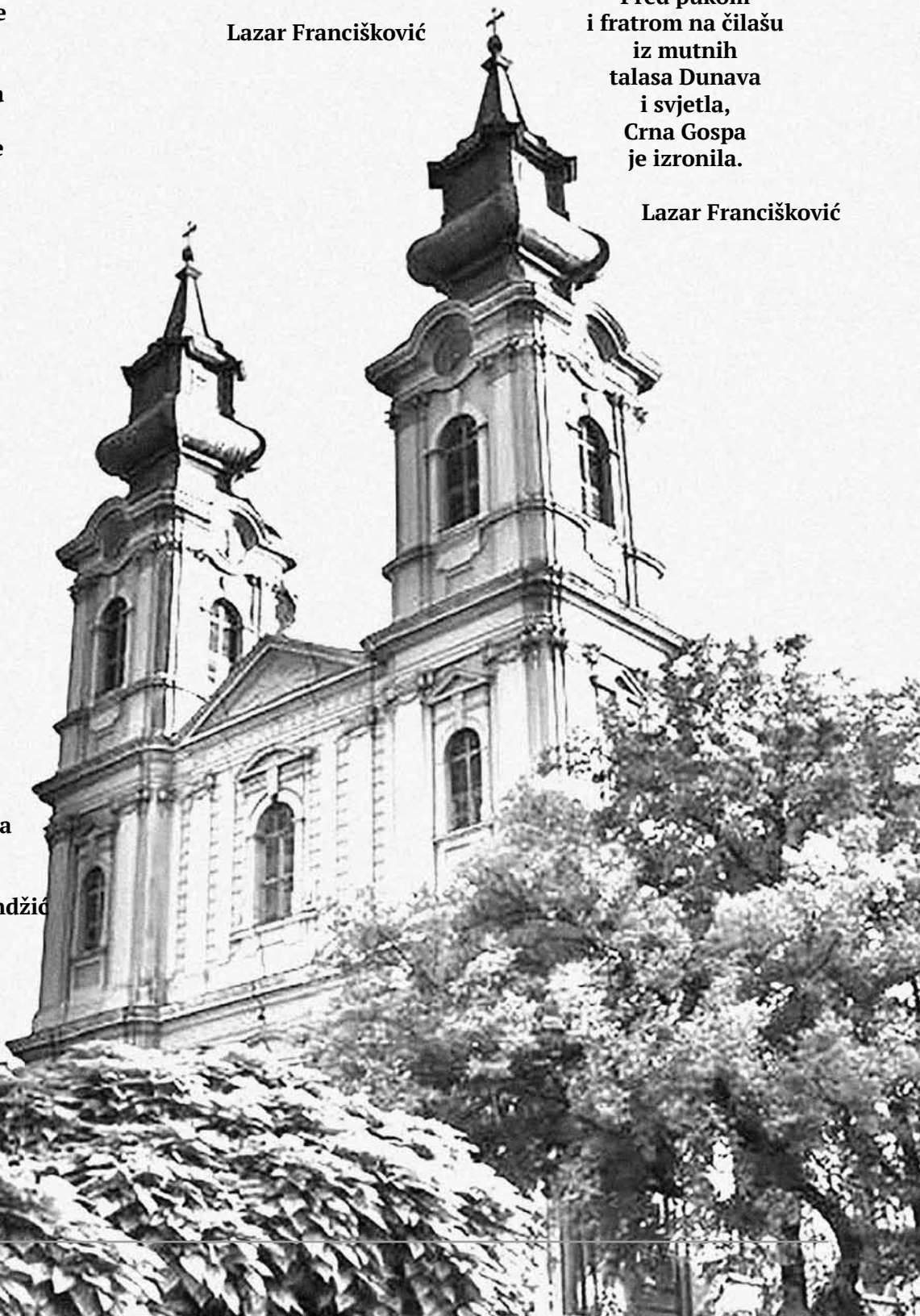
Dobra nana
seže u atare vasi.

Lazar Francišković

STARA CRKVA

Jedno veče,
dok avlijom
vjetar,
jesenjim lišćem
je vijo.
Uz lampaš,
otac
dječaku je govorio:
Pred pukom
i fratrom na čilašu
iz mutnih
talasa Dunava
i svjetla,
Crna Gospa
je izronila.

Lazar Francišković

Odgojem protiv načela rodne ideologije

Dvije katoličke slikovnice

Najbolji način opiranja pro-midžbi gay-slikovnicama, o kojima sam pisao u prošlom broju Zvonika, jest ono što je učinila izdavačka kuća *Salesiana*, koja je nedavno objavila prijevod dviju američkih slikovnica pod naslovom: „Svako tijelo ima nešto reći“ i „Bog ima svrhu za djevojčice i dječake“, s ciljem da čitateljima približi katolički pristup rodu, spolu i teologiji tijela.

U Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku uz predstavljanje tih slikovnica bit će organizirane i tribine pod nazivom „Muško i žensko. Točka“.

Direktor izdavačke kuće „Salesiana“, don Mihovil Kurkut, u razgovoru za Večernji list, kaže: *Još u devetom mjesecu smo našli zgodna izdanja jedne američke izdavačke kuće koja provodi teologiju tijela za mališane pa sve do odraslih uzrasta. I zamislili smo da uputimo djeci i svima koji su zainteresirani, da približimo djeci što znači spolnost, što znači tjelesnost i kako se djeca s time suočavaju. To je za dob djece od četiri do sedam godina. Ima čak i slikovnica koje su za manju dob, a ima i za stariju dob.*

Slikovnice su prevedene s engleskog jezika. Radi se o timu koji vodi Monica Ashour, poznata američka spisateljica, koja vodi edukacijski tim koji provodi teologiju tijela po cijeloj Americi.

Zagrebački Večernji list nazvao je objavljivanje tih slikovnica „ratom slikovnicama“. Međutim, iz *Salesiane* su im poručili: *Kroz ove dvije slikovnice nastoji se prikazati otajstvo ljudske osobe u svjetlu katoličke vjere. Ali je člankopisac Večernjaka uporan, pa pita: No je li ovdje riječ o svojevrsnom ratu slikovnicama, gdje je s jedne strane u mekom uvezu lik djevojčice Ane koja odrasta s dva tate i s druge strane slikovnica tvrdog uveza u kojoj se ističe da samo žena može postati supruga, mama ili redovnica? Jesu li te slikovnice samo dobar fitilj za žustre podjele među roditeljima koji ionako kontroliraju ili bi barem trebali kontrolirati sadržaje dostupne svojoj djeci?* /www.vecernji.hr/vijesti/katolicka-i-gay-slikovnica-u-ratu.../.

Odgovor je dao don Damir Stojić i drugi prigodom predstavljanja slikovnica u Zagrebu: *S obzirom na veliku polemiku u društvu oko Istanbulske konvencije ove slikovnice prikazuju tradicionalni pristup čovjeku. Izdanja nudimo kao alate za odgojitelje, roditelje i samu djecu u shvaćanju čovjeka i svijeta kako ga je Bog stvorio.*

Slikovnice su odgojnog karaktera i predlažu vrijednosti teologije tijela sv. Ivana Pavla II., rečeno je na predstavljanju uz napomenu da se izdavanjem slikovnica ne želi podizati tenzije nego otvoriti dijalog.

Slikovnica „Svako tijelo ima nešto reći“ razrađuje općenito temu tijela, primjerice kako osluškivati potrebe kao što su želja za odmorom, hranom i sigurnošću. „Bog ima

svrhu za djevojčice i dječake“ više obrađuje specifičnu temu i poručuje kako sama činjenica da je netko stvoren kao muško ili žensko donosi određeni poziv, ravnopravan, ali različit.

Ilustracije i rječnik prilagođeni su djeci i pojašnjavaju pojmove identiteta, ljudskog dostojanstva, ravnopravnosti i svrhe rodova. Čitatelje

upoznaju s teologijom tijela svetog Ivana Pavla II. koji pojašnjava kako muževnost i ženstvenost nisu međusobno zamjenjivi, već komplementarni te se različitim darovima i pristupima svijetu međusobno nadopunjuju, rekao je teolog i urednik dviju slikovnica Marin Periš. /www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/don-damir-stojic-predstavio-katolicku-slikovnicu-o-rodu-i-spolu.../.

Na tribini „Muško i žensko. Točka“ u Rijeci, o kojoj piše Glas Koncila pod naslovom „Nakon ‘Istanbulske’ na redu je odgoj“, dr. Josip Grbac, među ostalim je rekao: *Suvremeno društvo sklono je relativizaciji tijela, a primjer toga je Istanbulska konvencija. Sadašnji pokušaji odvajanja spola i roda, tjelesnosti i identiteta potpuno su obezvrjeđivanje tijela. Moderna je stvorila kult tijela, a postmoderna u kojoj živimo stvar, a kult egocentričnosti i relativizacije tijela. U svemu tome narav, priroda, gubi svoj smisao i čovjek gubi svoj odnos s naravnim. Tada i razne manipulacije čovjekom postaju prihvatljive... Stoga je moderni čovjek u opasnosti da učini korak iz kulture prema kultu, bijeg iz prirodnoga prema neprirodnom.*

Glede Istanbulske konvencije i stava Crkve prema njoj, naglasio je: *Crkva je učinila što je mogla, upozorila je na neprihvatljiva stajališta, tražila da se Konvencija ne ratificira i pozvala zastupnike da glasuju po savjesti. Što nam je činiti? Trebamo nastaviti, ali u onom odgojnom smislu. Djecu treba učiti da tijelo nije predmet kojim svatko raspolaže kako želi.*

Na tribini u Rijeci govorili su još Marina Katinić, filozofkinja i Tomislav Prpić, odgojitelj u vrtiću /Glas Koncila, br. 19; 13. svibnja 2018., str. 10).

Predstoji nam velika i teška borba kako bismo se dobrim odgojem oduprli rodnoj i sličnim ideologijama koje se sve više šire i pokušavaju prikazati „normalnima“. Zato je važno da svi vjernici budu dobro upoznati o svemu što se na tom području događa. Moraju biti dobro „potkovani“ glede nauka Svetoga pisma i nauka crkve, najprije svećenici i vjeroučitelji a onda i svi odgojitelji, učitelji i roditelji kako ne bi šutjeli na „suprotne“ stavove nego se argumentirano i mirno oduprli svemu onomu što je nenaravno i samim tim i u suprotnosti s Božjim naumom o čovjeku i njegovoj spolnosti i samim tim je usmjereno protiv samog čovjeka, njegova dostojanstva i njegove istinske sreće.

Što s ljetnim raspustom?

Školsko zvonce označilo je kraj još jedne školske godine. Misom zahvalnicom okrunili smo naš ovogodišnji katehetski rad kako u školi tako i u župi. Djeca su na raspustu, mi na godišnjem odmoru. No, pitamo se ima li katehetski rad ljetnu stanku i koji su izazovi i mogućnosti koje nam nosi ljetni raspust.

Od najmanjih do najvećih svi se raduju ljetnom raspustu. Nema toliko obveza, škole, učenja, treninga, nego mnogo slobodnog vremena (o kojem djeca toliko maštaju tijekom školske godine i točno znaju kako bi ga najradije provela), ali kada doista raspust počne najčešće ne znaju što bi i kako bi, te se često iz njihovih usta čuje rečenica: „Dosadno mi je!“ Ili pak znaju što bi radili – a to nas dovodi do velikog izazova današnjeg vremena za roditelje: kompjutori, telefoni, televizija, društvene mreže, itd. Kako djeci omogućiti najprimjerenije korištenje tehnologije, a da po cijeli dan ne sjede zalijepljeni za računalom ili zagledani u mobitel? Još jedan od izazova ljetnog raspusta je taj što iako su djeca slobodna i na raspustu, roditelji najčešće nisu. Ako su djeca malo starija ili ako nisu kod bake i djeda, dosta vremena provode sami kod kuće, te im zbog toga treba pomoći organizirati

slobodno vrijeme, što također postaje jedan od izazova i zadaća za njih i za roditelje.

Kako balansirati između „Nemam vremena, stalno nekud jurim“ i „Dosadno mi je“? Možemo li u organiziranju slobodnog (a i bilo kojeg drugog vremena) biti pomoć i uzor djeci? Možemo pokušati. Ono što se vremenom pokazuje kao vrlo učinkovito je da roditelji djeci ostavljaju listu zadataka koje dnevno ili tjedno na raspustu

Svakako da je nedjeljna sveta misa neizostavna, a bilo bi lijepo ako bismo skupa kao obitelj otišli na neko hodočašće ili barem u svoj godišnji odmor uvrstili i posjet nekom od svetišta ili duhovnih centara.

trebaju obaviti, bilo da su doma bilo da su negdje „na čuvanju“. Za najmanje tu su jednostavni kućni zadatci, posjet prijatelju ili pak nekom starijem, nešto nacrtati ili napraviti, itd. Za one starije pomoć u kući i obavljanje kućanskih poslova: od brisanja prašine do košenja trave, pročitati knjigu, napisati nešto, prijaviti se u neki kamp, postati animator, volontirati, pronaći sezonski posao. Vrijeme raspusta je vrijeme odmora koje treba biti kreativno, ispunjeno, da se djeca i mladi osjećaju dobro, ali i korisno i ispunjeno, da se druže i zabavljaju, ali da se ne izgube u ispraznosti i dosadi.

Iako ljeti nema mnogih aktivnosti kojima su djeca tijekom godine posvećena, imamo i trebamo ih poticati da odu na ljetni oratorij, etnokamp i druge radionice koje se kod nas organiziraju, a imaju i duhovni sadržaj. Svakako da je nedjeljna sveta misa neizostavna, a bilo bi lijepo ako bismo skupa kao obitelj otišli na neko hodočašće ili barem u svoj godišnji odmor uvrstili i posjet nekom od svetišta ili duhovnih centara.

Susret vjeroučitelja u Subotici

Susret vjeroučitelja i kateheta Subotičke biskupije održan je 9. lipnja u subotičkom pastoralnom centru *Augustinianum*.

Susret je započeo molitvom, a vlč. mr. Mirko Štefković pozdravio je sve okupljene i još jednom nas podsjetio na nadolazeće biskupijsko slavlje, 50. obljetnicu osnutka Subotičke biskupije. Na susretu je vlč. Josip Pekanović iznio zadaće i ciljeve župne kateheze. *Škola nije samo obrazovna nego i odgojna ustanova, a preko župne kateheze trebali bismo svoje župljane upućivati i pozivati na dublje učenje i življenje svoje vjere. Župna kateheza važna je danas za kršćanski nauk, kroz župnu katehezu trebali bismo i odrasle učiti*

o vjeri jer župa treba biti mjesto prisnijega susreta s Kristom. Župa poprima sve više mjesto servisne ustanove, župljani nam sve više dolaze samo kada nešto trebaju. Zato su talijanski biskupi odavno donijeli zaključak da kateheza mora biti na prvom mjestu. Na vama je sada velika zadaća da sa svojim župnicima probate dogovoriti rad s odraslima, ali i s djecom po vašim župama, rekao je preč. Pekanović na kraju izlaganja.

Vjeroučiteljica Rozmari Mik priredila je kratku katehezu o tome kako ona radi s djecom i pročitala neke njihove rečenice, tj. njihov doživljaj pročitanog biblijskog teksta. Nakon toga smo i mi razmatrali biblijski tekst. Razgovaralo se još o priznavanju završene škole, o udžbenicima, tj. formirano je Povjerenstvo za izradu udžbenika, koji bi iz tiska trebali izaći za godinu ili dvije. /Amalija Šimunović/

O ostancima i odlascima

Rasti gdje si posijan

„Ostani tu i uza me bdi“ stihovi su pjesme koji mi ovih dana prolaze glavom. Na razne načine, u posljednje vrijeme tema ostanka provlači mi se mislima. Neki dan, dok sam se vozila kroz naša polja i gledala suncokrete i kukuruze i malo žalila što je žito već ovršeno, počela sam malo shvaćati naše bunjevačke pjesnike koji su s toliko žara opisivali ravnicu. Uvijek mi se činilo, dosad, da u svojim opisima malo pretjeruju. To je, naposljetku, samo obična trava, kako može izazvati tako snažne emocije. Ali dok sam se vozila, srce me je malo boljelo, u dobrom smislu. Bila sam kod kuće.

Pri kraju sam fakulteta i trebalo je donijeti odluku: kamo dalje? Bila je to više-manje nedramatična odluka, plan je otpočetak bio vratiti se u Suboticu. Samo je u zadnjih godinu dana odluka postala malo više stvarna. Lakše bi bilo ostati u Zagrebu, u glavnom gradu. Ipak, ondje bih možda radila za veću plaću i vjerojatno živjela bolje, tamo sam i stekla nekako, brojem više prijatelja. Ali to je bilo to. Što se mog poziva i poslanja tiče ondje nisam vidjela ništa više. Ljudima nije bio jasan moj odabir. Nije im baš ni jasan odabir moje karijere. Neki su smatrali da sam s fakultetom matematike mogla „puno više“ osim biti nastavnica i „baviti se s tuđom djecom za malu plaću“. Čuj ti njih, „baviti se djecom“, kao da se bavim slaganjem drva. Čudili su se i odlasku u Suboticu pripisujući to mojoj nostalgiji za domom. Ma kakva nostalgija i idila, znam dobro što me čeka doma. Lakše je bilo ne otići.

Pokušavam imati razumijevanja za ljude koji odu, ne samo u veći grad, nego skroz na drugi kraj svijeta. Poprilično sam svjesna kakva je naša ekonomija. No, nekako mi se čini da su dobrostanje i vjera u obrnutoj razmjeri. Pročitala sam da u Francuskoj, u 58 biskupija ove godine nisu imali nijednog mladomisnika. Neki bi zlrado prokomentirali da su ljudi u „razvijenijim“ zemljama obrazovaniji i stoga ne vjeruju u „besmislice“ kao što je Bog. Ja bih zlrado prokomentirala da su našli svog boga u novcu. Mi smo slabi i bijedni ljudi i ponekad mi se čini da nam je potrebno živjeti teško da bismo trebali Boga. U trenutku kada imamo sve što poželimo, zaboravljam Boga. Šteta je što ne možemo živjeti dobro i istodobno biti zahvalni Bogu. Zato ponekad i mislim da je dobro što nismo bogati kao „razvijene“ zemlje. Svatko, naravno,

ima pravo na dostojanstven život, samo se naš pojam dostojanstvenog malo proširio. Htjeli bismo imati sve što poželimo u trenutku kada poželimo, to je sada dostojanstven život. Štedjeti dugo, možda i godinama, za kuću ili nešto drugo je muka i nekima sramota. I toliko ljudi ima one stvari potrebne za dostojanstven život, možda baš ne mogu baš odmah kupiti novi auto, ali imaju auto koji vozi, ali svejedno, toliko su nezadovoljni. Zaboravili smo uzeti u obzir onaj dio koji je Božji: što Bog ima isplanirano za nas?

I tako sad pokušavam, pri donošenju odluke, balansirati te dvije stvari: imati, zemaljski rečeno, dobar život i pratiti Božju volju. I tapšam se po ramenu kako sam baš super i sjajna, vraćam se doma, idem prigrliti križ, sve sam shvatila i pišem uzvišene članke o tome kako treba ostati doma, ali usput kujem planove o putovanjima i kupovini i nekim velikim poslanjima po svijetu, svjedočenjima i slično. Mislim da sam proniknula Božju volju, ali zapravo kujem svoje planove. Tu je uskočio moj duhovnik (i zato svakom preporučujem osobnog ispovjednika i duhovnika) koji je te moje grandiozne planove nenametljivo bacio u vodu. Rekao mi je vrlo jednostavno da mu je došao poticaj da mi kaže ono što je Bog rekao svetom Franji: *Rasti gdje si posijan*. I tako je moja odluka bila u potpunosti smještena u kontekst: Vratiti se doma, naći posao, u svom poslu davati svoj doprinos, u svojoj župi davati doprinos, tu već ima dovoljno posla i bez evangeliziranja pola svijeta. Sve ostalo, ako treba, doći će.

Postajem sve više i više uzbuđena onim što me čeka. Vjerojatno će biti poprilično obično, ali kroz sve ovo, osjećam da Bog ima plan. Pogotovo što me je vješto zaokrenuo za sto osamdeset stupnjeva kad sam mislila da već idem po njegovu planu. Volim što sam u ovoj biskupiji, s ovim ljudima i našim svećenicima, iako ljudi imaju potrebu sipati drvlje i kamenje po svemu ovom. Ljudi se uvijek dive stotinama i tisućama ljudi koji se skupe u popularnim župama na misama popularnih svećenika u Zagrebu. No, nisu ni svjesni da mi imamo isti taj potencijal ovdje, i taj potencijal nerijetko znamo i pokazati. Pa ako ste stava da ste zaglavili ovdje protiv svoje volje, pokušajte malo razmisliti zašto vas je Bog zaglavio ovdje. Šanse su, kad to shvatite, da se više nećete osjećati zaglavljeno.

Blagoslovljen rad i blagoslovljen odmor

Dragi čitatelji!

Ljeto je tu, uskoro će za većinu i godišnji odmor. Kako željno čekamo taj dio plavog neba nad nama koji vidimo kada se ne ide na posao, već ostaje doma ili – ono još ljepše, kada smo negdje u ljetovalištu, na moru, na primjer. Do tog časa treba i ljeti vrijedno raditi. Mnogi kažu – dulji su dani, dulje se može raditi. Istina. Je li to dobro? Koliko često samo čujemo – muž radi po cio dan, mora se... Mora li se doista? Hmm... Zanimljiva je situacija da su masovni (ako je to uopće točno) protesti oni protiv poskupljenja goriva. Dakle, svi imamo dovoljno za hranu i komunalije, jedino nam je gorivo problem. Dakle, mora se raditi sve više jer nemamo za gorivo. Šalu na stranu, još riječ o radu cijeli dan/cijeli mjesec/cijele godine/cijeli život: kada radimo cijeloga dana za našu obitelj, koliko mi budemo uz našu obitelj? Radimo (za malo više goriva), a djeci i bračnom drugu šaljemo poruku: „To radim za vas“. Kad iskreno odgovorimo je li to za gorivo ili za njih, onda se sjetimo i ovoga: obitelj je dar od Boga, koji, ako ne cijenimo, ne volimo i ne uživamo u njemu, Bogu pokazujemo da nas taj dar ne ispunjava, da nam nije dovoljan, štoviše, kad ga ne bismo imali, možda bismo mogli manje raditi (?!?). Ma koliko djece imali i bili u braku ili ne, svatko ima obitelj i bližnje za koje može živjeti, raditi, ali i BITI S NJIMA... Kako ćemo prepoznati koji je rad i koji je odmor **BLAGOSLOVLJEN**? Kad prije, tijekom i nakon odmora/rada možemo Bogu zahvaliti na svemu i moliti za dalje, radosni i mirni, iščekujući s ljubavlju ono što slijedi (odlazak na posao ili povratak doma),

ma koliko bilo teško i naporno, i Bog zna da cijenimo sve što nam daruje. Povedimo (i) o tome računa. A sad dosta priče: počeo godišnji odmor, hajmo raditi! Ali, svi skupa, cijela obitelj! Pa da vidiš – blagoslova! **(lvh)**

Ideje za ljeto s obitelji

Nekoliko ideja za ljeto za cijelu obitelj...

1. HODOČAŠĆE – Lijepo je ići organizirano sa župnom zajednicom ili možda s bakom i djedom. Ali, možete li zamisliti da cijela obitelj (posebna potpora brojnim i onima s odraslom djecom, koje je teško okupiti nekad i za obiteljski objed, a kamoli za hodočašće?) skupa hodočasti Gospi u neko svetište ili u neku crkvu gdje nikad nisu bili, a ima mogućnosti za mini obiteljsku duhovnu obnovu?

2. VEČER POD ZVIJEZDAMA – Nevezano za priliku, odaberite večer za izaći negdje van grada, raširiti deke (osobito pozdrav brojnim, kojima treba više starih deka) i – gledajte zvijezde. Cijela obitelj! Pričajte priče koje upravo izmišljate, nadahnuti samo nebom iznad vas... Ako djeca zaspu, samo ih prenesite u auto, pa u krevet i pustite spavati do jutra – bit će to predivna uspomena!

3. FILMSKA VEČER POD ZVIJEZDAMA – Ako vam se svima svidjelo prethodno, možda ćete poželjeti to ponoviti – izabrati dobar film (može najprije crtić, pa prikladan film koji može gledati cijela obitelj!), organizirati prostor u nekom lijepom vrtu s udobnim sjedalicama, ukusnim (ali zdravim) grickalicama i obveznom zaštitom od komaraca i – uživati! Ako ne volite gledati film vani, može i unutra, ali pokušajte, možda vam se baš svidi!

4. IZLET U ŠUMU – Danas putem interneta možemo vidjeti gotovo svaki kutak svijeta, gledati gejzir kako šiklja i lavu kako izlazi, rakete kako polijeću i cvijeće kako se rascvjetava zahvaljujući različitim tehnikama snimanja i puštanja snimke, ali ne možemo osjetiti miris šume. Onaj prekrasan zvuk i hlad koji ona pruža. Boje i zvuke koje kamera ne može uhvatiti, a naše oko i uho može. Ne uskratimo to iskustvo sebi i cijeloj obitelji bar jednom godišnje, jer je dragocjeno...

5. ZAJEDNIČKE ŠETNJE – ujutro, navečer – svejedno, uvijek je neprocjenjivo! **(lvh)**

(Istinita) priča o obitelji

Poljupci, zagrljaji i blagoslovi

Jutrom se budeći i noću san čekajući, u tišini i tami bračne sobe (gdje je sve mirnije nego u cijelom domu naše desetočlane obitelji), pokušam ponekad posvetiti koju misao ne samo planiranju aktivnosti. Iako imam dojam da riječ „mama“ u prijevodu znači – organizator svega (popisivač obveza i potreba za prijevozom i sl. – da svi stignu gdje treba, kreator tjednog jelovnika – da bi doteklo novca za hranu za cijeli mjesec, organizator proslava naših i darova, odjeće za tuđe proslave – kompletno, najčešće glavni član Tima za rješavanje sukoba svih vrsta – u obitelji i izvan nje. Tu dođu još dvije strane primjera, ali nema mjesta za sve...). Kao i inovator za kvalitetu života – obiteljska molitva, zdrav(ij)a hrana, aktivnosti duhovne i tjelesne, planovi za izlete, putovanja, tematske dane u obitelji... Ah, kako bi to bilo zanimljivo i divno bi za svaki dan imala duplo sati i snage jer naravno, zaposlenje traži i uzima svoje, dajući plaću koja je jako potreban čimbenik i jelovnika i prijevoza i izleta.... Zato nekad jako trebam – mirnu, tihu misao u tišini i tami bračne sobe...

Pogled na jastuk kraj moga i smiješak – nekad je bilo tako važno razgovarati o svemu čak i u ovo kasno doba, a sad – bit će drugi puta, možda ujutro uz kavu. Treba čovjeku san, osobito kad rano ustaje... Pogled na križ na zidu naspram prozora (ipak se vidi toliko, premda je mrak u sobi) i samo tihi uzdah „Isuse moj...“. Ispod su crteži najmlađih koji su jednom kad nismo bili doma nacrtali i polijepili na zidove da nas razvesele šarene slike ujutro čim se probudimo. Zajednički crtež se malo raskvasio tu gdje je prokišnjavalo (novi efekt u tehnici crtanja flomasterima). Ali kako se samo raduju kad objašnjavaju: *Ovo sam crtao ja, ovo Megi, ovo Matej... Vidi note, mama... Vidi i cvijeće se smije... Matej je potrošio cijeli zeleni flomaster, ali dobro, lijepo je i njegovo, pa on je mali... Ovo si ti, mama... a ovo tata... Sviđa ti se?* Dobro da maleni kažu tko je tko, nekad baš jako sličimo na crtežu. Hvala Bogu što štikle i naušnice nosim samo ja, s obzirom na to da duljina kose više nije dovoljna za raspoznavanje... Smiješak i uzdah... Toliko izazova i posla s njima, ali sad – premda mi nisu pred očima, vidim ih srcem kako mirno spavaju... Kćer

pokrivena skroz, sinak srednji okrenut zidu da mu ne smeta svjetlo, a najmlađa „nevolja“ – izvrnut, naravno – noge kod jastuka, ali malo čak (i) pokriven...

To blago naše... Trenutke prije spavanja, kad nas zovu na molitvu i poljupce i zagrljaje i blagoslove, svim srcem želimo produljiti, premda se ujutro mora i ustati (oni djeca i mi roditelji), a još štošta i uraditi prije počinka (mi roditelji). Nikad nije dosta jedna priča, ali tek ono maženje – može li toga ikad biti dosta? Kada se ipak zaključiti da je kraj, onda još jedna „serija“ – poljupci i zagrljaji i blagoslovi. Svatko je sebi izabrao „ulogu“ – desetogodišnja „princeza“ je „LJUBIŠA“, sedmogodišnji princ je „GRLIŠA“, a petogodišnji – „BLAGOSLOVIŠA“ – djelatelj „križića na čelo“. Imamo i „MOLIŠU“, ali on je na Nebu, ne vidimo ga, ali osjećamo da je s nama... Svi oni svoje uloge vrijedno vrše – ne mogu toliko pomagati u obitelji u velikim poslovima, ali, pored manjih kućanskih poslova, ovo zdušno obavljaju. I velika braća ih znaju pozvati za „pomoć“ – poljubac, zagrljaj, blagoslov, molitvu – svakome zatreba! Kada to vidim, meni je dosta. Svi slijede svoj poziv kako, koliko, kad mogu. To je moja „mirna, tiha misao“...

Veliki sinovi u svojoj sobi u potkrovlju... Mladići pravi, već viši od mene. Ne obilazim ih, jasno, jer već i sami ugase svjetlo i pokrivaju se... Samo se podsjećam vremena kad su sva četvorica u našoj dnevnoj sobi spavali – dvojica u krevetićima, starija dvojica na foteljama na izvlačenje. Do pola svake su stizali, čak smo mogli tata i ja kraj njih prespavati – sad ne bi stali ni sami. Veliki uzdah, zbog svega što proživljavaju, ali me preplavljuje ponos, jer su svi – pored svih mana i slabosti – divni mladi ljudi koji se bore za opstanak u ovom svijetu. Sad više ne prihvaćaju naše vrijednosti – sad ih preispituju i ugrađuju u sebe kako koju prepoznaju kao istinsku. Kao i mi nekad...

Netko se budi i doziva... Vrijeme za mirnu, tihu misao prošlo! Sljedeći trenutak je za – ljubav! Spavanje je – prevaziđeno... (vh)

Vrijeme

Imamo li vremena? Uvijek kažemo da smo zauzeti, način života nam je takav da nam dani prolaze veoma brzo. Nedostaje nam vrijeme, uvijek nam ga je nekako malo. Stalno mislimo da ga imamo dovoljno, kombiniramo ga, raspoređujemo ga, štedimo, darujemo. Treba znati cijeniti nečije vrijeme. Vrijeme je dragocjeno. Mislila sam da imam dovoljno vremena, i pogriješila sam. Upravo dok pišem ovaj tekst, debelo kasnim. Vrijeme curi, a moj tekst još nije gotov. Kada negdje žurimo, sjetimo se da smo ranije trebali krenuti. Kada negdje zakasnimo, poštujemo vrijeme osobe koja je stigla na vrijeme. Vrijeme je blago u današnjem svijetu. Svaki sat protraćen je izgubljeno vrijeme i ne možemo ga nadoknaditi. Za još nešto treba imati vremena. A to je molitva. Kažu da bi svakoga dana trebali posvetiti pola sata Isusu. Danas je to nezamislivo. Pokušajmo barem 5 minuta. Vrijeme curi, kratak je dan. Isus nas čeka i ima vremena za nas.

Larisa Skenderović

Otok

Svima je nama s vremena na vrijeme potreban otok. Naš dom daleko od drugih, gdje na miru možemo raditi na sebi. Uglavnom na „svoj“ otok odlazimo da bismo preispitali svoja djela, misli, planove. A kada sve razmotrimo, ispravimo neke pogreške, donesemo nove odluke, tada možemo za sebe reći i da smo se preporodili, postali novi ljudi, popravili se. I tada dolazi do zadovoljstva. Tada postignut duševni mir najveći je i tjelesni odmor. Kada se prezasitimo pobjegnimo na svoj otok da se očistimo, popravimo. Ali u šutnji, miru, daleko od svih, osim od Boga.

Kada na nas bacaju kamenje zbog naših pogrešaka, iskoristimo to kamenje da sebi sagradimo kuću. Onu koja će nas uvijek podsjećati da smo greške ispravili i popravili se. A kada se dogodi ta naša metamorfoza, promjena, ne branimo se, ne branimo svoja djela, ne dokazujemo drugima da smo se promijenili. Pravi ljudi znat će prepoznati našu vrijednost. Beskorisno ćemo trošiti svoje sile, snagu, vrijeme, živce. Radije mudro šutimo. Na svojem otoku se pročistimo, pronadimo mir. Ponizimo se pred Bogom i uz Njega popravljajmo svoje mane. Sagradimo novo tijelo uz Njegovu pomoć, čvrsto poput hridi o koju se lome valovi. Ne dopustimo zavidnicima da nas slome. Mislim da se svatko može popraviti, promijeniti. Bitno je prvo sebi priznati vlastiti poraz (mane, pogreške) da bismo se poput feniksa iz pepela ponovno uzdigli.

Kada se prezasitimo pobjegnimo na svoj otok da se očistimo, popravimo. Ali u šutnji, miru, daleko od svih, osim od Boga.

Na otoku pronadimo mir, koćnice, obuzdavanje. Nemojmo odmah planuti, nakostriješiti se kada čujemo kritike. A njih uvijek ima, i to mnogo, baš u fazi kada se liječimo. Stoga nam otok pomaže izolirati se. U razdobljima preobrazbe ima toliko kušnja. Sjetimo se Isusovih kušnja u pustinji. Preobrazba je proces. Slušajmo što nam ljudi govore, budimo objektivni i poštenu. Bit će onih koji nam prijateljski govore, ali i onih neprijateljski nastrojenih. Prihvatimo istinu, ali i pogreške.

Zavist se najviše javlja oko onih koji rade, trude se, sposobni su i vrijedni. Ali, kako kaže Schiller – *Velike duše pate u tišini*. Upravo na tom našem otoku na koji možemo pobjeći, povući se u osamu i osvijestiti se. Po kušnjama postajemo vredniji i bolji. Prava duševna snaga raste u progonima. Uz Božju pomoć sve se nadvlada.

Iako su zavidjeli, mnogi će nam ipak priznati uspjeh i radovati mu se, kada shvate da smo ga postigli nenametljivo, pošteno. Uspjeh i pohvale dolaze kasnije. Ako ipak i ne od ljudi, od Boga sigurno hoće. Prave vrijednosti se kad tad prepoznaju.

Ne strahujemo od promjena. Od metamorfoze na našem otoku. Prepoznavanje grešaka prvi je korak. Molimo Boga da nas nauči umijeću malih koraka. Prvo prepoznavanje i priznavanje pogrešaka. A zatim povlačenje u osamu, na otok, daleko od drugih, a blizu Boga. Rad na sebi. Svatko se može promijeniti, poboljšati. Svi smo mi u biti dobri, ali zlo je uvijek oko nas. Što smo bolji, napadi su jači. I ne trudimo se uzalud ljudima dokazivati da smo bolji. Oni koji žele to će vidjeti. Točno je da nas neka djela obilježavaju za cijeli život, ali potrudimo se dobrim djelima potisnuti ona loša. Ako ljudi ne vide našu promjenu, Bog vidi. On će i nagraditi. Pa premda naš rad u ovom životu bio bez ploda, sijanje bez žetve, plivanje protiv struje.

Nemoj nikada pokleknuti pred životnim nedaćama. Nikada ne možeš izgubiti ono što носиš u sebi. I kao što je rekao Jimmy Dean – *Ja ne mogu promijeniti smjer vjetrova, ali mogu prilagoditi moja jedra kako bih uvijek stigao na svoje odredište*. Pronadimo svoj otok i na njemu sebe i Boga.

Jelena Pinter

Susret mladih Srijemske biskupije u Maradiku

„Vi ste svjetlost svijeta“ bilo je geslo ovogodišnjeg susreta mladih koje je organizirano 26. svibnja u Srijemskoj biskupiji. Mjesto svog susreta mladi su imali u župi sv. Ane u novoizgrađenoj crkvi u Maradiku. Kako se svake godine mijenja župa domaćin za susret, ove godine s posebnošću je odabrana ova župa kako bi se predstavila u novom ruhu mladima Srijemske biskupije i na taj način započela svoj župni i pastoralni život.

Zalaganje mladih ove župe tijekom priprave za susret, rezultiralo je lijepom i skladnom organizacijom što je i susret učinilo ljepšim. Osim mladih, i ostali župljani rado su pomagali u ostalim poslovima. Okupljanje mladih iz ostalih župa Srijemske biskupije započelo je u dopodnevnom satima, uz podjelu majica sa znakom i natpisom gesla. Mladi su se uz to odmah mogli prijavljivati i za sport koji je bio predviđen za popodnevni dio programa.

Sam susret započeo je svečanom svetom misom koju je predslavio srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović** uz koncelebraciju nazočnih svećenika. Na početku svete mise mlade je pozdravio povjerenik za mlade **vlč. Dušan Milekić** kao i župnik domaćin, **vlč. Božidar Lusavec**. Radosni duh uz pjesme mladih dočarao je mješoviti

zbor mladih župa iz Golubinaca i Srijemske Mitrovice.

U skladu s geslom susreta, mladima se kroz povijest obratio biskup, bodreći ih da ostanu u svjetlu Kristovu, da bi potom i sami mogli svijetliti, te pozivajući ih na zajedništvo s Kristom.

Po završetku mise mladima je prikazan ostatak rasporeda susreta i upućena zahvalnost na odazivu i ustrajnosti u življenju svoje vjere. U dvorištu župe pripravljen je prostor za sportsko druženje kao i šator pod kojim su mladi imali ručak, pripravljen od strane župljana. Lijepo vrijeme mladima je dopustilo pokazati sportski duh kroz odbojku, nogomet, stolni tenis kao i zajedničko prijateljsko druženje.

U kasnijim popodnevnom satima mladi su se okupili u crkvi na predavanju vlč. Milekića i u razgovoru na temu gesla „Vi ste svjetlost svijeta“. Uz nekoliko kraćih filmova prikladnih temi, predavač je potaknuo mlade na osobno promišljanje koliko nas nosi Kristovo svjetlo i imamo li spremnosti i sami ga nositi drugima najprije kroz one obične životne trenutke, a potom i veće, te biti zbog toga spremni udaljiti se od svijeta. Mladi su otišli svojim domovima potaknuti i osnaženi mišlju da budu Kristovi u svojoj svakodnevici, do nekog narednog susreta i zajedništva. /**Dušan Milekić**/

Djeca u Dužijanci

Ovogodišnja manifestacija „Djeca u Dužijanci“, čiji su nositelji bili mala bandašica Kristina Šarčević iz župe Isusova Uskrsnuća i mali bandaš Marijan Rukavina iz župe sv. Roka, u organizaciji Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“ održana je 16. i 17. lipnja u Subotici.

U subotu, 16. lipnja, na glavnom trgu grada Subotice djeca su od 16 do 20 sati sudjelovala u zabavno-poučnim igrama kroz koje su se podsjetila i naučila mnogo toga iz prošlosti bunjevačkih Hrvata, a osobito onih stvari koje su vezane za žetvu (ris). Osim igara i kviza znanja, priređene su i razne

radionice kao što su likovna, slamarska i dr. Toga su dana u 20 sati na Gradskom trgu predstavljani i ovogodišnja mala bandašica Kristina i mali bandaš Marijan.

U nedjelju 17. lipnja, drugoga dana manifestacije, djeca su se okupila u katedrali-bazilici sv. Terezije pod geslom „Djeca zahvaljuju za žetvu“, kako bi zahvalila Bogu za ovogodišnju žetvu i kruh svagdašnji. Svetu misu zahvalnicu predslavio je katedralni župnik, **mons. Stjepan Beretić** u zajedništvu s **mons. Andrijom Anišićem**, predsjednikom UBH „Dužijanaca“.

U svojoj propovijedi, katedralni župnik mons. Beretić istaknuo je kako će nas današnja svečanost poučiti da za sve što imamo zahvaljujemo Bogu. *Vi ste ona grančica, koju je Bog posadio u vašoj kući, u našem gradu. I rast ćete, i dobrim ćete rodом roditi i postat ćete veliki kao snažno stablo, kao cedar predivni. I vidjet ćete, kako dragi Bog vas – sada malene – uzvisuje, da rastete i da budete veliki. Tako ćete porasti, da ćete vi jednoga dana preuzeti na sebe i naš grad i slavljе Dužijance. Dobro je slaviti Gospodina i zbog žetve, ali i zbog ljudi koji su krštenjem započeli svoj život kao Božje kćeri i sinovi. Zasađeni ste u domu Gospodnjemu da cvjetate u njegovim dvorima, da rod*

donesete, da uvijek budete sočni i puni svježine, da ljudima govorite „kako je pravedan Gospodin“, istaknuo je mons. Beretić, potičući djecu da uče, rade, vježbaju se i stalno rastu i budu plodni dobrim djelima.

U ovoj svetoj misi djeca su aktivno sudjelovala kako čitanjem Božje riječi, predmoleći molitve vjernike kao i u prinosu darova. Poslije mise bila je euharistijska procesija oko katedrale, a slavlje je završilo velikim kolom na trgu pred katedralom. /Zv./

Susret vrtića u blaženičinu zagrljaju!

Po petnaesti put okupila nas je blaženica Marija Propetog Isusa Petković u svom rodnom Blatu, na susretu vrtića koji nose njeno ime, gdje se okupljaju predškolci koji su pohađali njen vrtić iz Osijeka, Zagreba, Splita, Subotice i Blata.

Djeca su sa svojim roditeljima i odgojiteljima 1. i 2. lipnja stavila točku na bezbrižno razdoblje djetinjstva i odrastanja. Ovaj susret bio je višestruko iskustvo za djecu i roditelje. Prvi dan susreta bio je pun događanja. „Očinstvo i majčinstvo – dar i odgovornost“ bila je tema koju je na poseban način roditeljima približio don Marinko Šljivić iz Dubrovnika, a nakon predavanja djeca, roditelji, sestre i odgojiteljice skupa su slavili svetu misu u svetištu. Nakon mise, djeca su nastupala u Domu u Blatu i napunila nekom posebnom energijom veliku dvoranu, dovela Blačane da se raduju s njima, u plesu, pjesmi, stihovima i glumi. Najveći je pak spektakl bio kada su Blačani predškolci svojim plesom „Od boja“ oduševili sve nazočne plešući kao njihovi preci. Priredbu su posjetili svi Blačani i oduševili se svojim malim sugrađanima i njihovoj vještini. S ovoga susreta smo ponijeli mnogo toga: novih poznanstava, lijepog iskustva, dječje

igre i plesa, duhovnog nauka, ali veliki Majčin zagrljaj, koji se dogodi u svetištu kada joj šapnemo sve radosti, brige i tuge! Hvala svima koji su pomogli da i djeca iz Subotice, koja su najudaljenija od Blata, budu sudionici i ove godine! Draga Blaženice, hvala Ti za ljubav kojom nas okupljaš. Budi i dalje naša vjerna i brižna MAJKA! /Marina Piuković/

Izazovi srednje životne dobi

Svaki život ima svoj početak, sredinu i kraj. Kada kažemo srednja životna dob, česta asocijacija na to jest „kriza srednjih godina“. Tada mislimo na srednju odnosno drugu polovicu života u koju zakoračimo s jednom vrstom bilance, možda blagog razočarenja ili melankolije, ali često s mnogo upitanosti i traženja odgovora.

Dok je Sigmund Freud bio revolucionar koji je psihologiji donio fokus na djetinjstvo i mladost, povezujući svaku odraslu krizu s onim što je prethodilo u ranijim fazama, dotle je Gustav Jung netko tko je rasvijetlio čovjekovu drugu polovicu života. On je svoje napore usmjerio na to da uzroke životnih problema ljudi iznađu ovdje i sada, i smatrao je da je većina psiholoških problema ljudi iznad 35. godine nekako više duševno-duhovne prirode.

Ekspanzija i introverzija

Individualizacija je proces u komu nastaje individua, kao nedjeljiva jedinka ili cjelina. U tom procesu dva glavna razdoblja su: ekspanzija, u prvoj polovici života tj. usmjerenost osobe na vanjski svijet, i introverzija tj. okrenutost vlastitoj nutrini, što je naš fokus uglavnom u drugoj polovici života.

Što je ono s čim se srećem u psihoterapijskim procesima, a što me asocira na ovu prirodnu i nužnu fazu (krizu) srednjih godina? Osoba gubi sigurnost. Nesvjesni sadržaji ma koliko ih potiskivali izlaze na površinu. Čovjekova svijest reagira time što je pozvana razmišljati o tim svojim sadržajima. Ako osoba nije spremna, zapast će u jednu vrst „krize“, braneci se različitim ponašanjima, koja po nekada dobivaju i groteskni ton.

Npr. muškarac s preko pedeset godina se počne farbati kada primijeti sijede. Nekada dolazi do zainteresiranosti za suprotni spol znatno mlađe dobi. Neke žene užurbano počinju uklanjati znakove starenja, ne mireći se s borama, ili odlazeći na korektivne operacije. Iz praktične perspektive, ako je osoba ove dobi došla na terapiju nezadovoljna sobom i životnim kontekstom, više neopravdano, nastojat će joj pomoći tako da postavi sebi pitanje: što je to što ona zapravo želi ili čega se plaši, iako možda toga i nije svjesna?

Odgovor zahtijeva promišljanje, intuiciju i hrabrost za susret sa sobom. Neki se usude zakoračiti k sebi tek kroz manifestni problem ili konvertirani simptom na kojega se žele. Dolazeći „da ga se riješe“, ipak neminovno zakorače u svijet svoje podsvijesti.

Jedinstvo ili podijeljenost

Unutarnje suprotnosti i konflikti najvidljiviji su u adolescenciji (dok se osobnost razvija), ali u srednjim godinama rekla bih, čak su možda i izraženije. Tu postoje

dvije tendencije. Slušam osobe koje se maksimalno opiru promjeni i bivaju krute, ogorčene i pasivne, ili pak afirmiraju ono što im dolazi, ali u drugoj krajnosti. Mijenjaju profesiju, razvode se, sele ili izlaze iz prijateljskih i rodbinskih veza, jer „ne mogu više izdržati“. Umjesto da započnu živjeti dio onoga što nisu do sada sebi dopuštali, i afirmiraju te nove vrijednosti koje im nedostaju, često naiđem na problem s radikalizacijom stavova i stilova. Ta gruba potreba za „otarasiti se

nečega ili nekoga“ osobu usmjerava u suprotnom smjeru. Ova zabluda, nažalost, može ukinuti i sve ono dobro što je osoba živjela do sada. Cilj u psihoterapijskom radu jest zadržavanje i osvješćivanje prethodno dobrih vrijednosti uz davanje dozvola i priznavanje nečega novog što osoba do tada nije sebi dopuštala. Jedino tako možemo imati zadovoljnu osobu, umjesto ogorčenog ili rigidnog stava srednje dobi. Osoba omogućava sebi daljnji prirodni proces individualizacije i počinje shvaćati da je sasvim u redu mijenjati se dok živimo.

Ovo često možemo vidjeti kada muškarac zastane nakon uspješne karijere i želi raditi nešto drugo ili bar na drugačiji način. Možda čak sebi dopusti jasnije izražavanje emocija. Žena možda s druge strane može sebe ohrabriti da se pokrene intelektualno ili seksualno istupi, preuzme odgovornost. U svakom slučaju bilo da afirmiraju jedno ili drugo, oni bi trebali koristiti svoj *animus* ili *animu* kao ulazna vrata za vlastitu podsvijest. Ova mogućnost boljeg poznavanja te podsvijesti, koja nosi obilje sadržaja i informacija važnih za svaku osobu, pruža niz novih spoznaja kao i vraćanja smisla psihi tj. duši.

Neraskidive sponse rada i odmora

Naš rad, naše aktivnosti, kada se dajemo, kada smo tu za druge, ispunjavaju naše vrijeme, i to je u redu jer je i sam Bog takav, a mi smo stvoreni na njegovu sliku i priliku. Naš Bog je aktivan Bog, dinamičan: on je onaj koji neprestano djeluje, čini, stvara, obnavlja, oblikuje, pohađa... No, već na samom početku Svetoga pisma čitamo kako je Bogu i odmor važan. Bog u stvaranju daje prirodi svoje zakone koje se jasno odnose na vrijeme mirovanja: kao što su noć, zima, suho razdoblje i slično. I čovjeku je potreban odmor, potrebno je da stane, da razmisli, da ispita svoje putove, smjerove, svoj rad. Potreban mu je predah, da se ponekad nasloni na svoju motiku i pogleda oko sebe. To je zapravo milosno vrijeme jer upravo u takvim trenucima znamo primjećivati ljepotu oko sebe, čuda oko nas: ravnicu, tišinu, oblake, ptice... U takvim trenucima znamo zahvaljivati, uzdizati svoja srca, osjećati se sretnima, ispunjenima.

Čovjeku je potrebno vrijeme kada će biti miran, kada će biti kod kuće sa svojim, sjediti, razgovarati, slušati, radovati se, dijeliti, promatrati. Kada će promatrati svoju okolinu, svoj životni prostor, svoje najmilije, djecu, unučad, ono što mu je dano. Promatrati sebe, svoje srce, svoje dubine, ciljeve, treba vremena i za to, da čovjek ispita svoju savjest, da prihvati sebe, da se raduje samome sebi. A onda promatrati Boga, gledati ga u oči, biti s njime, bez mnogo riječi, samo u tišini: vrijeme kada se čovjek preda svome stvoritelju, preda svoje brige, osjećaje, teškoće, planove, slabosti, svoju budućnost, da stavi sve u Božje ruke.

Odmor je usko povezan s djelatnošću, oni se međusobno podrazumijevaju, izmjenjuju i nadopunjavaju. Rad bez odmora, prije ili kasnije postaje pretežak, nesnošljiv, prazan i besmislen. A tako i odmor kojemu ne prethodi i koga ne slijedi rad, postaje dosadan, prelazi u ljenčarenje, koje na kraju umara. Upravo ta naizmjeničnost odmora i rada, gura čovjeka naprijed.

Odmor je usko povezan s djelatnošću, oni se međusobno podrazumijevaju, izmjenjuju i nadopunjavaju. Rad bez odmora, prije ili kasnije postaje pretežak, nesnošljiv, prazan i besmislen. A isto tako i odmor kojemu ne prethodi i koga ne slijedi rad, postaje dosadan, prelazi u ljenčarenje, koja ne kraju umara. Upravo ta naizmjeničnost odmora i rada, gura čovjeka naprijed.

Nije samo da se odmaram od rada, nego se odmaram i za rad. U stanci rad se zapravo ne smije zaboravljati, nego ga treba uzdići na jednu višu razinu, u odmoru rad se uzdiže k Bogu. Dok odmaramo, zapravo bismo trebali zahvaljivati za svoj rad, stavljati ga iz svojih ruku u Božje ruke, i od njega tražiti blagoslov, vodstvo - to je konačni cilj predaha. Na taj se način odmorom posvećuje djelovanje, prikuplja se snaga, uzdiše se *friški* zrak, dobiva se nova motivacija.

Nažalost, često osjećam umor i nakon svoga odmora. Pitam se kako je to moguće. Iskorištavam li svoj odmor na pravi način? Istina je da često tražim odmor u nekim stvarima, u okolnostima: otputujem nekamo, omogućim si nešto, pa prođe vrijeme, a ja ostajem i dalje opterećen, frustriran i zaokupljen samim sobom. Zato što osobi odmor može pružiti jedino druga osoba. Čovjek se odmara jedino kada je okrenut drugoj osobi, kada je u zajedništvu, kada zaboravlja na sebe. Zato su zaljubljeni uvijek odmoreni, puni energije. Zapravo, naša sebičnost nas umara, a sebedarje nas oslobađa, iznutra nas obnavlja i osvježuje. Biti u dobrom društvu, gdje nas prihvaćaju i ljube uvijek godi - osjećamo se dobro, odmoreno, radosno. Takvo društvo je Isusovo društvo. Isusova je osoba naš mir, naša duša u njemu se odmara, jedino nas on može uistinu odmoriti, rasteretiti, razvedriti. Ako tražimo pravi odmor, vrijedi otići na duhovne vježbe, vrijedi se okrenuti k Isusu, vrijedi provesti s njim neko vrijeme, susresti ga, biti s njim, slušati ga, predati mu se. Ovim mislima želim dragim čitateljima blagoslovljene godišnje odmore.

Zlatni jubilej Subotičke biskupije (III. dio)

Bački zakonik

Nakon biskupskog ređenja jedna od prvih briga Lajče Budanovića bila je Biskupijska sinoda. Počelo se s pripremom izdavanjem dekreta. Glasilo administrature bilo je ABA (Acta Bačiensis Administraturae = Djela Bačke administrature). U tim aktima bili su oglašivani pojedini dekreti za pripremu sinodalnih dokumenata. Svi su dekreti bili poslani svim svećenicima. Svaki svećenik administrature mogao je pismeno dati svoje primjedbe. Ovakva sustavna priprava trajala je više godina. Napokon je, uz posebni blagoslov Svetoga oca, dne 30. lipnja 1936. godine, na blagdan sv. Pavla apostola, zaštitnika nekadašnje Bačke nadbiskupije, u crkvi svete Terezije u Subotici održana sinoda. Svečanosti su nazočili skoro svi dijecezanski svećenici. Svi su dekreti ponovno pročitani i prihvaćeni na sinodi. Sinodalne odluke su izdane u posebnoj knjizi: CODEX BACHIENSIS (Kodeks Bačiensis). Kodeks sadrži 500 prokanona.

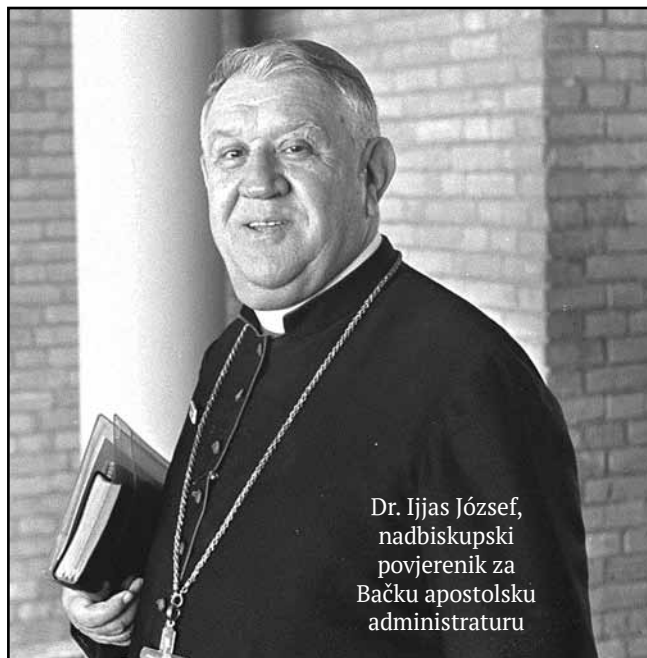
Drugi svjetski rat

Pastoralni je rad u administraturi nastavljen, dok 1941. godine sve nije prekinuto Drugim svjetskim ratom. Početkom travnja 1941. godine mađarska je vojska okupirala ovaj dio Bačke. Uskoro je biskup Lajčo Budanović odbio poziv da podnese ostavku. Pokraj Bača biskupija je imala biskupijsko imanje. Uz pratnju vojske je u Bač stiglo posebno izaslanstvo da preuzme imanje. Upravitelj biskupijskih dobara tada je bio Matija Zvekanović. On je odbio predaju dok ne dobije naređenje od biskupa Budanovića. Bez obzira na protivljenje upravitelja izaslanstvo je preuzelo imanje. Dne 26. svibnja 1941. godine Apostolska nuncijatura u Budimpešti je po specijalnom ovlaštenju Vatikanskog državnog tajništva pod brojem 3748/41 od 15. svibnja donijela rješenje br. 545064, kojim se za apostolskog administratora Bačke imenuje tadanji kalački nadbiskup Gyula Zichy. Istim je dekretom biskup Lajčo Budanović razriješen dužnosti apostolskog administratora. Već 1. lipnja je biskup odveden iz Subotice, pa interniran u dominikanskom samostanu u Budimpešti. U početku se mogao slobodno kretati u granicama Budimpešte i u njezinoj bližjoj okolini. To se smatralo nepoželjnim i opasnim, pa je biskup uskoro interniran u franjevački samostan Mátraverebély (90 kilometara sjeveroistočno od Budimpešte, a južno od mađarskog grada Salgótarján na državnoj cesti broj 21). Mátraverebély je jedno od najvećih Gospinih svetišta u Mađarskoj. Ono je više kilometara udaljeno od najbliže željezničke postaje. Bazilika svetišta je uz franjevački

samostan. U tom je samostanu biskup Budanović bio interniran sve do sredine 1943. godine. Tada je zbog bolesti svoje sestre, koja je vodila kućanstvo u župnom domu, biskup mogao na kratko vrijeme doći u Suboticu da pohodi bolesnicu. Za njegov povratak založio se kalačko-bački nadbiskup József Grösz. Na koncu je biskup ostao u Subotici do kraja rata.

Administratori grof Gyula Zichy i dr. Győző Horváth

Nadbiskup grof Gyula Zichy ostao je apostolskim administratorom ovog dijela Bačke sve do svoje smrti 20. svibnja 1942. godine. Nakon njegove smrti Kalačkom nadbiskupijom je upravljao pomoćni biskup dr. Győző Horváth, koji je posebnim dekretom Apostolske Nuncijature u Budimpešti br. 7531/42 od 25. svibnja 1942. godine imenovan bačkim apostolskim administratorom. Da je područje Bačke apostolske administrature i dalje bilo posebno tijelo, vidi se iz spomenutih imenovanja. Administratura je djelovala kao posebna pastoralna jedinica. Administraturom se upravljalo iz Subotice. Nadbiskup dr. Győző Horváth kao apostolski administrator Bačke administrature imenovao je odlukom broj 2883/41 za svoga povjerenika dr. Józsefa Ijjasa. Njegovo je izvorno prezime bilo Ikotić. Kao nadbiskupski povjerenik za administraturu stanovao je u Subotici, gdje je imao svoj ured sve dok Bačka apostolska administratura opet nije vraćena u sastav Jugoslavije. Ijjas je 1969. godine postao kalačkim nadbiskupom. Na tom mjestu je ostao sve do 1987. kad je podnio ostavku.

Dr. Ijjas József,
nadbiskupski
povjerenik za
Bačku apostolsku
administraturu

Rođendanska čestitka Subotičkoj biskupiji

Usudit ću se reći: volim Crkvu! Volim svoju Crkvu! Nije to samo zato što, od kada znam za sebe, idem u crkvu, bio sam u crkvi, sretao sam ih u crkvi, ministrirao sam u crkvi, spremao sam crkvu, svratio sam u crkvu, vidio sam u crkvi, pjevao sam u crkvi, čitao sam u crkvi, molio se, smrztio se, plakao sam u crkvi... Nije to ni stoga što sam imao ponešto Božjeg blagoslova pa sam vidio velike i male, pune i prazne, turistima napućene i vjernicima dupke pune crkve, barokne i gotičke, bizantske i romaničke... Nije to ni stoga što sam osjetio kako je jednako slaviti Boga na hrvatskom, mađarskom, njemačkom, slovačkom, češkom, poljskom, ukrajinskom, francuskom, španjolskom i engleskom jeziku. Nije ni stoga što su crkve uvijek na privilegiranijim mjestima i stoje tako svečane i gorde, pozivaju i grle. Nije ni stoga što su me moji dobri katehete iz petnih žila pokušali uvjeriti u to da moram voljeti Crkvu i da ne mogu biti Isusov ako ju ne volim, te da nema crkve ako se u njoj ne sakuplja Crkva. Zašto onda volim Crkvu, a onda i svaku crkvu?

Ljubav prema Crkvi (a time i prema crkvi) pažljivo je njegovana u generacijama u kojima sam bio dječak, i to nekakvom čudnom suradnjom dvije laičke generacije i klerika. Predstavnici dvije laičke generacije su, što je vrlo bitno, bili podjednako i žene i muškarci. Lako je, sada mi se čini, ljubiti Crkvu i ne zaboraviti na crkvu kada osjetiš nježnu ljubav kojom majka plete najtopliji džemper samo za misu u hladnim zimskim danima, kada vidiš kako mama užurbano i od ranog nedjeljnog jutra sprema i ručak i kuću i dvorište da bi stigla na veliku misu, kako se tata sprema da slučajno ne otpjeva pogrešno koju kiticu uvodne, ili pričesne pjesme, te da izabere adekvatnu izlaznu, kada vidiš da starom nije teško otići u crkvu, mada ga sve boli, a druga baka jedino za to i živi. Lako je onda ponavljati taj siguran, predvidiv nedjeljni ritual i osjećati se... lijepo!

A zajednica moje Crkve je Subotička biskupija, s njenim službenicima i svim njezinim zajednicama, s njezinim brojnim manama i još brojnijim, veličanstvenim vrlinama. Volim, dakle, moju Crkvu Subotičke biskupije i ponosim se tom ljubavlju! Želim joj da bude svakim danom sve dosljednija u nasljedovanju Isusa. Želim to svakoj zajednici, svakom staležu – svim ljubiteljima Crkve.

Ipak, još ne znam kako da s kršćanskog oponašanja (koje našoj djeci odlično ide), ona prijeđu u nasljedovanje. Ne znam, ali sam opremljen naučiti. Moja oprema je u ljubavi prema Crkvi.

No, nije baš bilo lako voljeti je. *Gde ste, vi što se držite za babine suknje? Šta vam to treba? E, od petka ja ću stražariti na putu do popa i zapisivati svakog ko prođe, i nećete me videti, a znaću sve. Da vidim ko to ide na veronauk!* Nije bilo lako, ali je bilo izazovno. Moja dobra učiteljica nije bila ni svjesna da je njezin inat (nikad ostvaren, ali je za njega sigurno dobila po koji plus u partijskoj knjižici), rodio inatom nas, vjeroučenika, pa nas je na vjeronauku petkom bilo svaki puta sve više. Nije bilo ni malo lako slušati prijetnje „krvavim polnoćkama“, gledati kako se stoljetnom licu sv. Roka u centru sela jednostavno jedne noći odrubi glava, a stari drveni križ krajputaš isto tako jednostavno posiječe. Nije uopće bilo jednostavno ni doći u veliki grad, pun ponuda, i jednom biti skoro pa siguran da ti Crkva... baš i nije potrebna, jer si puno učio tijekom noći, jer si grješnik, a ispovijedu se ne mijenjaš, jer ti ne odgovara ni jedan termin (u gradu u kojem su mise od sedam ujutro do sedam navečer), jer ti smeta nacionalna retorika u crkvi, jer... I probaš propustiti misu, jednom, dvaput, cijeli mjesec. Sramiš se proći pokraj

te prelijepe, a prijeteće građevine, iz koje te ipak Netko mami.

Nije bilo lako, niti je sada, stalno se vraćati Crkvi. Ali je radosno, izazovno i obećavajuće, a, povrh toga, tu je i dodatna obveza. Ona i danas odzvanja putem poznatih riječi koje su nam dvaput rečene u crkvi, od strane službenika Crkve: „Vi tražite krštenje za svoje dijete. Time se obvezujete da ga odgajate u vjeri.... Jeste li toga svjesni?“. Dva glasa su dva puta stidljivo, pogleda uprtih u oltarski križ i u lice jednog, pa drugog djeteta, izustila: „Jesmo!“ Ipak, još ne znam kako da s kršćanskog oponašanja (koje našoj djeci odlično ide), ona prijeđu u nasljedovanje. Ne znam, ali sam opremljen naučiti. Moja oprema je u ljubavi prema Crkvi.

Pjesnički susret *Lira naiva* u Maloj Bosni

Hrvatska čitaonica iz Subotice i Bunjevačko-šokačka knjižnica *Ivan Kujundžić* pri Katoličkom društvu *Ivan Antunović* iz Subotice organizirali su šesnaesti susret hrvatskih pučkih pjesnika *Lira naiva 2018*. Pjesnici iz Srbije i Hrvatske (odnosno Vojvodine, Beograda, Slavonije i Zagreba) okupili su se 26. svibnja u Maloj Bosni kraj Subotice, kako bi srcem i dušom pozdravili jedni druge, ali i ovogodišnju zbirku pjesama *Nova nada*, ispunjenu pjesmama pisanim standardnim hrvatskim jezikom, ali i ikavicom, bunjevačkom, šokačkom, dalmatinskom i istarskom.

Druženje je počelo i završilo u vjeronaučnoj dvorani župne crkve Presvetog Trojstva. Domaćin, vlč. **Dragan Muharem**, organizatorica susreta **Katarina Čeliković** i sudionik *Lire naive* iz Male Bosne **Branko Ivković** dočekali su i pozdravili svoje kolege po peru, sestre i braću po srcu i duši. Na poslijepodnevnoj pjesničkoj radionici gošća ovogodišnjeg susreta, pjesnikinja **Ljiljana Crnić**,

kako sama kaže, „najlipša Dalmatinka u Beogradu“, umjesto suhoparne govorancije potaknula je vrlo živu i kvalitetnu raspravu, punu emocija, razumljivo o pisanju, o poeziji. Pjesnikinji se pridružio novinar u mirovini **Vlatko Jurković** iz Belog Manastira koji je nadahnuto govorio o **Dobriši Cesariću**.

Kao i svake godine, susret je završen pjesničkom večeri, a pjesnike su, među ostalim, pozdravili generalni konzul Hrvatske u Subotici **Velimir Pleša** i predsjednik Katoličkog društva *Ivan Antunović* vlč. **dr. Ivica Ivanković Radak**. Tijekom programa nastupio je i mladi gajdaš **Zdenko Ivanković**, a večer je završena najavom XVII. susreta pjesnika 2019. godine u Surčinu i nastupom kantautora iz Zagreba, rodnom Monoštorca, **Denisa Kovača**. Pjesničku večer vodila je predsjednica Hrvatske čitaonice **Bernadica Ivanković**. /I. Andrašić/

Održani jubilarni Dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića u Plavni

Dvodnevna manifestacija X. *Dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića* održana je 9. i 10. lipnja, a uključila je kreativnu radionicu za djecu, likovnu koloniju s članovima HLU *Croart* iz Subotice, svetu misu i svečanu akademiju na kojoj je izvješće o desetljeću rada mjesne udruge „Matoš“ podnijela predsjednica **Marica Andrić**.

U povodu 10. obljetnice, kako Društva u Plavni tako i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, također i u povodu 10. obljetnice jedne od najznačajnijih manifestacija u Podunavlju – *Dana A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića* ZKVH i HKUPD *Matoš* tiskali su knjigu *Kronike zavičajnih refleksija* Zvonimira Pelajića. Prva je to knjiga u Biblioteci *Baštinski zapisi*. Tekstove za knjigu izabrala je i priredila **Katarina Čeliković** koja je knjigu i predstavila na svečanoj akademiji. O Zvonimiru Pelajiću kao suradniku *Hrvatske riječi* i prijatelju govorio je književnik i novinar u mirovini **Mirko Kopunović**.

Knjige o Matošu u nakladi Društva hrvatskih književnika, Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski i ZKVH-a predstavio **Mirko Ćurić**, predsjednik DHK-a Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski.

U programu svečane akademije sudjelovali su članovi dječje folklorne skupine *Matoša*, **Martina Čeliković** iz Subotice i Klapa *Jelačić* HKPD-a *Jelačić* iz Petrovaradina. Priredjena je i revija šokačke nošnje iz Plavne koju je osmislila **Kata Pelajić**. /Zv./

Trajna, zapisana povijest u somborskom *Miroljubu*

Upovodu obilježavanja 20. obljetnice izlaženja *Miroljuba*, lista HKUD-a **Vladimir Nazor** iz Sombora, 23. svibnja, u Hrvatskom domu priredjena je *Večer Miroljuba*.

U povodu ove obljetnice tiskan je i izvanredni, prigodni broj lista. Za obljetnicu su digitalizirani svi brojevi *Miroljuba* koji su dostupni na internetskoj stranici Društva – www.hkudvladimirnazor.com.

List je nazvan po imenu koje je *Nazor* nosio kada je osnovan 1936. godine. Prvi brojevi *Miroljuba* tiskani su na ikavici. List izlazi četiri puta godišnje, a od osnutka uređivala su ga tri urednika – **Josip Zvonko Pekanović**, **Matija Đanić** i **Alojzije Firanj**. Do sada je tiskano više od 80 brojeva *Miroljuba*. /Zv./

Predstavljen zbornik radova o franjevačkoj rezidenciji

Objavom Zbornika radova, koji je predstavljen 23. svibnja, u dvorani Pastoralnog centra *Augustinianum* u Subotici, završena je proslava 300. obljetnice osnutka franjevačke rezidencije u Subotici, započeta 3. listopada 2017. održavanjem znanstvenog skupa na spomenutu temu.

Zbornik radova predstavili su **mr. Bela Tonković**, urednik zbornika, gvardijan franjevačkog samostana u Subotici **fra Zdenko Gruber** pročitao je rad patera

Daniela Patafte (koji nije mogao doći), na mađarskom jeziku govorio je **dr. Tibor Szöllősi**, a prezentaciju o franjevcima iz arhiva predstavio je ravnatelj Povijesnog arhiva Subotica **Stevan Mačković**.

Autori Zbornika, koji se može kupiti u sobi franjevačkog trećeg reda su: **dr. sci. Robert Skenderović, Mátyás Wertheim**, lic. phil. lic. theol. **Bela Tonković, msgr. Stjepan Beretić, dr. Zsuzsanna Korhecz Papp, dr. Géza Czékus, dr. Károly Orcsik** i prof. dr. o. **Daniel Patafta**. /Zv./

Dr. sc. Slaven Bačić i Tomislav Žigmanov dobitnici odlikovanja Republike Hrvatske „Red hrvatskog pletera“

Predsjednica Republike Hrvatske **Kolinda Grabar Kitarović**, u povodu Dana državnosti 25. lipnja, odlikovala je Redom hrvatskog pletera predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća **dr. sc. Slavena Bačića** te književnika i predsjednika Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini **Tomislava Žigmanova**.

Za ovo odlikovanje, koje se dodjeljuje „za osobiti doprinos razvitku i ugledu Republike Hrvatske te dobrobiti njezinih građana“, dvojicu prvaka hrvatske zajednice u Srbiji predložila je Hrvatska matica iseljenika, a uručeno im je u Zagrebu 18. lipnja, na prijemu u Uredu predsjednice.

Sonja Berta, dobitnica priznanja „Dr. Ferenc Bodrogyári“

Jedna od dobitnica priznanja „Dr. Ferenc Bodrogyári“ 2018. je **Sonja Berta**, prof. tambure, na prijedlog Muzičke škole Subotica i Subotičkog tamburaškog orkestra.

Nagrada „Dr. Ferenc Bodrogyári“ dodjeljuje se u Subotici od 1980. godine i namijenjena je istaknutim kulturnim stvarateljima, mlađima od 40 godina. Ovo priznanje 2018. godine dodijeljeno je i **Miroslavu Idiću**, profesoru harmonike i **Jánosu Brenneru**, profesoru mađarskog jezika i književnosti.

Nagradu dodjeljuje Kulturno-prosvjetna zajednica Grada Subotice, a uručena je 19. lipnja u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. /Zv./

Proslavljen Dan Ivana Antunovića

Svečanom akademijom na kojoj su dodijeljene **Spohvalnice i nagrade najuspješnijim učenicima koji se školuju na hrvatskom jeziku**, 14. lipnja je proslavljen jedan od četiriju praznika hrvatske nacionalne manjine u Srbiji – **Dan Ivana Antunovića**.

Nagradu „crvena kravata“ za učenika generacije dobila je **Lucija Ivković Ivandekić**, učenica OŠ „Ivan Milutinović“. U okviru svečanosti, pohvaljeno je i nagrađeno troje profesora/mentora koji su se u protekloj školskoj godini osobito istaknuli svojim radom i zalaganjem u nastavi na hrvatskom jeziku. To su: **Ana Gaković, Nevenka Tumbas** i **Sanjin Ivašić**.

Istoga je dana ministrica znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske **dr. sc. Blaženka Divjak** potpisala Memorandum o suglasnosti o osnivanju lektorata hrvatskog jezika i književnosti u Novom Sadu, a potom je posjetila Hrvatsko nacionalno vijeće, gdje se sastala s ravnateljima subotičkih škola u kojima se nastava obavlja i na hrvatskom jeziku. /Zv./

SRPANJ 2018.

NATJECANJE U PUCANJU BIČEVIMA

Utorak, 17. 07. 2018., 17 sati

Salaš Vlatka Vojnića P., Đurđin

JUBILEJI DUŽIJANCE

Četvrtak, 19. 07. 2018. u 19 sati

Velika vijećnica Gradske kuće

Svečana akademija posvećena jubilejima Dužijance: 50. obljetnici manifestacije „Takmičenje risara“, 25. obljetnici zajedničke gradske i crkvene Dužijance, 50. obljetnici održavanja prve gradske Dužijance.

ZATVARANJE KOLONIJE SLAMARKI

Subota, 21. 07. 2018. u 19.30 sati, Tavankut

Izložba radova, Galerija prve kolonije naive u tehnici slame.

DUŽIJANCA U TAVANKUTU

Nedjelja, 22. 07. 2018.

10.30 sati: misno slavlje u crkvi Presvetog Srca Isusova.

DUŽIONICA U SOMBORU

Nedjelja, 22. 07. 2018.

10 sati: misno slavlje u crkvi Presvetoga Trojstva.

PROŠTENJE SV. ANE NA KERSKOM GROBLJU

Četvrtak, 26. 07. 2018.

Kapela sv. Ane u groblju: sveta misa na mađarskom u 17 sati; sveta misa na hrvatskom jeziku u 18 sati.

Crkva sv. Roka: sveta misa u 8 sati.

OTVORENJE IZLOŽBE LIKOVNE KOLONIJE „BUNARIĆ“

Subota, 28. 07. 2018. u 19 sati, HKC „Bunjevačko kolo“

DUŽIJANCA U MALOJ BOSNI

Nedjelja, 29. 07. 2018.

10 sati: misno slavlje u crkvi Presvetoga Trojstva.

KOLOVOZ 2018.

ZATVARANJE LIKOVNE KOLONIJE „BUNARIĆ“

Subota, 04. 08. 2018. u 18 sati, HKC „Bunjevačko kolo“, Subotica

DUŽIJANCA U ĐURĐINU

Nedjelja, 05. 08. 2018.

10 sati: misno slavlje u crkvi sv. Josipa Radnika.

DUŽIJANCA U MIRGEŠU

Nedjelja, 05. 08. 2018. u 18 sati.

KNJIŽEVNA VEČER KATOLIČKOG DRUŠTVA „IVAN ANTUNOVIĆ“

Četvrtak, 09. 08. 2018. u 19 sati, HKC „Bunjevačko kolo“

- Književna večer posvećena životu i djelu Jakova Kopilovića, a prigodno predavanje održat će prof. Katarina Čeliković.

POBOŽNOST SV. ROKU U KAPELICI SV. ROKA

Srijeda, 15. 08. 2018. u 18 sati.

PROŠTENJE SV. ROKA U ŽUPI SV. ROKA

Četvrtak, 16. 08. 2018.

8-17 sati - klanjanje kao zadovoljština za grijeha pobačaja i za spas nerođenih beba;

17,30 sati - sv. misa proštenja koju će predslaviti **mons. Aleksandar Kovačević**, mr. theo., generalni vikar Beogradske nadbiskupije; propovijed na mađarskom imat će **preč. József Szakály**, župnik župe Isusa Radnika. Na kraju mise bit će blagoslov trudnica.

MOLITVENA OSMINA SV. ROKU U KAPELICI SV. ROKA

16. – 23. 08. 2018.

7 sati: sveta misa

18 sati: pobožnost sv. Roku.

DUŽIJANCA U ZAGREBU

Izložba „Bunjevačko veliko ruvo“

Subota, 18. 8. 2018. u 12 sati, Etnografski muzej u Zagrebu

Svečano euharistijsko slavlje

Nedjelja, 19. 08. 2018.

10 sati: misno slavlje u katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije;

10.30 sati: povorka kroz grad.

BUNARIĆKO PROŠTENJE

TRODNEVNICA, 23. – 25. 08. 2018. u 19 sati

četvrtak, 23. 08. – klanjanje

petak 24. 08. – križni put

subota, 25. 08. – pokorničko bdijenje, procesija sa svijećama i sveta misa.

BUNARIĆKO PROŠTENJE

Nedjelja, 26. 08. 2018.

Svete mise proštenja:

6.30 sati - dvojezična sveta misa za hodočasnike

8 sati - na mađarskom jeziku

10 sati - na hrvatskom jeziku

16 sati - za bolesnike i djelatnike Caritasa.

Zlatni jubilej Subotičke biskupije

Zlatni jubilej svećenika

Tjelovo u katedrali

Tjelovska procesija u župi sv. Roka

Gerardovo u Somboru

Spomendan Ivana Antunovića u Kalači

Subotica: Zbornik radova o franjevačkoj rezidenciji

Susret „Lira naiva“ u Maloj Bosni

Djeca u Dužijanci

Posjet kardinala Pietra Parolina Srbiji

Susret ministranata u Tavankutu

Dan starih i bolesnih u Maloj Bosni

Posjet nuncija Luciana Surianija Budisavi

Zavjetno-zavičajni dan u Vajskoj

Misa zahvalnica za kraj školske godine

Otvorenje izložbe u Gradskom muzeju „S Božjom pomoći“